

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
ชื่อและนามสกุล นายชวกริตชัย จอมแจ้ง
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่ 27 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพาทนิช อาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มที่ให้ความเมตตาต่อผู้ศึกษาวิจัยอย่างดียิ่ง ซึ่งอาจารย์ที่ได้กล่าวนามมานี้ได้กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการศึกษาวิจัยและการจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการ รวมตลอดถึงคณะอาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี อันเป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาวิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อทั้ง 18 คน คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อประกอบด้วยนายสุรศักดิ์ โสตะวงศ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองท่าบ่อ นายทวีพร จิตกุลสัมพันธ์ รองนายกเทศมนตรี นายประพาส นครภักดี รองนายกเทศมนตรี นายณรงค์ วีระศิริ รองนายกเทศมนตรีและ ประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ ทั้ง 18 เขต ตลอดจนเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองท่าบ่อ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลเอกสารในประเด็นศึกษาวิจัย

คุณประโยชน์อันจะพึงมี พึงเกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอมอบให้เป็นกตัญญูเวทิตาแก่บิดา มารดาผู้เป็นที่เคารพยกย่อง รวมทั้งบูรพาจารย์ที่ได้เพิ่มพูนให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาวิจัยตลอดมา และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้ให้โอกาสในการเข้าศึกษาครั้งนี้

ชาคริตชัย จอมแจ้ง

พฤษภาคม 2550

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น :

ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภوتاบ่อ จังหวัดหนองคาย

ผู้วิจัย นายชาคริตชัย จอมแจ้ง **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล (2) รองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น (2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น (3) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาเรื่องบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการวิจัยเป็นแบบเชิงพรรณนา ผสมผสานกับการวิจัยเชิงเอกสาร โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 18 คน คณะผู้บริหาร 4 คน และประชาชนชุมชนจำนวน 18 คน

ผลการศึกษา พบว่า (1) สมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านทางกิจกรรมต่างๆ แต่มีบทบาทน้อยมากและส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจต่อการทำหน้าที่ในสภาเทศบาล โดยให้ความสนใจนโยบายโครงสร้างพื้นฐานมากที่สุด (2) สมาชิกสภาเทศบาลขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและปัญหาระบบอุปถัมภ์เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น (3) สมาชิกสภาเทศบาลควรจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และได้รับการอบรมด้านการเมืองและการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ บทบาท สมาชิกสภาเทศบาล พัฒนาการการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมืองท่าบ่อ

Thesis title: The Role of Municipal Council Members in the Development of Local Politics and Government: A Case Study of Tha Bo Municipality, Tha Bo District, Nong Khai Province

Researcher: Mr. Chakritchai Jomjang; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government);

Thesis advisors: (1) Dr. Pathan Suwanmongkol, Associate Professor; (2) Dr. Senee Kamsook, Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The objectives of this research were to: (1) study the role of municipal council members in the development of local politics and government; (2) study the problems and obstacles municipal council members faced in the development of local politics and government; and (3) give recommendations to solve the problems faced by municipal council members in the development of local politics and government.

This was a qualitative study using a descriptive research method combined with document study. A questionnaire was used and the primary data providers were interviewed before the results of the study were presented. Sample consisted of 18 municipal council members, 4 executives, and 18 Community leaders.

The results showed that (1) the municipal council members played a major role in developing local politics and government in terms of supporting and promoting public participation through various activities, but had a minor role in performing their duties. The majority lacked knowledge and understanding of the responsibilities of the municipal council. They were most interested in the infrastructure policy. (2) The municipal council members' lack of knowledge and understanding about their role as municipal council members, and the patronage system were the main obstacles to developing local politics and government. (3) The municipal council members should receive at least undergraduate degree and be participated in training course on political and administrative affairs so that they were able to perform their jobs both inside and outside the municipal council for the benefit of the people with emphasis on supporting and promoting more people's participation in politics and government.

Keywords: Role, municipal council members, development of local politics and government, Tha Bo Municipality

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	9
ข้อจำกัดการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	11
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	17
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมือง	23
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	28
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของไทย	38
เทศบาล	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	63
ประวัติเทศบาลเมืองท่าบ่อ	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลของสมาชิกสภาเทศบาล	77
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิกสภาเทศบาลจากการสัมภาษณ์	92
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิกสภาเทศบาลจากเอกสารรายงาน การประชุมสภาเทศบาล	94
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลคณะผู้บริหารเทศบาล	100
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลประชาชน	103
ตอนที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทสมาชิกสภาเทศบาล	107
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
สรุปการวิจัย	113
อภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะ	119
ปัญหาและอุปสรรค	123
การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	123
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	127
ก แบบสอบถามการวิจัย	128
ข แบบสัมภาษณ์	142
ค รายนามผู้ให้ข้อมูลหลัก	144
ง สรุปการตอบแบบสอบถาม	147
จ สรุปการสัมภาษณ์	169
ฉ สรุปบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล	185
ประวัติผู้วิจัย	194

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปสมาชิกสภาเทศบาล	77
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการแสดงความคิดเห็นในสภาเทศบาล พ.ศ. 2548-2549	95
ตารางที่ 4.3 ตารางการแสดงบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหารจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ.2548 และ พ.ศ.2549	96
ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ปี พ.ศ.2548	98
ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ปี พ.ศ.2549	99
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย เกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ศาสนา อาชีพ	100
ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปสถานภาพส่วนบุคคลของประชาชนชุมชน เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ศาสนา อาชีพ ในเขตเทศบาลท่าบ่อ	103

๑

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	8
ภาพที่ 2.1 การแบ่งส่วนราชการของเทศบาล	61
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างเทศบาล	62
ภาพที่ 2.3 ส่วนราชการเทศบาลเมืองท่าบ่อ	68
ภาพที่ 2.4 โครงสร้างเทศบาลเมืองท่าบ่อ	69

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ข้าพเจ้าเห็นว่าสิทธิเลือกตั้งของประชาชนควรจะเริ่มต้นที่การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล ข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาชนควรมีสิทธิมีเสียงในกิจการท้องถิ่นก่อน เราพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นการผิดพลาด ถ้าหากเราจะมีการปกครองระบอบรัฐสภาก่อนที่ประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้ และมีประสบการณ์อย่างดีเกี่ยวกับสิทธิเลือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น”

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระราชทานสัมภาษณ์แก่นั่งสื่อพิมพ์ นิวยอร์ก ไทม์ส, 28 เมษายน 2474

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยพยายามที่จะพัฒนาประเทศในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งหลายฝ่ายพยายามหาแนวทางและวิธีการที่จะทำให้การพัฒนาประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเป็นกรอบหรือแนวทางในการพัฒนาประเทศ ด้านเศรษฐกิจรัฐบาลได้สนับสนุนและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ การชักจูงให้ชาวต่างชาติมาลงทุนในประเทศ การส่งเสริมการค้าทั้งภายในและภายนอกประเทศ ด้านการเมืองได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านสังคมได้ส่งเสริมด้านการศึกษาภาคบังคับโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยส่งเสริมความเจริญให้แก่ประเทศชาติ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาให้ดีแล้วการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าและให้ประสบความสำเร็จได้นั้นควรที่จะพัฒนาประเทศในสองระดับคือหนึ่งการพัฒนาประเทศระดับชาติ และการพัฒนาประเทศในระดับท้องถิ่น

ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศนั้นการเมืองการปกครองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการที่จะพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ และการที่จะก้าวไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการเมืองให้มีความเข้มแข็ง มั่นคงและมีเสถียรภาพทั้งนี้เนื่องจาก

การเมืองเป็นแกนกลางที่จะเป็นผู้กำหนดแนวทางหรือทิศทางของประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและอื่นๆ

การพัฒนาการเมืองการปกครองมีสองระดับคือการพัฒนาการเมืองการปกครองระดับชาติและการพัฒนาการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น เมื่อพิจารณากันให้ดีแล้วการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเมืองในระดับประเทศมีความเข้มแข็ง มั่นคง และมีเสถียรภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการเมืองในระดับชาติไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ทำให้โครงสร้างการบริหารประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การยกฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอำนาจและหน้าที่เพิ่มมากขึ้นและภายหลังจากการยึดอำนาจเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ก็ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งได้วางหลักการสำคัญไว้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก หากสามารถให้การปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพก็เชื่อได้ว่าจะส่งผลให้การพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับประเทศให้มีความเข้มแข็ง มั่นคงและมีเสถียรภาพ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนท้องถิ่นสามารถเรียนรู้กระบวนการทางการเมือง การเห็นความสำคัญทางการเมืองที่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้ การให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนในระดับท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจการเมืองในระดับชาติ ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆมิติ ทั้งอำนาจ หน้าที่ จำนวนและปริมาณ หากพิจารณารูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพและองค์ประกอบที่จะทำให้ท้องถิ่นพัฒนา รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล(Municipality)มีความพร้อมมากที่สุด ซึ่งเทศบาลมีจุดเด่นในหลายประการ ดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง เทศบาลเป็นเขตชุมชนเมืองมีพื้นที่ในเขตจังหวัด อำเภอ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของประเทศทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและอื่นๆ เขตชุมชนเมืองเป็นที่รวบรวมประชากรจำนวนมากไว้ในอาณาเขตจึงเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นพื้นที่ๆควรได้รับการพัฒนาพิเศษและครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งประเทศซึ่งจะทำให้ใช้งบประมาณในการพัฒนาน้อยแต่ได้ผลมากกว่า

ประการที่สอง เทศบาลเป็นศูนย์กลางทางการเมืองที่สำคัญในฐานะที่เป็นชุมชนเมืองขนาดใหญ่เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างการปกครองทั้งประเทศ ย่อมมีอิทธิพลเหนือการเมืองระดับประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือหากชุมชนเมืองได้รับการพัฒนาให้ดีย่อมทำให้ประชาชนในเขตชุมชนเมืองกลายเป็นพลเมืองที่ดีที่รู้จักสิทธิและหน้าที่อันจะเป็นที่มาของผู้นำทางการเมืองที่ดีในอนาคต การได้นักการเมืองที่ดีนั้นย่อมส่งผลในทางที่ดีต่อการพัฒนาชุมชนเมืองและประเทศชาติ หากได้นักการเมืองที่เป็นผลิตผลทางการเมืองในทางไม่ดีแล้วนักการเมืองนั้นก็จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาชุมชนเมืองและจะส่งผลต่อการพัฒนาการเมืองในอนาคต ปัญหา นักการเมืองไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้นเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง ปัญหา นักการเมืองมุ่งทำลายความสามัคคีของคนในชาตินักการเมืองมุ่งทำลายความมั่นคงของชาติสร้างความแตกแยกให้กับประชาชน การอาศัยความไม่รู้ของประชาชนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ของนักการเมือง เป็นต้น

ประการที่สาม ประชญาและแนวคิดทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยดังที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้นว่าหากจะทำให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆแล้วการพัฒนาด้านการเมืองเป็นสิ่งจำเป็นอย่างสำคัญซึ่งการเมืองถือเป็นแกนหลักในการพัฒนาในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เทศบาลหรือชุมชนเมืองนั้นมีบทบาทสำคัญที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนสังคมให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างยั่งยืนและมั่นคงซึ่งนักปรัชญาได้นำเสนอแนวคิดเพื่อให้เห็นความสำคัญของเทศบาลหรือชุมชนเมืองไว้หลายท่าน ดังเช่น อเล็กซิส เดอ ทอกเคอะ วิลด์ กล่าวไว้ว่า “การประชุมสภาของพลเมืองตามท้องที่เป็นรากฐานแห่งกำลังของชาติเสรี การประชุมชาวเมืองมีผลต่อเสรีภาพเสมือนปฐมศึกษาที่มีผลต่อวิทยาศาสตร์การประชุมนี้จะนำเสรีภาพมาถึงมือของประชาชน โดยจะสอนให้คนรู้จักวิธีใช้และวิธีการที่จะนำเสรีภาพมาใช้ให้เกิดความผาสุก ชาติหนึ่งชาติใดอาจจะก่อตั้งระบบรัฐบาลเสรีได้ แต่ทว่าหากปราศจากน้ำใจของสถาบันของเทศบาลแล้ว ชาตินั้นก็ไม่อาจจะมือน้ำใจแห่งเสรีภาพได้”

ทอมัส เจฟเฟอร์สัน ประธานาธิบดีคนที่สามของสหรัฐกล่าวว่า “การประชุมชาวเมือง (Town Meetings) เพื่อจัดการปกครองแบบเทศบาลนี้เป็นการฝึกสอนให้คนรู้จักปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ที่สุด ทั้งจะเป็นการฝึกสอนให้รู้จักธำรงสถาบันการปกครองตนเองนี้ไว้”

จอห์น คิวอี้ นักปรัชญาอเมริกันในยุคปัจจุบัน กล่าวว่า “ประชาธิปไตยต้องเริ่มขึ้นที่บ้าน และบ้านของประชาธิปไตยก็คือชุมชนที่อยู่รอบตัวท่าน...”

จากแนวคิดและปรัชญาของการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลจะเห็นว่าเทศบาลมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

เนื่องจากเทศบาลเป็นแหล่งชุมชนเมืองขนาดไม่ใหญ่มาก มีความกะทัดรัดในทางภูมิศาสตร์สามารถที่จะพัฒนาให้มีความเจริญได้ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

จากความสำคัญของเทศบาลดังกล่าวมาผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่เพื่อขับเคลื่อนให้เทศบาลบรรลุวัตถุประสงค์ได้คือผู้ทำหน้าที่ในบทบาทสมาชิกสภาเทศบาล บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันของไทย เนื่องจากเงื่อนไขต่างๆที่เคยเป็นปัญหาและอุปสรรคในอดีตนั้นได้รับการแก้ไขหลายประการ หากสมาชิกสภาเทศบาล ได้แสดงศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพเต็มกำลังความรู้ ความสามารถแล้วเชื่อได้ว่าเทศบาลไทยจะก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเชื่อได้เช่นกันว่าประชาชนจะเห็นความสำคัญของสมาชิกสภาเทศบาลและเทศบาลอันจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชน ในสถานการณ์ปัจจุบันของไทยนับว่าเทศบาลมีบทบาทสำคัญต่อการที่จะทำให้การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาและเป็นที่ยอมรับของประชาชน เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆดังต่อไปนี้

ประการแรก การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้มีบทบัญญัติ มาตรา ๗๘ “รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” และเมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในหมวดที่ ๘ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตราที่ ๒๘๒ “ภายใต้บทบังคับมาตรา ๑ รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” และมาตรา ๒๘๔ วรรคสาม “เพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังนี้...” ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งส่งผลทำให้มีความชัดเจนต่อการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น และรัฐธรรมนูญได้รับรองและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากยิ่งขึ้นเช่น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยการกระจายอำนาจ(ม.78) การถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ออกจากตำแหน่ง(ม.286) ประชาชนมีสิทธิเสนอให้สภาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น(ม.287) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีท้องถิ่น(ม.289) การจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ม.290) สิทธิในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร

สาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น (ม.58) การกำหนดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ต่อเนื่องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาในด้านต่างๆ สิทธิในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางการปกครองอันมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน(ม. 60) รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองรวมทั้งตรวจสอบอำนาจรัฐทุกระดับ (ม.76) รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและคุ้มครองสภาพแวดล้อม(ม.79) และความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตคือการรับภารกิจทั้งหกประการจากส่วนกลาง คือ ภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนา

ภายหลังจากการทำรัฐประหารของคณะปฏิรูปการปกครอง เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ก็ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 วัตถุประสงค์สำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้คือการส่งเสริมและสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหมวดที่ 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 281 ถึง มาตรา 290 รัฐธรรมนูญได้บัญญัติการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไว้ในมาตรา 285 “ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเสนอชื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ การตรวจสอบรายชื่อและการลงคะแนนเสียงให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” มาตรา 286 “ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้...” มาตรา 287 “ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย...”

ประการที่สอง เทศบาลเป็นศูนย์กลางทางการเมืองที่สำคัญในฐานะที่เป็นชุมชนใหญ่ ย่อมมีอิทธิพลเหนือการเมืองระดับประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งนี้เนื่องจากเทศบาลเป็น

ศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของชุมชนขนาดใหญ่ กล่าวคือหากได้รับการพัฒนาให้ดีย่อมทำให้ประชาชนจำนวนมากกลายเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้จักสิทธิและหน้าที่อันจะเป็นกำลังสำคัญของชาติและเป็นที่มาของผู้นำทางการเมืองที่ดี

ประการที่สาม ขอบเขตหรือพื้นที่ในการปกครองไม่ใหญ่มากจึงทำให้การบริหารจัดการสิ่งต่างๆมีความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะของคณะผู้บริหาร การให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านต่างๆเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายของคณะผู้บริหาร ซึ่งหากประชาชนได้มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมย่อมจะทำให้เห็นนโยบายต่างๆประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ปัญหาต่างๆก็จะลดน้อยลง

ประการที่สี่ เทศบาลเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมทางการเมืองอันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตย การประชุมสมาชิกในชุมชนนับเป็นสิ่งสำคัญที่จะปลูกฝังจิตสำนึกในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่จะทำให้ประชาชนได้รู้ถึงสิทธิเสรีภาพของตนเอง

ก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 สภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ภายใต้การควบคุมของระบบราชการ ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าภายใต้ระบบราชการไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เพียงพอ ทั้งนี้พอจะเข้าใจได้ว่าเป็นเพราะ โครงสร้างของระบบราชการ งบประมาณของประเทศ ตลอดจนแนวคิดของผู้ปกครองประเทศที่มีความเห็นว่าท้องถิ่นยังขาดศักยภาพหรือความพร้อมในหลายอย่างหลายประการที่จะปกครองตนเอง แต่ก็ไม่ได้เสนอแนวทางที่จะทำให้ท้องถิ่นได้ก้าวไปสู่การปกครองตนเองอย่างแท้จริงแต่กับจู่ครั้งไม่ให้ท้องถิ่นได้แสดงศักยภาพของท้องถิ่นในการปกครองตนเอง “เทศบาล” เป็นองค์กรปกครองส่วนระดับท้องถิ่นที่มีความพร้อมมากที่สุดที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง มั่นคงและมีเสถียรภาพ การที่จะให้การจัดตั้งเทศบาลบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้นผู้ที่จะนำเอาแนวคิดหรือเจตนารมณ์ของการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ไปสู่ภาคปฏิบัติให้ได้ผลนั้นก็คือสมาชิกสภาเทศบาล

บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลสามารถแบ่งได้เป็นสองส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือ การทำหน้าที่ในสภาเทศบาล ได้แก่ บทบาทด้านการตราเทศบัญญัติ ด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี และการควบคุมฝ่ายบริหาร ส่วนที่สอง คือ การทำหน้าที่นอกสภาเทศบาล ได้แก่ การสนับสนุนและส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน บทบาทต่างๆที่กล่าวมานี้มีความสำคัญต่ออนาคตของชุมชนและองค์กรปกครองส่วน

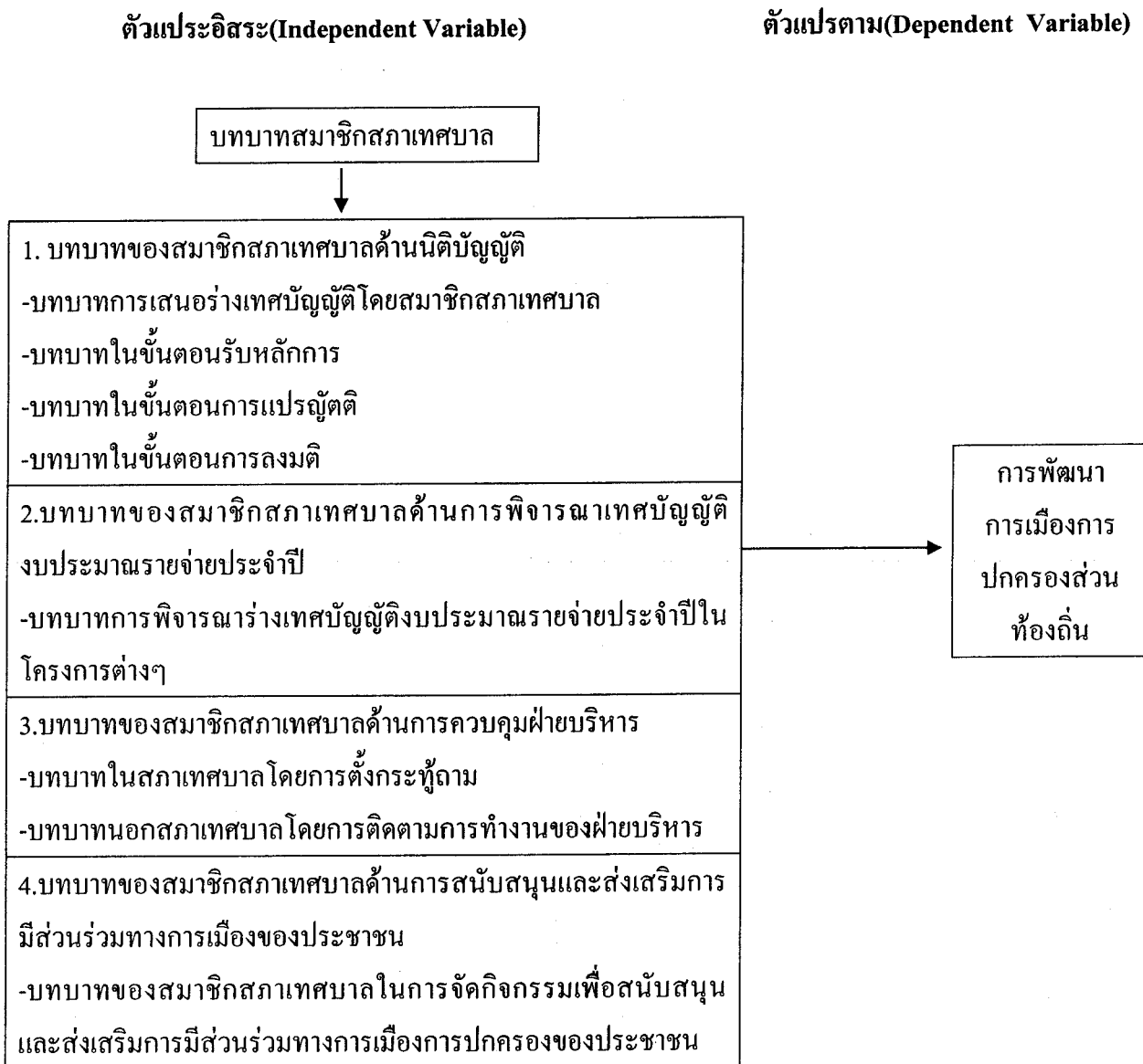
ท้องถิ่นอย่างมาก การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งในสภาเทศบาลและนอกสภาเทศบาลด้วยความรับผิดชอบ(Accountability) ต่อประชาชนย่อมส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนไม่มากก็น้อย อันจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อสมาชิกสภาเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากจะกล่าวไว้ในที่นี้ว่าการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นคือรากแก้วที่มั่นคงของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ทั้งนี้เนื่องจากเทศบาลเมืองท่าบ่อมีองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมในการที่จะทำให้องค์กรปกครองท้องถิ่นบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น สภาพเศรษฐกิจที่มีการเจริญเติบโตตลอดเวลาโดยเฉพาะสภาพทางภูมิศาสตร์ที่สามารถทำการค้ากับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประชาชนมีการศึกษาดี ประชาชนมีความสนใจทางการเมือง สังคมมีวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในชุมชน และการศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2547

การเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเฉพาะเจาะจง เนื่องจากจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมืองมีเพียง 18 คน ซึ่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นตัวแทนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองทั้ง 18 เขต ในขั้นต้นผู้วิจัยต้องการศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นมากน้อยแค่ไหน อย่างไร โดยพิจารณาจากบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาลและนอกสภาเทศบาล บทบาทสมาชิกในสภาเทศบาลคือการทำหน้าที่ในด้านการตราเทศบัญญัติ การพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การควบคุมฝ่ายบริหาร และการทำหน้าที่นอกสภาเทศบาล คือการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลเป็นหลัก ประกอบกับการแสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชาชนในเขตเทศบาลคือประธานชุมชนในเขตเทศบาล 18 ชุมชน จำนวน 18 คน และคณะผู้บริหารเทศบาล โดยผู้ศึกษาวิจัยได้นำความคิดเห็นในประเด็นศึกษาของประชากรกลุ่มตัวอย่างมาประกอบการวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลระหว่าง มกราคม พ.ศ. 2548 ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ.2549

5. ข้อจำกัดในการวิจัย

ระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ที่จะศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งในสภาและนอกสภาเทศบาลอันเป็นสาระสำคัญในการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลมีข้อจำกัดเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลมีระยะเวลา 4 ปี แต่การศึกษาวิจัยมีระยะเวลา

ที่จะตรวจสอบบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลเพียง 1 ปี 8 เดือน ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลขาดความสมบูรณ์บางส่วน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สมาชิกสภาเทศบาล หมายถึง สมาชิกสภาเทศบาลเมือง จำนวน 18 คน ซึ่งได้รับเลือกตั้งในวันที่ 30 เมษายน 2547

6.2 บทบาท หมายถึง บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๑๒) พุทธศักราช ๒๕๔๖ ได้แก่ บทบาทด้านการตราเทศบัญญัติ ด้านการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี บทบาทการควบคุมฝ่ายบริหาร และบทบาทตามรัฐธรรมนูญอันเป็นบทบาทในการส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

6.3 บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล หมายถึง บทบาทในด้านการตราเทศบัญญัติ ด้านการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี การควบคุมฝ่ายบริหารและการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

6.4 การพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การระดมประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง(Mass mobility and participation) เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ กิจกรรมเทศบาลพบประชาชน การเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ทำให้ทราบถึงบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลและความสำคัญของเทศบาล
- 7.2 เสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล และนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลกับเทศบาลอื่นๆ
- 7.3 ทำให้ทราบถึงแนวทางในการที่จะพัฒนาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล
- 7.4 ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาเทศบาล

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government)

เดเนียล วิท (Daniel wit , 1967: 14-21 อ้างจาก ชวงส์ ฉายะบุตร 2539 : 11) นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเพียงแต่บางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์การของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจตน

วิลเลียม วี. ฮอลโลเวย์ (William V. Holloway , 1951 : 101 – 103 อ้างจากชวงส์ ฉายะบุตร 2539 : 11) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเองและมีสภาท้องถิ่น ที่มีสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

โจน เจ. คลาร์ก (John J. Clarke , 1957 : 87-89 อ้างจากชวงส์ ฉายะบุตร 2539 : 12) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะและหน่วยการปกครองดังกล่าวได้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

แฮร์ริส จี. มอนตาญ (Haris G. Montagu , 1984 : 574 อ้างจากชวงส์ ฉายะบุตร 2539 : 12) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคแต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

วิลเลียม เอ โรบสัน (William A Robson , 1953 : 574 อ้างจากชวงศ์ ฉายะบุตร 2539 : 12) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง(Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย(Regal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง(Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น (ชวงศ์ ฉายะบุตร 2539 : 13 - 14)

1. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณ ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่างๆอาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคลตลอดจนเวลาที่ให้ดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีลักษณะกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรรับบริการจากรัฐบาลกลางแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไป ด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ใช้ในการศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะ โดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น (ชวงศ์ ฉายะบุตร 2539 : 14-16)

จากแนวความคิดในการปกครองท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์การปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการ

ปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

(Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกรู้ว่าตนมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและห่วงใยต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความเอื้อเฟื้อและศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในที่สุด (ชุศักดิ์ เทียงตรง 2518 : 6-7) โดยประชาชนจะมีโอกาสในการเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง

(Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่างๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน (อนันต์ อนันตกุล 2521 อ้างใน ชวงค์ ฉายะบุตร 2539 : 14)

นอกจากนี้ การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือการกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุด คือ รากหญ้า (Grass roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งขาดอันหนึ่งก็คือการขาดรากฐานในท้องถิ่น (ลิจิต ธีรเวคิน 2525 อ้างใน ชวงค์ ฉายะบุตร 2539 : 15)

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาระบบของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาระบบของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการดังนี้

3.1 การกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

3.2 รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันการแก้ปัญหาหรือจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

3.3 กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นและไม่มีส่วนได้เสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง

ดังนั้น หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่างและไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นถูกต้องหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น หากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการเองแล้วภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายเป็นไป รัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้นเพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้น

การแบ่งเบาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญหรือกิจการใหญ่ๆ ในระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม ความคับคั่งของภาระหน้าที่ต่างๆ ที่รวมอยู่ส่วนกลางจะลดน้อยลง ความคล่องตัวในการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

3.4 การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหาต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือผู้ที่เข้าไปแก้ไขปัญหาให้ถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้ที่รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติไปยังส่วนเหนือขึ้นไป ท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นภายในท้องถิ่นนั่นเอง ไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

3.5 การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศไทยในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้งการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังเป็นการศึกษาฝึกฝนทักษะทางการเมืองบริหารในท้องถิ่นอีกด้วย ในประเทศไทยผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น นายทองหยด จิตตะวีระ, นายสุรินทร์ เทพกาญจนา เป็นต้น ล้วนแต่มี

ผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อน จนสามารถประสบผลสำเร็จเป็น
นักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ (วิญญู 2518 อ้างใน ชูวงศ์ ฉายะบุตร 2539 : 16)

3.6 การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบ
พึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่น โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบ
พึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรค
สำคัญประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สำ
ฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกัน โดย
อาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง
มิเช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิบยื่นยัดใส่หรือกึ่งหยิบยื่นยัดใส่” ประชาชนเกิด
ความหวังทุกปีที่จะมี “ลาภลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบ
พึ่งพาไม่ยอมช่วยตนเอง อันเป็นผลทางลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบอบประชาธิปไตย(ลิขิต ธีรเวคิน
2525 : 3-4 อ้างในชูวงศ์ ฉายะบุตร 2539 :16) ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการ
พึ่งตนเอง ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง

การกระจายอำนาจได้กลายเป็นจุดวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งมีอยู่หลายประการดังที่กล่าวไว้
แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องขอบเขตการกระจายอำนาจและการคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถ
ของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอย่างมากและมีมานานตั้งแต่สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง
พ.ศ. 2475 กล่าวคือได้มีการถกเถียงกันถึงความพร้อมของประชาชนต่อการปกครองตนเองมาโดย
ตลอดจนถึงปัจจุบัน แต่จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้นหากจะมองรวมเป็นจุดใหญ่ๆ
แล้ว สามารถแบ่งออกได้เป็นสองด้านคือ ด้านการเมืองการปกครองและการบริหาร กล่าวคือใน
ด้านการเมืองการปกครองนั้นเป็นการปูพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการ
เรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ที่ให้ประชาชน
ในท้องถิ่นได้หาทางตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยอาศัยกลไกทางการ
บริหารต่างๆทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการจัดการฯลฯ

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบอบการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย(Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่อง
การปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นของประเทศนั้นจะมีความ
เข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
นั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. **พื้นที่และระดับ (Area and Level)** ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร

3. **การกระจายอำนาจและหน้าที่** การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. **องค์การนิติบุคคล** จัดตั้งขึ้น โดยผลของกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ

5. **การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆทั้งหมดหรือบางส่วน** เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. **อิสระในการปกครองตนเอง** สามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. **งบประมาณของตนเอง** มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. **การควบคุมดูแลของรัฐ** เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม โดยมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่า จะมีอิสระเต็มที่ที่ทีเดียวหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตย (อนันต์ อนันตกุล อ่างในชูวงศ์ ฉายะบุตร 2539 : 17) รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองและที่สำคัญก็คือประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

2.1 ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

Harold F. Alderfer ได้อธิบายการกระจายอำนาจ ว่า “การกระจายอำนาจ คือ การมอบอำนาจให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินกิจการของตนเอง โดยตนเองอย่างอิสระ รัฐบาลกลางไม่อาจเข้ามาแทรกแซงได้”

การกระจายอำนาจ (Decentralization) มีส่วนทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันการเมืองระดับพื้นฐานที่จะฝึกฝนให้พลเมืองเกิดความรู้ ความเข้าใจในกลไกและกระบวนการการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นและการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

วิญญู เครื่องงาม (2547) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ (Decentralization) ไว้ว่า เป็นการจัดการกับภารกิจที่อยู่ศูนย์กลางให้กระจายออกจากศูนย์กลางนั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทั้งประเทศ ตัวอย่าง เช่น การขุดเจาะน้ำบาดาลจะต้องกระจายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเพราะท้องถิ่นจะทราบความต้องการของตนในท้องถิ่นได้ดีที่สุด

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2545 : 290-299) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ (Decentralization) ว่าเป็นคำที่มีความหมายเฉพาะในแวดวงวิชาการรัฐศาสตร์และเป็นคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า รวมศูนย์อำนาจ (Centralization) ซึ่งแปลว่าระบบการบริหารที่รัฐบาลกลางกุมอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารกิจการต่างๆทั่วประเทศ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นระบบบริหารการปกครอง โดยการที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติได้มอบอำนาจบางส่วนให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจในการดำเนินการภายในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซง

การกระจายอำนาจเป็นการโอนอำนาจให้หรือยกอำนาจให้ (Devolution) เป็นการให้ความรับผิดชอบแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเด็ดขาด ส่วนกลางจะลงแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกไม่ได้เพราะสัมพันธ์ภาพระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นไม่ใช่เป็นสายการบังคับบัญชา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากส่วนกลาง

การกระจายอำนาจต่างจากการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) ซึ่งรัฐบาลกลางแบ่งงานออกไปให้หน่วยงานส่วนภูมิภาค เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง โดยส่วนกลางมอบอำนาจการตัดสินใจในการดำเนินการบางเรื่องให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ส่งไปจากส่วนกลาง เจ้าหน้าที่เหล่านั้นยังขึ้นต่อส่วนกลางโดยตรง

ลิจิต ชีรวะคิน (2543 : 269) การกระจายอำนาจ คือ การมอบอำนาจการปกครองให้คนในท้องถิ่น โดยมีอิสระในการปกครองตนเอง การบริหารท้องถิ่นมีงบประมาณของตนเองมีเจ้าหน้าที่ของตนเองและมีฐานะเป็นนิติบุคคล

โกวิทย์ พวงงาม (2543 : 28-89) การกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การโอนกิจการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่างๆของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง ดังนั้นจึงเห็นว่าการกระจายอำนาจมี 2 รูปแบบ คือ

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นและท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

2. การกระจายอำนาจตามบริการหรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 9) กล่าวถึงความหมายของหลักการกระจายอำนาจการปกครองว่าเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางไปจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง โดยมีอิสระตามสมควร ไม่ต้องขึ้นอยู่ในการบังคับบัญชา เพียงแต่ขึ้นอยู่กับหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางเท่านั้น หรืออีกนัยหนึ่งก็คือรัฐมอบอำนาจในการปกครอง ซึ่งเจ้าหน้าที่หน่วยการบริหารราชการส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการอยู่ในท้องถิ่นหรือองค์กรอันมิใช่เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางรับไปดำเนินการเอง

จรัส สุวรรณมาลา (2538 : 5) ได้เสนอแนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจว่าต้องเริ่มด้วยการปฏิรูประบบการเมือง ต้องจัดโครงสร้างและระบบการบริหารราชการแผ่นดินใหม่โดยการจัดแบ่งหน้าที่กันใหม่ระหว่างหน่วยงานของรัฐบาลระดับชาติกับองค์กรของรัฐในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเสียใหม่ ให้หน่วยปฏิบัติงานระดับล่างและประชาชนผู้รับบริการมีอำนาจจัดบริการ

สาธารณะของชุมชนและภูมิภาคให้มากที่สุด ต้องปฏิรูประบบการปกครองระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเสียใหม่ ให้สามารถรับการกระจายภารกิจและอำนาจการจัดการจากหน่วยงานในระดับสูงขึ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วจึงวางระบบการคลังเพื่อสนับสนุนโครงสร้างและระบบการบริหารใหม่ที่กำหนดขึ้นนั้น ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รัฐบาลระดับชาติจะมีบทบาทเป็นหน่วย “เสริม” และสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับชุมชนย่อยมากขึ้นและลดบทบาทการเป็นผู้ดำเนินการเองให้เหลือน้อยลงและเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะภารกิจภายใต้ระบบการบริหารแบบใหม่ หน่วยงานในส่วนกลาง (กระทรวง ทบวงและกรมต่างๆ) ควร ได้วิเคราะห์และจัดแบ่งหน้าที่เชิงปฏิบัติในพื้นที่ระดับจังหวัดและท้องถิ่นต่างๆซึ่งจะมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติการในระดับจังหวัดและหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อไป พร้อมๆกับการกระจายหน้าที่และอำนาจการจัดการให้หน่วยปฏิบัติระดับล่าง หน่วยงานในส่วนกลางจะต้องกระจายทรัพยากรการบริหารอันประกอบด้วยบุคลากรและเงินงบประมาณให้แก่หน่วยงานระดับจังหวัดและหน่วยงานปกครองท้องถิ่นด้วยเช่นเดียวกัน

หลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization)

หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐได้มอบอำนาจการปกครองบางอย่างให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะต่างๆเพื่อบริการประชาชน โดยหลักการการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ (สถาบันดำรงราชานุภาพ 2539 : 12)

1. **ความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person)** การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์กรของรัฐบาลกลางเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กร เพราะองค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของตน

2. **อำนาจอิสระในการบริหารงาน (Autonomy)** ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญอีกประการหนึ่งของการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะหากองค์กรต้องคอยคำสั่งจากรัฐบาลกลาง องค์กรเช่นนี้ก็จะมิมีลักษณะเหมือนหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนรัฐบาลที่มีอยู่ในภูมิภาคต่างๆทั่วประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติการกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆได้ แต่อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องไม่มากจนเกินไปจนทำให้กระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอำนาจอธิปไตย (Unity and Sovereignty) ของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่สถาบันทางการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็น

ของตนเอง แต่ว่ามีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ และให้มีเท่าที่จำเป็นสำหรับหน้าที่ด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจการมอันเป็นหน้าที่ของตน

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและทำหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนนั้นอาจทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมท้องถิ่นเฉพาะการ ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเท่านั้น แต่บางคนอาจสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านั้น ถึงกับสมัครเข้าเป็นตัวแทนประชาชนเพื่อให้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง

4. มีงบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงานการจัดเก็บรายได้และการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

จากองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีองค์ประกอบครบทั้ง 4 ประการย่อมเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะปฏิบัติงานเพื่อท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ แต่หลักการกระจายอำนาจที่ถูกต้องจะทำให้เกิดจุดอ่อนหลายประการ ดังนี้คือ (โกวิชย์ พวงงาม 2543 : 28)

ประการแรก อาจก่อให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันกันระหว่างท้องถิ่น ซึ่งมีผลกระทบต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประเทศ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอาจจะมุ่งแต่ผลประโยชน์ของท้องถิ่นตนเอง โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับส่วนรวม

ประการที่สอง ผู้ได้รับการเลือกตั้งอาจใช้อำนาจกดขี่คู่แข่งหรือประชาชนที่ไม่อยู่ในฝ่ายของตน และ

ประการสุดท้าย ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณเพราะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้และบุคลากรประจำทุกหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเหมือนการบริหารราชการส่วนกลาง ปัญหาข้อสุดท้ายนี้อาจจะเบาบางลงหลังจากการออก “พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542” ที่กำหนดให้มี “คณะกรรมการมาตรฐานบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการปกครอง” กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการคัดเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท ส่งเสริมให้การศึกษาให้คำแนะนำและพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น อันจะมีผลทำให้การบริหารงานบุคคล

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทมีมาตรฐานทั่วไปเหมือนกันซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อการไหลเวียนของพนักงานและข้าราชการส่วนท้องถิ่น ได้ดีกว่าเดิม

ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจ

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 9) การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีลักษณะสำคัญๆ ดังนี้

1. มีการจัดตั้งองค์กรขึ้นเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ มีหน้าที่ มีงบประมาณและทรัพย์สินของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อองค์การบริหารส่วนกลาง ส่วนกลางมีหน้าที่เพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น

2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างใกล้ชิด ถ้าไม่มีการเลือกตั้งคณะผู้ปกครองท้องถิ่นเลยก็ไม่นับว่าเป็นการกระจายอำนาจ

3. มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร การกระจายอำนาจการปกครองนั้นต้องกำหนดให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการบริหารงานหรือจัดทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้เองพอสมควร กล่าวคือมีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง

4. มีงบประมาณรายได้เป็นของท้องถิ่น ตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองนั้น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณของตนเองแยกต่างหากจากส่วนกลาง โดยมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่างๆและทรัพย์สิน ตลอดจนเงินอุดหนุน (ถ้ามี) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

5. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของท้องถิ่นเอง นอกจากจะมีงบประมาณแยกออกเป็นสัดส่วนของตนเองแล้ว การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่อันเป็นพนักงานของตนเองเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด เจ้าหน้าที่เหล่านี้มิได้ขึ้นในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมในส่วนกลางโดยตรงแต่เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละแห่งนั่นเอง

รูปแบบของการกระจายอำนาจ (ปรธาน สุวรรณมงคล 2547 : 16-18)

การกระจายอำนาจ(Decentralization) เป็นรูปแบบการใช้อำนาจรัฐที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจการตัดสินใจในการกิจหน้าที่บางประการ ไปให้บุคคลากรหรือหน่วยงานในพื้นที่ การ

กระจายอำนาจยังแบ่งออกได้หลายแบบแล้วแต่เกณฑ์พิจารณาแยกระหว่างการเมืองกับการบริหารได้แก่

1. การกระจายอำนาจทางการบริหาร (Administrative Decentralization) เป็นไปตามหลักการแบ่งอำนาจ (Decentralization) ให้แก่ส่วนภูมิภาค โดยที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางส่วนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้แทนราชการบริหารส่วนกลางที่ถูกส่งไปปฏิบัติราชการในเขตปกครองต่างๆของประเทศ ตัวแทนดังกล่าวถูกแต่งตั้งจากส่วนกลางและยังอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของส่วนกลางเช่นเดิม เช่น การที่อธิบดีกรมป่าไม้มอบอำนาจการดูแลภารกิจบางประการของกรมป่าไม้ในจังหวัดให้แก่ป่าไม้จังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ โดยที่อำนาจการตัดสินใจสุดท้ายยังอยู่ที่อธิบดีกรมป่าไม้ เป็นต้น หรือกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแบบ C.E.O (Chief Executive Officer) ในกรณีของประเทศไทยสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก็จัดให้อยู่ในแบบของการกระจายอำนาจทางการบริหาร โดยที่หน่วยงานส่วนกลางมอบอำนาจการตัดสินใจในการบังคับบัญชาหน่วยงานในสังกัดที่อยู่ในภูมิภาคให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด

2. การกระจายอำนาจทางการเมือง (Political Decentralization) เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยการที่ผู้มีอำนาจรัฐในส่วนกลางมอบอำนาจหน้าที่และการตัดสินใจในบางภารกิจบางระดับ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรการบริหารจำนวนหนึ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รัฐจัดตั้งขึ้น เพื่อให้กระทำการกิจบางอย่างแทนรัฐบาลกลางโดยให้มีอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

การกระจายอำนาจทางการเมือง (Political Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจที่เกี่ยวข้องกับมิติที่สำคัญ ต่อไปนี้

1. การกระจายภารกิจหน้าที่ รัฐได้มอบภารกิจหน้าที่บางประการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการแทนรัฐ เช่น การจัดการศึกษาบางระดับ การให้บริการสาธารณสุข เป็นต้น

2. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ ในภารกิจหน้าที่ที่รัฐบาลมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจตัดสินใจอย่างอิสระในภารกิจหน้าที่นั้นด้วย

3. การกระจายทรัพยากรการบริหาร เมื่อรัฐบาลมอบหน้าที่และอำนาจตัดสินใจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว จะต้องมอบทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ รายได้จากการเก็บภาษีในเขต จำนวนบุคลากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

4. การกระจายการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมืองให้แก่ประชาชน เป็นการเปิดมิติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าชื่อเพื่อขอให้มีการพิจารณาถอดถอนนักการเมืองท้องถิ่นที่มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งต่อไป เป็นต้น

5. การกระจายความรับผิดชอบที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การกระจายอำนาจหน้าที่ และทรัพยากรการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องควบคู่ไปกับการทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมีความรับผิดชอบ (Accountability) ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ด้วย โดยมีการกำกับดูแลจากรัฐและประชาชนในท้องถิ่นด้วย

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมือง

ทศวรรษที่ 1960 นักรัฐศาสตร์ได้ให้ความสนใจในเรื่องการพัฒนาทางการเมืองมากขึ้น มีการสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับประเพณีดั้งเดิมกับความเป็นสมัยใหม่และในหนังสือของ Gabriel A. Almond และ James S. Coleman ชื่อ The Politics of Development Areas. ซึ่งพิมพ์ในปี 1960 นั้น ได้ทำให้นักรัฐศาสตร์เริ่มหันเหความสนใจมาสู่ปัญหาของการพัฒนา โดยได้วิเคราะห์การเมืองเปรียบเทียบในแนวพฤติกรรมและระบบ สามารถนำไปใช้ในการเมืองของประเทศซึ่งมิใช่ตะวันตก ได้ Gabriel A. Almond จำแนกความแตกต่างระหว่างระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วกับระบบการเมืองที่กำลังพัฒนาออกเป็นสังคมที่ทันสมัยกับสังคมแบบดั้งเดิม โดยเปรียบเทียบกัน แต่อย่างไรก็ตาม แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมืองยังไม่ปรากฏชัดเจนนักจนต่อมาเมื่อผู้กล่าวขวัญถึงการพัฒนาทางการเมืองมากขึ้นตามลำดับแม้กระทั่งในสมัยปัจจุบัน

ความหมายของการพัฒนาทางการเมือง

คำว่า “พัฒนาการเมือง” เป็นคำใหม่ยังไม่มีคำอธิบายอันหนึ่งอันเดียวที่เป็นที่ยอมรับกันในหมู่นักวิชาการ นักรัฐศาสตร์ได้พยายามให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันและมีความหมายที่ให้กันไว้อยู่เป็นจำนวนมากและหลายอันก็มีความหมายคล้ายคลึงกัน (สุจิต บุญบงการ, 2546:7-12)

ฮันติงตัน (Samuel P. Huntington 1968 : 34-35) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาการเมืองอีกความหมายหนึ่งที่น่าสนใจ เขาได้เสนอว่าพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องที่แตกต่างไปจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้เป็นสมัยใหม่

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้เป็นสมัยใหม่

1. เป็นเรื่องของ การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างซับซ้อนมากขึ้น (Structural Differentiation)

2. เป็นเรื่องของการขยายอำนาจการปกครองของรัฐบาลกลางให้ครอบคลุมไปทั่วรัฐทุกส่วนในรัฐอยู่ภายใต้รัฐบาลอันเดียวกัน อยู่ภายใต้ระบบกฎหมายอันเดียวกัน (Nationalization of Authority) หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการเสริมสร้างอำนาจการปกครองให้มีเอกภาพ (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ 2543: 293)

3. เป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พัฒนาการทางการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างความเป็นสถาบัน (Institutionalization) ให้กับระบบเพื่อให้ระบบสามารถเปลี่ยนแปลงจากจารีตประเพณีมาสู่ความเป็นสมัยใหม่ได้โดยไม่มีควมวุ่นวายไร้เสถียรภาพ ทุกระบบไม่สามารถเปลี่ยนแปลงจากระบบเก่าไปสู่ระบบการเมืองแบบใหม่ข้างต้นได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง หากประเทศประสบกับการใช้กำลังรุนแรงทางการเมืองจนการเปลี่ยนแปลงต้องชะงักงัน เกิดความเสื่อมทางการเมือง

ฮันติงตัน ได้เสนอว่าการทำให้ระบบการเมืองสามารถแก้ปัญหาความวุ่นวายอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ได้จะต้องสร้างให้ระบบและสถาบันมีลักษณะของ “ความเป็นสถาบัน”(Institutionalization) ด้วยลักษณะเช่นนี้เท่านั้น ระบบหรือสถาบันทางการเมืองจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกลั่นกรองการขยายตัวของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้อย่างดี

นอกเหนือจากการสนับสนุนที่ได้รับจากประชาชนแล้วความเป็นสถาบันยังมีองค์ประกอบอื่นๆ อีก (Samual P.Huntington 1968 : 12-24) ดังนี้ คือความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) การมีองค์การซับซ้อน (Complexity) การมีความเป็นกลุ่มก้อน (Coherence) และความเป็นอิสระ(Autonomy) ลักษณะเช่นนี้จะทำให้สถาบันสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป พัฒนาการทางการเมืองในสายตาของฮันติงตันก็คือการสร้างความเป็นสถาบันทางการเมือง (Political Institutionalization) นั่นเอง

ฮันติงตันและโดมิงเกซ (Dominguez) ได้รวบรวมความหมายของการพัฒนาทางการเมืองที่ได้มีนักวิชาการได้ให้ไว้เป็น 4 นัยสำคัญๆ (Huntington and Dominguez : 3-5) ดังนี้

1. การใช้ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองโดยคำนึงถึงปัจจัยทางภูมิภาคเป็นหลัก หมายความว่า เป็นการใชพัฒนาการเมืองในความหมายของการเมืองในประเทศที่กำลังพัฒนาในเอเชีย แอฟริกา และละตินอเมริกา

2. พัฒนาการทางการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ในแง่การเมือง ตลอดจนผลทางการเมืองอันเกิดจากระบวนการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ กล่าวอีก

นัยหนึ่งพัฒนาการทางการเมืองเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองให้เป็นสมัยใหม่(Political Modernization)

3. การใช้คำว่าพัฒนาการทางการเมืองในความหมายของกระบวนการที่จะพาไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น เรื่องของการพัฒนาประชาธิปไตย เรื่องของเสถียรภาพทางการเมืองหรือเรื่องของการให้เสรีภาพทางการเมือง เป็นต้น หรือจุดหมายหลายอย่างของระบบการเมือง เช่น คำนี้ถึงความมั่นคงทางการเมือง พร้อมๆกับการให้เสรีภาพทางการเมืองแก่ประชาชน เป็นต้น

4. พัฒนาการทางการเมืองเป็นเรื่องของกระบวนการไปสู่ลักษณะการเมืองของสังคมอุตสาหกรรมเราอาจจะกล่าวได้ว่าสังคมอุตสาหกรรมอาจมีลักษณะของกระบวนการทางการเมืองสถาบัน ค่านิยม วัฒนธรรมทางการเมืองและภาวะผู้นำที่แตกต่างไปจากสังคมเกษตรกรรมหรือสังคมแบบอื่นๆเช่น ในสังคมอุตสาหกรรมมักจะมีพรรคการเมืองแต่ในสังคมที่ไม่ใช่อุตสาหกรรมอาจไม่มี

Lucian W.Pye ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมืองไว้ 10 ประการ

1. การพัฒนาทางการเมืองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ (economic development) โดยเห็นว่าสภาพทางการเมืองและสังคมที่มั่นคงจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจของสังคม
2. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของลักษณะการเมืองสังคมอุตสาหกรรม (industrial society)
3. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองให้เป็นสมัยใหม่(political modernization)ลักษณะความเป็นสมัยใหม่ก็อย่างเช่น การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ความเสมอภาคตามกฎหมาย การเคารพในสิทธิของประชาชน เป็นต้น
4. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล(nation state) ซึ่งในการสร้างรัฐชาติจะต้องรักษาระเบียบของสังคม และสามารถระดมทรัพยากรเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
5. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาการบริหารและระบบกฎหมาย (administration and legal development)
6. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง(mass mobility and participation)
7. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างประชาธิปไตย

8. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของเสถียรภาพทางการเมืองและให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบ(stability and orderly change)
9. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการระดมพลังทั้งนี้เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงานให้ได้มากที่สุด
- 10 การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
ลูเซียน พาย(Lucian W. Pye 1966 : 33-34)ได้เสนอองค์ประกอบ 3 ประการของการพัฒนาทางการเมืองไว้ ดังนี้
  1. ความเท่าเทียมกัน(Equality)ความเท่าเทียมกันนี้มิได้หมายความว่าเฉพาะความเท่าเทียมกันตามกฎหมายหรือสิทธิเท่าเทียมกันในทางการเมืองของประชาชนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งในระบบประชาธิปไตยและในระบบเผด็จการ
  2. ความสามารถของระบบการเมือง(capacity)ความสามารถนี้เกี่ยวกับการดำเนินนโยบาย(out put)ของระบบการเมือง เป็นเรื่องของความสามารถของระบบว่าจะผลักดันสังคมและระบบเศรษฐกิจให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้นำต้องการ ได้มากน้อยเพียงใด
  3. การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ(Differentiation and Specialization)ในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วจำเป็นต้องมีการจำแนกหน่วยงานออกไปตามความสามารถเฉพาะอย่าง มีความรับผิดชอบที่เฉพาะเจาะจง ถือว่าเป็นการแบ่งแยกการทำงานตามความสามารถ แต่การแบ่งแยกเช่นนี้ไม่ใช่ก่อให้เกิดการแตกแยกและเป็นอิสระเอกเทศ แต่จะต้องมีการร่วมมือกัน ประสานงานกันและต้องสอดคล้องกับการรวมตัวกันในชาติ

การพัฒนาทางการเมือง(Politics Development)

ความหมายการพัฒนานั้น Weiner ได้จัดกลุ่มนักวิชาการออกเป็น 4 กลุ่มคือ

1. การพัฒนา หมายถึง ความเจริญเติบโต (growth)
2. การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบ (system change)
3. การพัฒนา หมายถึง การสร้างความทันสมัย(modernization) การสร้างชาติ(nation building) ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสังคม(socio-economic process)
4. การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงโดยมีแผน(planned change)นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความเห็นว่าการพัฒนาหมายถึงความเจริญเติบโตที่มีขั้นตอนตามแผน(planned growth)ตามจุดมุ่งหมายของการสร้างความทันสมัยหรือการสร้างชาติและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคมรวมทั้งมีการทำงานตามความรู้เฉพาะด้าน มีการประสานงานกัน (Edward W. Weidner(ed),

Development Administration in Area, (Kingsport , Tennessee ; Kingsport Press, Inc., 1970 , p.4.)

Samuel N.Eisenstadt มีความเห็นว่า การพัฒนาทางการเมือง หมายถึง ความสามารถของระบบการเมืองที่จะสามารถสนองตอบหรือปรับตัวได้เสมอกับความต้องการทางการเมืองหรือองค์การทางการเมือง และความสามารถอันนี้ย่อมจะมีความคล่องตัวเมื่อเกิดปัญหาขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาของภายในระบบการเมืองเองหรือจากภายนอกระบบการเมือง

Alfred Diamant มีความเห็นว่า การพัฒนาเป็นเรื่องของความสามารถของระบบมากกว่าเรื่องของการมีรูปแบบสถาบันหรือนโยบายเพื่อการปกครองของรัฐบาลเท่านั้น การพัฒนาทางการเมืองจึงเป็นกระบวนการที่ต้องการความสามารถของรัฐเพิ่มมากขึ้นเพื่อความสำเร็จความต่อเนื่องของรัฐบาลหรือเสถียรภาพและการสร้างองค์การใหม่ๆขึ้น (Jason Finkle and Richard Gable, Political Development and Social Change, (New york : sons, Inc., 1966), p. 6.

Gabriel A. Almond and G. Bingham Powell ได้เสนอผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมือง ลักษณะที่เป็นแนวความคิดโดยมีลักษณะที่วัดถึงการพัฒนาทางการเมือง 3 ประการ

1. การจำแนกโครงสร้างต่างๆ (Structural differentiation) ของโครงสร้างทางการเมืองให้มีหน้าที่เฉพาะอย่างมากขึ้น
2. ระบบย่อยหรือองค์การต่างๆมีความเป็นอิสระพอสมควรในการดำเนินงาน
3. การมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยืดหลักการของเหตุผล (cultural secularizations)

อมร รักษาสัตย์ ได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความเจริญเติบโต(growth)กับการพัฒนา(development)ไว้ว่า ความเจริญเติบโตเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับของการกระทำเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถและคุณสมบัติของผู้กระทำเอง ส่วนการพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงในตัวของระบบที่กระทำการ (ดร. อมร รักษาสัตย์, เทศบาลเพื่อการพัฒนา , (กรุงเทพ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2509) หน้า 139.

การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนและขัดแย้งกันไม่น้อยเกี่ยวกับเรื่องปรัชญา ความหมาย แนวความคิด และทฤษฎีเพราะนักวิชาการหลายท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น เสนอทฤษฎี เสนอผลการวิจัยและเสนอบทวิพากษ์วิจารณ์ในหนังสือและข้อเขียนความหมายของการพัฒนาทางการเมืองจึงเป็นนานาตรรกะ

อาจกล่าวได้ว่า แนวความคิดเรื่องการพัฒนาทางการเมืองเป็นศูนย์รวมของนาตา ทรรสนะเป็นการยากที่จะใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมได้อย่างสมบูรณ์ ประกอบกับการพัฒนาทางการเมืองของแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันเป็นไปตามอิทธิพลของ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ค่านิยม โครงสร้างทางสังคม สภาพเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมประกอบ หรือ ปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน เช่น วัฒนธรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมตลอดจนสภาพแวดล้อม แต่ท่ามกลางความแตกต่างยังมีความคล้ายคลึงกันอยู่เช่น การจำแนกโครงสร้างของสถาบันเฉพาะ ด้าน ความสามารถของระบบการเมืองในการตอบสนองความต้องการของสังคม ความเสมอภาค ทางการเมือง การเข้าร่วมทางการเมือง

จากแนวความคิดและทฤษฎีการพัฒนาทางการเมืองที่ได้กล่าวมานี้ล้วนแต่มี ความสำคัญต่อการที่จะเข้าใจการพัฒนาทางการเมืองของแต่ละประเทศแต่ละสังคมว่ามีระดับของ การพัฒนาทางการเมืองมากน้อยหรือแตกต่างกันอย่างไร การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้ทฤษฎีทั้งหมด เพื่อประกอบการวิจัยเพื่อให้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลที่รอบด้านอันส่งผลต่อการอธิบายปรากฏการณ์ ทางการเมืองให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมที่สำคัญของกระบวนการทางการเมืองในการ ปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะต่างๆ เนื่องจาก

ประการแรก การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเครื่องสนับสนุนความชอบธรรมทาง การเมืองในการเข้ามาครองอำนาจรัฐ การใช้อำนาจรัฐและการรักษาอำนาจรัฐ

ประการที่สอง การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยในการนำเสนอความต้องการและ สนับสนุนต่อระบบการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งการดำรงอยู่ของ ระบบการเมืองหรือทำให้ระบบการเมืองอยู่ในภาวะดุลยภาพได้ หากระบบการเมืองปราศจากสิ่ง เหล่านี้แล้วก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ (Easton, 1965 : 112-117)

ประการที่สาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองก่อให้เกิดความสามัคคีและการยอมรับ ระหว่างประชาชนในชาติ (Webar, 1968-326)

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Mc Closky (1968 : 252-253) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า เป็นกิจกรรมต่างๆ ในการกระทำโดยสมัครใจของสมาชิกทั้งหลายที่อยู่ในสังคมส่วนรวมในการ คัดเลือกผู้ปกครองและกำหนดนโยบายของรัฐ การกระทำนั้นอาจร่วมกัน โดยทางตรงหรือทางอ้อม

ก็ได้ ซึ่งบุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆดังต่อไปนี้ คือ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การแลกเปลี่ยนความเห็นทางการเมือง การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง การช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองและการติดต่อสัมพันธ์กับผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ลักษณะของความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองยังพิจารณาได้จากการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นทางการ การช่วยเขียนสุนทรพจน์ในการหาเสียง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งแข่งขันเป็นเจ้าหน้าที่พรรคหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

Dewey (1967 : 81-99) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทางอ้อม คือ เป็นลักษณะของการให้การศึกษาอบรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในทางปฏิบัติซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่เยาวชน การปลูกฝังความรู้ความคิติดังกล่าว จะต้องฝึกฝนในทางปฏิบัติควบคู่กันไป เช่น เปิดโอกาสให้มีการแสดงออก แสดงความคิดเห็น เป็นผู้รู้จักให้เหตุผล เคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้เมื่อได้มีการปลูกฝังและปฏิบัติตั้งแต่เยาว์วัยได้ฝึกฝน และเรียนรู้ทักษะ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

Weiner (1971 161-163) นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ได้รวบรวมความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ โดยแบ่งออกเป็น 10 ความหมาย คือ

1. การกระทำที่สนับสนุนหรือเรียกร้องต่อคณะผู้ปกครองประเทศ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการ
2. ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบหรือใช้อิทธิพล(Influence)ต่อการดำเนินงานของรัฐบาลหรือในการเลือกผู้นำรัฐบาล
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายและได้รับรองว่าถูกต้อง (Legitimate)
4. การให้มีตัวแทน (Representative) เพื่อเข้าไปใช้อำนาจแทนตนเอง
5. การแสดงเจตนาที่จะแยกตนเองออกจากการเมือง (Alienation) หรือความเฉื่อยชาหรือเมินเฉยทางการเมือง เป็นการไม่เข้ายุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรือไม่กระทำการใดๆทางการเมือง
6. ความกระตือรือร้น (Active) ที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับทางการเมืองหรือเป็นผู้ที่ชอบกระทำกิจกรรมทางการเมือง
7. การต่อเนื่องอย่างคงที่ (Persistence Continuum) ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่มีความเป็นสถาบัน (Institutionalized) และมีการจัดตั้งหรืออาจเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด เช่น การก่อการจลาจล

8. การกระทำที่มุ่งต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองที่มีอิทธิพล (Influence) ต่อ นโยบายสาธารณะ (Public Policy) ที่จะมามีอิทธิพลต่อการกระทำต่างๆของหน่วยราชการ
9. การกระทำที่เป็นกิจกรรมอันมีผลกระทบต่อการเมืองระดับชาติ (Nation Politics) เท่านั้น
10. การกระทำที่มีลักษณะเป็น “การกระทำทางการเมือง”(A Political Act)

Huntington and Dominguez (1975 : 49) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำของประชาชนที่ต้องการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของรัฐบาล โดยที่การกระทำหรือความพยายามนั้นเป็นได้ทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ใช้กำลังหรือไม่ใช้กำลัง สำเร็จหรือล้มเหลว ทั้งที่สมัครใจและไม่สมัครใจรวมถึงการเลือกตั้ง การร่วมในการรณรงค์หาเสียง การรวมตัวเพื่อโน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล การประท้วงและการใช้ความรุนแรง

Huntington and Nelson (1976 4-7) ได้ให้คำนิยาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า “เป็นกิจกรรมของประชาชนแต่ละคนที่มีความมุ่งหมายเพื่อจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล” โดย Huntington “ได้พิจารณาแง่มุมที่สำคัญของนิยามนี้และกำหนดขอบเขตความหมายชัดเจนขึ้นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึงเฉพาะการกระทำ ไม่รวมถึงทัศนคติ เป็นการกระทำของผู้ที่มีส่วนร่วมที่เป็นพลเมืองธรรมดาไม่ใช่ข้าราชการเมืองอาชีพ ดังเช่นผู้สมัครรับเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง ซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นของประชาชนธรรมดา นั้น จะมีลักษณะเป็นช่วงๆไม่ต่อเนื่องกันเป็นกิจกรรมที่ไม่เต็มเวลาและเป็นบทบาทรองจากบทบาทอื่นๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังหมายความเฉพาะการกระทำที่มุ่งหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้ที่มีความชอบธรรมในการตัดสินใจแบ่งสรรสิ่งที่มีคุณค่า ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดในสังคม ไม่รวมถึงการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อกดดันหรือมีอิทธิพลต่อกลุ่มอื่นๆซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล ทั้งนี้ไม่ว่ากิจกรรมหรือการกระทำนั้นจะสำเร็จหรือไม่ ก็ถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจเป็นไปได้ด้วยความสำนึกของตนเอง

Verba and Jae-On (1978 : 46) ได้นิยามการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง กิจกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมาย กระทำโดยราษฎร โดยมีเป้าหมายเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกบุคคลากรของรัฐบาลและกิจกรรมของรัฐบาล

การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participality) สมบัติ ชำรงธัญวงศ์(2541 : 315-316) เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมของประชาชน สังคมที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงในทางตรงกันข้ามถ้าสังคมใดมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ(Geeriz, 1963; Emerson, 1960; Hoselitz 1952; Pye, 1966; ch.2) โดยนัยนี้ นักวิชาการทางรัฐศาสตร์บางกลุ่มจึงถือว่าการพัฒนาทางการเมืองคือการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสำเร็จของการพัฒนาทางการเมืองจึงขึ้นกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสำคัญ (Pye, 1966.ch.2) ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเป้าหมายของการพัฒนาการเมืองโดยตรง โดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย

ในส่วนของกระบวนการทางการเมืองนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองแท้จริงคือการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้อาจก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้คือกระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการในฐานะที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมือง ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลและองค์กรทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive system) ทางการเมืองทั้งหมด จะส่งเสริมให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์กรทางการเมืองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นการศึกษากิจกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะที่เป็นกระบวนการทางการเมือง (Political process) จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการอบรมหล่อหลอมทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งจะมีผลต่อความเชื่อและพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคม

หากพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองภายใต้กรอบของระบบการเมือง อาจจำแนกได้ 2 ลักษณะสำคัญ กล่าวคือ ลักษณะแรก เป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีความหมายครอบคลุมลักษณะต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นในตอนต้น ส่วนลักษณะที่สองคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบอำนาจนิยมหรือระบอบเผด็จการลักษณะสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบนี้จะนำไปแบบทิศทางเดียว กล่าวคือประชาชนจะแสดงบทบาททางการเมืองได้เฉพาะภายใต้กรอบที่ผู้ปกครองกำหนดให้เท่านั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงออกทางการเมืองเพื่อสนับสนุนผู้ปกครอง ภายใต้การระดมและการกำกับของผู้ปกครองโดยตรง อาจเป็นการแสดงออกของประชาชนเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลหรือแสดงออกซึ่งการต่อต้านต่างชาติที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ประชาชนในระบอบอำนาจนิยมหรือระบอบเผด็จการจะเป็นไปในลักษณะของการระดมการมีส่วนร่วม (Mobilized Participant) เป็นสำคัญและจะต้องเป็นไปในลักษณะการสนับสนุนผู้นำเผด็จการเท่านั้น จะแสดงออกเพื่อการคัดค้านผู้นำหรือรัฐบาลเผด็จการมิได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบอำนาจนิยมหรือระบอบเผด็จการจึงแตกต่างกับระบอบประชาธิปไตยอย่างชัดเจนเพราะการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยสามารถกระทำได้ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านรัฐบาลและการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอาจมีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้ ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงทั่วไป (General Will) ของประชาชนนั่นเอง จึงเป็นเรื่องที่ผู้นำทางการเมืองจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ลำดับขั้นของการเกี่ยวพันทางการเมือง

จากการศึกษาของเลสเตอร์ มิลเบรธ (Lester Milbrath) พบว่าเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไปสมาชิกในสังคมจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ไม่สนใจการเมืองแต่อย่างใด (Apathetic) กับกลุ่มที่สนใจการเมือง โดยกลุ่มที่สนใจการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจจำแนกได้เป็น 3 พวกคือ พวกแรกเป็นกลุ่มผู้สนใจติดตามการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Spectators) พวกที่สองเป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างกลุ่มที่สนใจติดตามทางการเมืองและกลุ่มที่ต้องการเข้าไปมีบทบาททางการเมือง (Transitional Activists) พวกที่สามคือ กลุ่มที่ต้องการเข้าไปต่อสู้ทางการเมืองโดยตรง (gladiators) อย่างไรก็ตามลักษณะเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับปัจจัยกระตุ้นที่แต่ละบุคคลได้รับ (Milbrath, 1965 : 20)

บทบาทของผู้ที่สนใจการเมืองจะเปลี่ยนแปลงมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปผู้สนใจอาจเปลี่ยนไปเป็นผู้ไม่สนใจและผู้ที่ไม่สนใจอาจเปลี่ยนเป็นผู้ที่สนใจทางการเมืองก็ได้หรือในกลุ่มผู้สนใจเองก็อาจเปลี่ยนแปลงจากผู้ที่สนใจจะเข้าไปต่อสู้ทางการเมืองมาเป็นเพียงแต่ผู้สนใจติดตามทางการเมืองเท่านั้น แต่การเปลี่ยนแปลงจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูงอาจต้องใช้ปัจจัยผลักดันจากภายนอกมาก อาทิ การได้รับการสนับสนุนการเงินจากเพื่อนหรือตนเองมีความรู้สึกอย่างรุนแรงต่อประเด็นทางการเมืองที่ต้องการจะผลักดันจึงทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองและเมื่อตัดสินใจเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองแล้วจะทำให้บุคคลต้องขยายบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนออกไปอย่างกว้างขวาง (Boynton and Bowman, 1964)

จากผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมทางการเมืองจากผลการศึกษาวิจัยต่างๆ มิลเบรธ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองประกอบด้วยฐานคติ (Assumption) สำคัญ 2 ประการ คือ (Milbrath, 1965 : 16)

ประการแรก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งมีแนวโน้มที่จะเกี่ยวข้องกับการกระทำอื่นๆทางการเมืองด้วย

ประการที่สอง ความเกี่ยวพันทางการเมือง (Political involvement) ลำดับชั้น (hierarchy) กล่าวคือ บุคคลที่อยู่ในลำดับชั้นของการเกี่ยวพันทางการเมืองเดียวกันมีแนวโน้มที่จะมีกิจกรรมทางการเมืองเหมือนกัน ผู้ที่มีลำดับชั้นของการเกี่ยวพันทางการเมืองในลำดับสูงจะครอบคลุมกิจกรรมทางการเมืองในลำดับที่ต่ำกว่า

จากลำดับชั้นที่เกี่ยวพันทางการเมืองดังกล่าว มิลเบรธ พบว่า พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงจากผู้ไม่สนใจทางการเมืองไปสู่ผู้ที่สนใจทางการเมืองและในส่วนของผู้ที่สนใจทางการเมืองนั้นบุคคลจะมีพฤติกรรมการเกี่ยวพันทางการเมืองจากลำดับต่ำไปสู่ลำดับสูง อย่างไรก็ตามการแสดงพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลอาจแตกต่างกันไปตามเวลาและสถานการณ์หรือแตกต่างกันไปในแต่ละสังคมแต่จะไม่แตกต่างกันเกินกว่าหนึ่งหรือสองลำดับชั้นเท่านั้น

ในสังคมอเมริกัน มิลเบรธ พบว่า กลุ่มผู้ไม่สนใจทางการเมืองอาจไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองในลำดับใดเลย ส่วนผู้ที่สนใจติดตามทางการเมืองจะให้ความสนใจกิจกรรมทางการเมืองในลำดับแรกคือ การหาข่าวสารทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้ง การพูดคุยทางการเมือง การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกผู้ที่ตนสนับสนุน และการแสดงความพอใจต่อพรรคการเมืองด้วยการติดกระดุมหรือสติ๊กเกอร์เป็นการสนับสนุน สำหรับผู้ที่เข้าไปมีบทบาททางการเมืองในลำดับที่สูงกว่านั้นจะเป็นกลุ่มเล็กๆซึ่งนอกจากจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วยังสนใจเข้าร่วมพรรค ร่วมระดมทุน และร่วมแข่งขันทางการเมืองด้วย (Milbrath, 1965 : 20)

จากการศึกษาของแคมเบลและคณะ (Campbell, et al., 1960) เคน (Lane, 1959) วัตเวิร์ด และ โรเปอร์ (Woodward and Roper, 1950) พบว่า ในสังคมอเมริกันมีประชาชนเพียงร้อยละ 1 ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในระดับสูง 3 ลำดับแรก และร้อยละ 4-5 มีความกระตือรือร้นและการประชุมทางการเมือง ร้อยละ 10 บริจาคเงินช่วยเหลือการแข่งขันทางการเมือง ร้อยละ 13 ติดต่อกับนักการเมือง ร้อยละ 15 ติดกระดุมหรือสติ๊กเกอร์เพื่อแสดงการสนับสนุน ร้อยละ 25-30 ช่วยชักจูงให้ผู้อื่นเลือกผู้ที่ตนสนับสนุน และร้อยละ 40-70 ให้ความสนใจกับข่าวสารและการใช้สิทธิทางการเมือง

สำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองจากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง (transition) อาทิจากกลุ่มผู้ไม่สนใจ ไปสู่กลุ่มผู้สนใจติดตามทางการเมือง ผู้ที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจะพยายามแสวงหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองทั้งใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและคู่แข่งทางการเมือง ในทำนองเดียวกันบุคคลที่เลือกจะ สนับสนุนพรรคใดมากกว่าการให้ความสนใจเฉยๆมักจะติดต่อกับนักการเมืองเข้าร่วมประชุม ร่วม บริจาคเงินซึ่งถือเป็นช่วงของการปรับเปลี่ยน (transition activities) ที่สำคัญก่อนจะเข้าไปร่วมต่อสู้ ทางการเมืองโดยตรง อย่างไรก็ตามจากการวิจัย พบว่า โดยทั่วไปพวกที่ไม่สนใจทางการเมืองจะมี สูงทั้งในอิตาลี เม็กซิโก เยอรมันนี สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ(Almond and Verba, 1963)

คุณลักษณะของการกระทำทางการเมือง

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2541 : 328-334) จากลำดับขั้นของการเกี่ยวพันทางการเมืองดัง ได้กล่าวมาแล้ว อาจพิจารณาคคุณลักษณะของการกระทำทางการเมือง (characteristics of specific political acts) จากพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้ดังนี้

1. การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง การที่บุคคลจะแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง ย่อมแสดงว่าบุคคลนั้นได้รับปัจจัยกระตุ้นทางการเมือง (political stimuli) จากสิ่งแวดล้อมมากพอสมควร จนกระทั่งเกิดความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยตนเอง บุคคลที่คาดหวังว่าจะสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องอุทิศความพยายามเพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางการเมืองของตน กิจกรรมเหล่านี้ถือเป็นรากฐานเบื้องต้นที่จำเป็น ในการร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ แม้ว่าโดยทั่วไปปัจจัยกระตุ้น (stimuli) จะถูกส่งผ่านทางสื่อต่างๆมากมายแต่บางคนอาจจะให้ความ สนใจเพียงเล็กน้อยหรือไม่ให้ความสนใจเลย การที่บุคคลจะตอบสนองต่อปัจจัยกระตุ้นทางการเมืองอย่างไรขึ้นอยู่กับเงื่อนไขเฉพาะบุคคล โดยทั่วไปการที่บุคคลได้รับปัจจัยกระตุ้นทางการเมือง ยิ่งมากจะยิ่งทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

2. การใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยทั่วไปการที่ประชาชนจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาชน จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการเลือกตั้ง โดยเฉพาะ เพื่อ เป็นการแสดงออกถึงการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทำให้คู่แข่งทางการเมืองต้องแสดงความรู้ ความสามารถและการเป็นคนมีคุณธรรมเพื่อรองรับความไว้วางใจหรือของฉันทานุมัติจาก ประชาชนให้เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น การใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนเป็นการ แสดงบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่นับว่าสำคัญมาก

โดยทั่วไปการใช้สิทธิเลือกตั้งประกอบด้วยเงื่อนไข 2 ประการ คือ ประการแรก การตัดสินใจว่าจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่ ประการที่สอง การตัดสินใจว่าจะเลือกพรรคใดหรือบุคคลใด ซึ่งเงื่อนไขทั้งสองประการขึ้นอยู่กับกระบวนการหล่อหลอมทางการเมืองของแต่ละบุคคลและปัจจัยกระตุ้นทางการเมืองจากสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ โดยทั่วไปบุคคลจะรู้ล่วงหน้าว่าจะมีการเลือกตั้งเมื่อใด ดังนั้นบุคคลจึงมีโอกาสเตรียมการตัดสินใจไว้ได้ล่วงหน้า

3. การริเริ่มประเด็นพูดคุยทางการเมือง โดยธรรมชาติของมนุษย์จะให้ความสำคัญสนใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ต่อตน ดังนั้น บุคคลที่คิดว่าตนไม่ได้รับประโยชน์อย่างใดจากระบบการเมืองก็จะไม่สนใจการเมือง แม้กระทั่งการพูดคุยทางการเมือง แต่บุคคลที่รู้และเข้าใจว่าระบบการเมืองมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อตนอย่างไร จะให้ความสนใจทางการเมืองมากโดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองที่จะมีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น ระดับความสนใจเกี่ยวกับการริเริ่มพูดคุยทางการเมืองจึงแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล บางคนไม่สนใจ บางคนสนใจมาก บางคนเป็นผู้รับฟัง บางคนเป็นผู้นำในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองและผู้ที่ผู้นำในการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองจะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการต่อสู้ทางการเมืองโดยตรงมากกว่าผู้ที่เป็นเพียงผู้รับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น (Milbrath, 1965 : 23)

4. การชักจูงให้ผู้อื่นเลือกตั้งผู้ที่ตนสนับสนุน การแสดงออกในการชักจูงให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลที่ตนเองสนับสนุน นับเป็นความก้าวหน้าที่อีกขั้นหนึ่งของผู้ที่สนใจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการเมือง ลักษณะของการแสดงออกเช่นนี้มีลักษณะคล้ายกับการเป็น “หัวคะแนน” ของผู้แข่งขันทางการเมือง เป็นการแสดงออกถึงการผูกพันทางการเมืองที่ชัดเจนมากกว่าการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพูดคุยทางการเมือง ทั้งนี้เพราะได้แสดงความคิดเห็นด้วยและเชื่อว่าผู้ที่ตนสนับสนุนจะเป็นผู้นำทางการเมืองที่ดี สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การติดกระดุมหรือติดสติ๊กเกอร์ เป็นการแสดงออกอย่างเปิดเผยให้บุคคลทั่วไปรู้ว่าตนให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใดหรือคู่แข่งทางการเมืองคนใดทั้งนี้เพราะการติดกระดุมที่เป็นสัญลักษณ์ของพรรคหรือของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ปกเสื้อ ย่อมเป็นการประกาศตนในฐานะผู้สนับสนุนอย่างชัดเจน หรือการติดสติ๊กเกอร์ที่รถยนต์ย่อมเป็นการแสดงเจตนาของเจ้าของรถยนต์ว่าตนสนับสนุนผู้ใดและมีลักษณะของการช่วยโฆษณาเผยแพร่อีกทางหนึ่งด้วยการกระทำเช่นนี้อาจมีผลในการโน้มน้าวผู้ใกล้ชิดที่ยังไม่ได้ตัดสินใจให้เข้าร่วมสนับสนุนเช่นเดียวกับตนได้ โดยเฉพาะบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันจะสามารถสร้างอิทธิพลในการชักจูงได้ง่าย

6. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง การกระทำทางการเมืองในลำดับนี้ แสดงว่าบุคคลได้เพิ่มระดับความสนใจทางการเมืองมากขึ้น จนถึงกับอยากจะสัมผัสพูดคุยหรือสื่อความเห็นโดยตรงกับผู้นำทางการเมือง โดยอาจจะเสนอแนะข้อคิดเห็นเพิ่มเติมหรือให้กำลังใจ นักการเมืองให้มีขวัญและกำลังใจในการต่อสู้ต่อไป โดยทั่วไปมีประชาชนเพียงส่วนน้อยที่ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองโดยตรง การติดต่อกับผู้นำทางการเมืองอาจกระทำได้โดยการส่งจดหมาย โทรเลข โทรศัพท์ หรือติดต่อพูดคุยโดยตรง การติดต่อกับผู้นำทางการเมืองโดยตรงอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความสนใจทางการเมืองมากขึ้น จนเปลี่ยนฐานะจากผู้สนใจให้ การสนับสนุนไปสู่การเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองโดยตรง

7. การบริจาคเงิน เป็นการแสดงออกถึงการสนับสนุนทางการเมืองที่สำคัญทั้งนี้เพราะ ในระบอบประชาธิปไตย การเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยเฉพาะการรณรงค์และการแข่งขัน เลือกตั้งเป็นกระบวนการที่มีค่าใช้จ่าย ดังนั้นการที่บุคคลร่วมบริจาคเงินย่อมแสดงถึงความมุ่งมั่นในการสนับสนุนอย่างจริงจังและอาจพัฒนาไปสู่การเป็นผู้เข้าร่วมต่อสู้ทางการเมืองโดยตรงในฐานะ สมาชิกที่สำคัญของพรรค ซึ่งการเงินเป็นอาวุธสำคัญในการต่อสู้กับคู่แข่ง มีบางคนเห็นการสนับสนุนทางการเงินเป็นเรื่องผิดศีลธรรมซึ่งเป็นความคิดเห็นของคนจำนวนน้อยที่ยังไม่เข้าใจ ความจำเป็นในกระบวนการแข่งขันทางการเมือง แต่โดยส่วนใหญ่ผู้สมัครแข่งขันจะเป็นผู้จัดหาทุน เพื่อการใช้จ่ายในการเลือกตั้งของตนเอง (Heard, 1960 ; Milbrath, 1965)

8. การเข้าร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เป็นการแสดงออกถึงความเห็นพ้องและความผูกพันที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น การเข้าร่วมประชุมและการเข้าร่วมชุมนุมย่อมเป็นการแสดงออกซึ่งการสนับสนุนทั้งทางกายและจิตใจ เป็นการร่วมให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองตรงกัน เป็นการแสดงออกซึ่งการสังกัดกลุ่มอย่างชัดเจน การแสดงออกเช่นนี้เป็นพลังสำคัญในการต่อสู้ทางการเมืองและเป็นสิ่งที่ผู้แข่งขันทางการเมืองมีความประสงค์จะได้รับการสนับสนุนมาก อย่างไรก็ตามการประชุมของผู้สนใจทางการเมืองบางคนอาจไม่มีข้อผูกพันในการสนับสนุนก็ได้ เพราะเพิ่งจะเริ่มต้นให้ความสนใจเท่านั้น แต่ในหลายกรณีการเข้าร่วมประชุมเป็นกิจกรรมของผู้ที่ต้องการเข้าร่วมต่อสู้ทางการเมือง โดยเฉพาะผู้ที่เข้าร่วมบ่อยๆแสดงว่ามีความผูกพันสูง ผู้ที่มีความเกี่ยวพันทางการเมืองสูงโดยทั่วไป จะเข้าร่วมประชุมกับการประชุมแกนนำและการประชุมกลยุทธ์ (Caucus or strategy meeting)

9. การร่วมรณรงค์ทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่สำคัญการขยายความสนับสนุนจากประชาชนให้มีความกว้างขวางและทั่วถึง การร่วมรณรงค์ทางการเมืองเป็นการแสดงออกซึ่งการมีภารกิจร่วมกันของผู้ที่สนใจทางการเมือง การร่วมรณรงค์ทางการเมืองจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความ มั่นใจและความรู้สึกที่ดีต่อพรรคการเมืองและต่อคู่แข่งทางการเมืองต้องการแสดงให้เห็นว่า

ตนเองมีส่วนร่วมในความสำเร็จของการต่อสู้ทางการเมืองนั้นด้วย การรณรงค์ทางการเมืองอาจกระทำได้หลายกรณี อาทิ การพิมพ์จดหมาย การส่งจดหมาย การติด โปสเตอร์หรือการเคาะประตูบ้านเพื่อชักจูงประชาชนด้วยการให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ประชาชน ให้ประชาชนเกิดความสนใจที่จะให้การสนับสนุน เป็นต้น

10. การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองอย่างชัดเจนว่าตนเองสังกัดพรรคใดและเป็นการยอมรับภารกิจในฐานะสมาชิกของพรรคที่จะต้องช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของพรรค การขยายความศรัทธาให้แพร่หลายในหมู่ประชาชนและการร่วมผลักดันเพื่อให้พรรคหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งลักษณะสำคัญของการเป็นสมาชิกที่มีบทบาทในพรรค คือการแสดงออกว่าสังกัดพรรคใด การจ่ายเงินบำรุงพรรค การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญของพรรค ในสหรัฐอเมริกา มีประชากรน้อยกว่าร้อยละ 5 ที่มีบทบาทเป็นสมาชิกพรรค (Milbrath, 1965 : 26)

11. การร่วมประชุมแกนนำของพรรค เป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมของพรรค กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง บุคคลที่จะเข้ามามีบทบาทในการร่วมประชุมแกนนำของพรรคหรือการร่วมประชุมวางแผนกลยุทธ์ของพรรค โดยทั่วไปจะต้องผ่านการเป็นสมาชิกที่มีบทบาทสำคัญของพรรค จนพรรคเกิดความไว้วางใจและมีความเชื่อมั่นว่าจะช่วยเสริมกิจกรรมของพรรคให้มีความแข็งแกร่งสามารถที่จะเอาชนะคู่แข่งขึ้นทางการเมืองได้ ผู้ที่จะมีบทบาทในการเข้าร่วมประชุมแกนนำของพรรคส่วนใหญ่จะเป็นที่มีตำแหน่งสำคัญในพรรคหรือในคณะกรรมการเกี่ยวกับการรณรงค์ของพรรค บุคคลระดับนี้จึงมีบทบาทในการร่วมตัดสินใจเพื่อการต่อสู้แข่งขันทางการเมืองโดยตรงซึ่งจะมีเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น

12. การร่วมระดมทุน เป็นกิจกรรมสำคัญของสมาชิกพรรคระดับสูง ผู้ที่จะอยู่ในฐานะที่จะระดมทุนให้แก่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งได้นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถแล้วยังต้องเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมด้วย เพื่อให้สามารถติดต่อกับบุคคลชั้นสูงในสังคมที่มีฐานะดีและอยู่ในวิสัยที่จะบริจาคทรัพย์เพื่อร่วมสนับสนุนการแข่งขันทางการเมืองได้ ผู้ระดมเงินทุนจึงเป็นชนกลางที่มีความสำคัญทางการเมือง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักการเมือง ซึ่งสามารถจะสนองตอบความต้องการของผู้บริจาคเงินได้ (Heard, 1960 : ch.10)

13. การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง อาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกทางการเมืองที่สำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะการเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนพิจารณาให้ความไว้วางใจ บุคคลที่จะมีบทบาทในระดับนี้ได้ต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถพิเศษจะต้องเป็น

บุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงสามารถสร้างความนิยมศรัทธาให้ เกิดแก่ประชาชนได้ ประการสำคัญจะต้องสร้างความประทับใจให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง สามารถทำให้ประชาชนเชื่อมั่นได้ว่าจะเป็นผู้นำความสำเร็จ การมีชีวิตที่ดียิ่งขึ้นมาสู่ประชาชน ส่วนระดับของความสามารถของผู้เสนอตัวเข้าแข่งขันจะแตกต่างกันไปตามระดับของตำแหน่งที่จะ เข้าไปรับผิดชอบ อาทิ นายกเทศมนตรี ผู้ว่าราชการ หรือผู้นำประเทศ

14. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองในระดับสูงสุด เป็นผลจากการได้รับชัยชนะจากการเสนอตัวเข้าแข่งขันทางการเมือง การแสดงบทบาทในฐานะที่ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนับว่ามีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะจะมีผลกระทบต่อความศรัทธาเชื่อมั่น ของประชาชนในระยะยาว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความสามารถในการพัฒนาประเทศ ทำให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีและมีความสุข จะทำให้พรรคได้รับความไว้วางใจจากประชาชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลถึงโอกาสที่จะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากผู้ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่สามารถบริหารประเทศให้เป็นตามความคาดหวังของประชาชนจะ ส่งผลกระทบให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาต่อพรรคการเมืองที่สังกัดด้วยและจะทำให้โอกาสที่จะได้รับ ชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไปเป็น ไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วม ทางการเมืองด้วยการดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงเป็นบทบาทสำคัญสูงสุดของประชาชนที่มีต่อ ระบบการเมือง

5. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของไทย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและ เสรีภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายประการด้วยกัน เช่น สิทธิการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง(มาตรา 105) สิทธิการสมัครรับเลือกตั้ง(มาตรา 107และมาตรา 125) สิทธิ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (มาตรา 170) สิทธิการออกเสียงประชามติ(มาตรา 214) สิทธิการเข้าชื่อ ร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง(มาตรา 304) สิทธิการเรียกร้องขอให้ถอดถอน ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น(มาตรา 286) สิทธิการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น (มาตรา 287) สิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน(มาตรา 59) สิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของรัฐ(มาตรา 60) สิทธิการมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

(มาตรา 45) เป็นต้น จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายเรื่องแต่ขอเสนอเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน 6 ประการเท่านั้นคือ

1. สิทธิการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
2. สิทธิการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น
3. สิทธิการเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
4. สิทธิการเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น
5. สิทธิการออกเสียงประชามติ
6. สิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง 6 ประการนี้เป็นการออกแบบใหม่ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการปฏิรูปการเมืองให้เป็นการเมืองแบบมีส่วนร่วม (participative politics) โดยนำหลักการถอดถอน (recall) หลักการริเริ่มเสนอแนะ (initiatives) หลักการประชาพิจารณ์ (public hearings) และหลักการแสดงประชามติ (referendum) มากำหนดไว้ในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

1. สิทธิการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 170 ว่า “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญนี้ คำร้องขอต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” และได้มีการตรา พ.ร.บ.ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.2542 ซึ่งมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2542 โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย ดังนี้

1) ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายจะต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวันที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย การเสนอกฎหมายต้องจัดทำตามรูปแบบร่างพระราชบัญญัติ โดยต้องมีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่บัญญัติในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยและหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยและต้องมีบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ รวมทั้งมีบทบัญญัติแบ่งเป็นมาตราเพียงพอที่จะเข้าใจได้

2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ 2 วิธี คือหนึ่งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนร้องขอต่อประธานรัฐสภา สองการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน โดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3) การริเริ่มเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายกันเอง ต่อประธานรัฐสภา

4) การริเริ่มเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการได้โดยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนเป็นการให้สิทธิกับประชาชนมีส่วนร่วม ในการริเริ่มเสนอแนะ (initiatives) เป็นการนำหลักการของการเมืองแบบมีส่วนร่วม (participative politics) มาเสริมการทำหน้าที่ของผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกตั้งเป็นตัวแทนให้ไปทำหน้าที่ด้าน นิติบัญญัติซึ่งในอดีตไม่เคยมีการกำหนดให้ประชาชนสามารถริเริ่มเสนอกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้กำหนดสิทธิดังกล่าวไว้เป็นครั้งแรก ปัจจุบันนี้ได้มีการเข้าชื่อเสนอ กฎหมายต่อประธานรัฐสภาจำนวน 10 ฉบับแต่มี 4 ฉบับเท่านั้นที่มีการดำเนินการถูกต้องตาม หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อซึ่งประธานรัฐสภารับไว้พิจารณาและมีเพียงฉบับเดียวเท่านั้นที่รัฐสภา ได้ตราเป็นกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว คือ พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545 จะเห็นได้ ว่ากระบวนการการเข้าชื่อเสนอกฎหมายหลายฉบับไม่สามารถดำเนินการให้สมบูรณ์ครบถ้วนตามที่ กฎหมายกำหนด สาเหตุโดยส่วนใหญ่แล้วมาจากมีจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อไม่ครบ ห้าหมื่นคน แต่ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่น่ายินดีต่อการที่ประชาชนได้เริ่มรับรู้และตื่นตัวในการใช้สิทธิการมี ส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

2. สิทธิการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 287 ว่า “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่ น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดมีสิทธิร้องขอเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออก ข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ คำร้องขอต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ เข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” และได้มีการตรา พ.ร.บ.ว่าด้วยการ เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.2542 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม 2542 โดยมี สาระสำคัญเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ดังนี้

1 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภา ท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติได้

2 คำร้องต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่และลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อทุกคนพร้อม ทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น รายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อ คำรับรองของ ผู้แทนของผู้เข้าชื่อและผู้เข้าชื่อทุกคนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งและเป็นผู้ร่วมลงชื่อด้วยตนเอง

3 ให้ประธานสภาท้องถิ่นตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารแล้วปิดประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและเขตชุมชนหนาแน่นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ใดที่ไม่ได้ร่วมลงชื่อด้วยแต่มีชื่ออยู่ในประกาศได้ยื่นคำร้องคัดค้านการลงชื่อนั้นภายใน 20 วัน นับแต่วันปิดประกาศ เมื่อพ้นกำหนดแล้วให้ถือว่ารายชื่อที่ไม่ได้คัดค้านเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง ถ้ารายชื่อครบให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น แต่ถ้าจำนวนไม่ครบให้แจ้งให้ผู้แทนผู้เข้าชื่อทราบเพื่อดำเนินการเข้าชื่อเพิ่มเติมให้ครบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานสภาท้องถิ่น ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วมิได้เสนอการเข้าชื่อจนครบ ให้ประธานสภาท้องถิ่นสั่งจำหน่ายเรื่อง นับตั้งแต่ พ.ร.บ.ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ.2542 มีผลใช้บังคับจนถึงปัจจุบัน ยังไม่เคยมีการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดได้พิจารณา เห็นว่าขณะนี้อยู่ระหว่างพัฒนาการเรียนรู้อันเกี่ยวกับหลักการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนโดยส่วนใหญ่ยังไม่ทราบถึงสิทธิการเข้าชื่อดังกล่าว แม้ว่าในกระบวนการตราข้อบัญญัติท้องถิ่น(ที่ไม่ใช่ข้อบัญญัติงบประมาณ) กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมีอำนาจเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติแล้วการเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นให้สภาท้องถิ่นพิจารณานั้นเป็นการเสนอโดยฝ่ายบริหารเกือบทั้งสิ้น สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้ริเริ่มเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเองมีจำนวนน้อยมาก จึงมีข้อเรื่องแปลกอะไรที่ประชาชนไม่เคยริเริ่มเสนอ แม้แต่ผู้ที่อาสาเข้าไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในสภาท้องถิ่นยังไม่มียกขบวนในส่วนนี้เลย นอกจากนี้แล้วการที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้ที่เข้าชื่อเสนอร่างข้อบัญญัติต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งหมดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเรื่องยากที่จะเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ซึ่งมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนมาก ยกตัวอย่างเช่น การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความเป็นไปได้น้อยในทางปฏิบัติเนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 75 แห่ง มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งแสนคนทุกแห่ง และหลายแห่งมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งล้านคน หากประชาชนในจังหวัดต้องการที่จะเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติจังหวัด จะต้องต้องมีจำนวนผู้เข้าชื่อกันเป็นจำนวนที่มากกว่าห้าหมื่นคนทุกแห่ง เห็นได้ว่าจะต้องมีผู้เข้าชื่อมากกว่าการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้ประธานรัฐสภาพิจารณาเสียอีก ดังนั้น การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นจึงมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยๆเท่านั้น

3. สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 304 “ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการหรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2542” ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนให้ออกจากตำแหน่ง

4. สิทธิการเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

การเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 286 “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด” และได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม 2542 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญ ดังนี้

1 จำนวนผู้เข้าชื่อถอดถอนขึ้นอยู่กับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กล่าวคือ

- 1.1 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งแสนคน ต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น
- 1.2 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินหนึ่งแสนคนแต่ไม่เกินห้าแสนคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน
- 1.3 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าสองหมื่นห้าพันคน
- 1.4 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินกว่าหนึ่งล้านคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าสามหมื่นคน

2 คำร้องขอให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนต้องมีรายละเอียดของข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่ามีการปฏิบัติหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างใดจนเป็นเหตุที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

3 สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกเข้าชื่อให้ถอดถอนจัดทำคำชี้แจงข้อเท็จจริง ข้อกล่าวหายื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด (กรณีกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย)

4 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการลงคะแนนถอดถอน

5 หากผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงทั้งหมดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้การเข้าชื่อถอดถอนบุคคลนั้นเป็นอันตกไปและจะมีการร้องขอให้มีการลงคะแนนเสียงโดยอาศัยเหตุเดียวกันอีกไม่ได้ ในกรณีที่ผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนทั้งหมดและมีคะแนนเสียงจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่าไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ลงคะแนนเสียง

นับตั้งแต่ พ.ร.บ. ว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.2542 มีผลใช้บังคับจนถึงปัจจุบันยังไม่เคยมีการเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเลข(บุญเสริม นาคสาร 2546 : 1-2) การเข้าชื่อเพื่อถอดถอนดังกล่าว ในทางปฏิบัติแล้วจะเกิดขึ้นได้ยากมากสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ยกตัวอย่างเช่น กรุงเทพมหานครมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งที่แล้วประมาณ 3.8 ล้านคน ถ้าจะมีการถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะต้องผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อถอดถอนไม่น้อยกว่า 30,000 คนขึ้นไป โดยในวันลงคะแนนเสียงต้องมีจำนวนผู้มาลงคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 1.9 ล้านคนและต้องมีผู้ลงคะแนนเสียงถอดถอนให้ออกจากตำแหน่งไม่น้อยกว่า 1.42 ล้านคนโดยประมาณ(กรณีที่ผู้มาลงคะแนน อย่างต่ำ 1.9 ล้านคน)ทั้งที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนปัจจุบันชนะการเลือกตั้ง โดยได้คะแนนเสียงประมาณ 1.01 ล้านคนเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าคะแนนเสียงที่ต้องใช้ในการถอดถอนให้ออกจากตำแหน่งเสียอีก และนอกจากนี้แล้วยังพบว่าในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น เช่น การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีการแบ่งเขตอำเภอเป็นเขตเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการแบ่งเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเสียงที่สมาชิกสภาท้องถิ่นได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในวันที่มีการเลือกตั้งจะต่างกันอย่างมากกับคะแนนเสียงที่ต้องใช้ในการลงคะแนนเสียงหากมีการเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นออกจากตำแหน่ง

5. สิทธิในการออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 214 บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภา แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา จัดให้มีการออกเสียงประชามติ เพื่อขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ กิจการสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมีใช้เรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและมีใช่เป็นการออกเสียงประชามติที่เกี่ยวกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะ การกำหนดวันออกเสียงประชามติต้องกำหนดวันไม่เกิน 90 วันแต่ไม่ช้ากว่า 120 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติและวันออกเสียงประชามติต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ หากปรากฏว่าผลของการออกเสียงประชามติ มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติเป็นจำนวน ไม่มากกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ให้ถือว่าประชาชน โดยเสียงข้างมากไม่เห็นชอบด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษา แต่ถ้ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ มากกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติ และปรากฏว่าผู้ออกเสียงประชามติโดยเสียงข้างมากให้ความเห็นชอบให้ถือว่าประชาชน โดยเสียงข้างมากเห็นชอบด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น การออกเสียงประชามติดังกล่าว มีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นๆ สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ” และได้มีการตรา พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ.2541

ระบบการออกเสียงประชามติเป็นกระบวนการหนึ่งที่ถูกนำเข้ามาเป็นส่วนเสริมทฤษฎีตัวแทนของประชาชน กล่าวในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนนั้นประชาชนจะไปเลือกผู้แทนเข้าไปใช้อำนาจแทนตน แต่เพื่อให้ประชาชนยังคงเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอยู่ในหลายประเทศจึงกำหนดให้ประชาชนสามารถเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยได้ด้วยตัวเองในเรื่องที่เป็นกิจการสำคัญของประเทศซึ่งก็คือการใช้ประชาชนออกเสียงประชามตินั่นเอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับก่อนๆมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการออกเสียงประชามติคือ ฉบับปี พ.ศ.2492 ฉบับปี พ.ศ.2511 ฉบับปี พ.ศ.2517 ฉบับปี พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติมปี พ.ศ.2539 โดยที่สามฉบับแรกได้กำหนดเรื่องที่จะนำมาให้ประชาชนออกเสียงประชามติไว้ว่า จะต้องเป็นร่างรัฐธรรมนูญที่นำทูลเกล้าถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแต่พระมหากษัตริย์เห็นว่ากระทบถึงประโยชน์ได้เสียสำคัญของประเทศหรือประชาชน พระมหากษัตริย์ย่อมทรงไว้ซึ่งพระ

ราชอาณาจักรที่จะให้ประชาชนทั่วประเทศออกเสียงประชามติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ส่วนประชามติตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2539 เป็นกรณีที่จัดให้มีประชามติเพื่อให้ประชาชนออกเสียงลงคะแนนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญเสนอ ในเมื่อรัฐสภาไม่ให้ความเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญนั้นแล้วให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ สำหรับการออกเสียงประชามติตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเป็นเรื่องที่ “ตรงกันข้าม” กับความหมายหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชามติอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ รัฐธรรมนูญกำหนดให้การออกเสียงประชามติตามมาตรา 214 มีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในเรื่องที่นำมาให้ประชาชนออกเสียงประชามติ มิได้บังคับว่าคณะรัฐมนตรีจะต้องดำเนินการตามผลการออกเสียงประชามติ ต่างกับการออกเสียงประชามติตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ ทั้ง 4 ฉบับ ที่กำหนดให้การแสดงเจตนาของประชาชนเป็นที่สุด อย่างไรก็ตามมีข้อเท็จจริงว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ยังไม่เคยมีการออกเสียงประชามติเลยแม้แต่ครั้งเดียว

สำหรับการออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการให้ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิออกเสียงประชามติไว้ก็ตามแต่สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลนั้นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในเทศบาลเลือกโครงสร้างทางการบริหารของเทศบาลได้ตามความต้องการของประชาชน เนื่องจาก พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2543 กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อจัดให้มีการออกเสียงแสดงประชามติในเขตเทศบาลว่าจะให้เทศบาลมีโครงสร้างการบริหารเป็นรูปแบบคณะเทศมนตรีที่มาจากความเห็นชอบของสภาเทศบาลหรือรูปแบบนายกเทศมนตรีที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดว่านับตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2543 เป็นต้นไป หากเทศบาลนครหรือเทศบาลเมืองใดจะมีการเลือกตั้งครั้งแรกซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปและจะใช้รูปแบบการบริหารนี้ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งต่อไปหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าได้มีการออกเสียงประชามติเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการบริหารหรือไม่ สำหรับเทศบาลตำบลให้ใช้รูปแบบคณะเทศมนตรีต่อไปจนถึงปี พ.ศ.2550 แล้วประชาชนจึงมีสิทธิเข้าชื่อเสนอขอให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจว่าจะใช้โครงสร้างการบริหารแบบใด การออกเสียงประชามติดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยโดยตรงมากที่สุด เนื่องจากการให้สิทธิกับประชาชนในการริเริ่มและเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจท้ายที่สุด

แต่อย่างไรก็ดีสิทธิของประชาชนที่จะออกเสียงประชามติเพื่อเลือกโครงสร้างการบริหารของเทศบาลดังกล่าวก็ไม่ทันจะเกิดขึ้นได้จริงเพราะยังไม่ถึงกำหนดเวลาในปี พ.ศ.2547 ตามเงื่อนไขของกฎหมายที่ให้สิทธิกับประชาชนในเขตเทศบาลสามารถออกเสียงประชามติเลือกว่า

ต้องการ โครงสร้างแบบเลือกนายกเทศมนตรีโดยตรงหรือ โครงสร้างโดยอ้อมแบบสภาเทศบาลไปเลือกคณะเทศมนตรี รัฐบาลก็ได้แก้ไขกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีโครงสร้างแบบเลือกผู้บริหารโดยตรงเท่านั้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2546

6. สิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (กระบวนการทำประชาพิจารณ์)

สิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการทำประชาพิจารณ์เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 59 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูลคำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือดำเนินการ โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่นและมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ” ปัจจุบันยังไม่มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามรัฐธรรมนูญมาตรา 59 มาบังคับใช้ แต่มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยวิธีประชาพิจารณ์ พ.ศ.2539 ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถยื่นคำร้องเพื่อให้มีการทำประชาพิจารณ์ได้ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1 ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องให้มีการทำประชาพิจารณ์ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้เสียที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินงานตามโครงการของรัฐ เมื่อมีหนังสือไปยังหน่วยงานของรัฐเพื่อสอบถามหรือขอคำชี้แจงแล้ว หากไม่ได้รับคำชี้แจงเป็นหนังสือภายใน 30 วัน หรือไม่พอใจในคำชี้แจงและประสงค์จะโต้แย้งหรือคัดค้านการดำเนินงานตามโครงการให้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้มีการทำประชาพิจารณ์หรือหน่วยงานของรัฐเห็นเองว่าจะเป็นประโยชน์ต่อดำเนินงานตามโครงการรัฐให้เสนอความเห็นเพื่อขอให้จัดทำประชาพิจารณ์ได้

2 รัฐมนตรีสำหรับราชการส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับราชการส่วนกรุงเทพมหานครเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้มีการทำประชาพิจารณ์ในโครงการของรัฐ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประชาพิจารณ์โครงการของรัฐในเรื่องนั้นเพื่อดำเนินการประชาพิจารณ์ คณะกรรมการประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่น ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ให้ตั้งจากผู้ที่ไม่ได้เป็นข้าราชการ สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

3 ให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์กำหนดสถานที่และเวลาในการทำประชาพิจารณ์ โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและต้องกระทำโดยเปิดเผย แต่

คณะกรรมการจะสั่งห้ามมิให้บุคคลใดที่ก่อการรบกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยเข้าฟังเฉพาะคราวได้

4 เมื่อคณะกรรมการประชาพิจารณ์ได้ดำเนินการประชาพิจารณ์แล้ว ให้เสนอรายงานต่อรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีเพื่อพิจารณาประกาศผลการตัดสินใจพร้อมทั้งเหตุผลให้ประชาชนทราบ โดยเปิดเผยเว้นแต่เป็นเรื่องที่ต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งคณะของนายกรัฐมนตรีและใช้ชี้แจงเหตุผลเมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีแล้ว อนึ่ง ผลที่ได้จากการทำประชาพิจารณ์เป็นเพียงข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐบาลเท่านั้น ไม่ใช่การตัดสินใจเด็ดขาดที่ต้องดำเนินการตามผลการทำประชาพิจารณ์

กระบวนการรับฟังความคิดเห็นหรือการประชาพิจารณ์ (Public hearing) เป็นหลักการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจประชาธิปไตยมีสิทธิได้รับข้อมูลหรือการชี้แจงข้อเท็จจริงข้อดีข้อเสียก่อนการตัดสินใจของตัวแทนของประชาชนที่ได้รับมอบอำนาจไปจากประชาชน ถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่ถูกเข้ามาเป็นส่วนเสริมทฤษฎีตัวแทนของประชาชนอีกประการหนึ่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 59 กำหนดให้มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนแต่ปัจจุบันยังไม่มีการประกาศบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความเห็นของประชาชนเหมือนกับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง 5 ประการ ที่มีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้แล้ว

6. เทศบาล (Municipality)

จุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นสามารถสืบย้อนหลังไปได้ถึงช่วงทศวรรษหลัง พ.ศ.2413 เมื่อสยามต้องป้องกันตนเองให้พ้นจากการบีบคั้นที่ทวีขึ้นจากฝรั่งเศสและเอกภพอังกฤษ การป้องกันนี้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารในการปกครองหัวเมืองประเทศราช หัวเมืองชั้นใน และหัวเมืองชั้นนอก ทั้งทางด้านการศาลและการคลัง การเปลี่ยนแปลงต่างๆดังกล่าวก็มีลำดับความสำคัญมากบ้างน้อยบ้าง เป็นก้าวแรกที่น่าไปสู่การปกครองแบบโยงอำนาจสู่ส่วนกลาง (เดช บุญนาค 2548 : 75)

การปกครองท้องถิ่นของประเทศสยามก่อนปี พ.ศ.2435 ก็ประสบกับความยากลำบากจากข้อบกพร่องต่างๆเช่นเดียวกับการปกครองส่วนกลาง มีปัญหาทำนองเดียวกันระหว่างทฤษฎีกับภาคปฏิบัติและระหว่างความเข้มแข็งและความอ่อนแอที่มีอยู่ในตัวเช่นเดียวกัน ความจำเป็นที่

ต้องปฏิรูปเป็นผลมาจากทั้งความกดดันภายนอกและทั้งปัญหาข้อขัดแย้งสำคัญๆภายในอันเป็นอุปสรรคกั้นขวางระหว่างรัฐบาลกับทรัพยากรของประเทศ (เดช บุญนาท 2548 : 28)

การปกครองท้องถิ่นในสมัยรัชกาลที่ 5

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีพระราชดำริทดลองหน่วยการปกครองแบบใหม่ในระดับท้องถิ่น เรียกว่า สุขาภิบาลกรุงเทพฯ การจัดตั้งสุขาภิบาลเกิดจากการเสด็จประพาสยุโรปและประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นเมืองขึ้นของอังกฤษหลายครั้ง และได้ทรงทอดพระเนตรบทบาทของหน่วยงานท้องถิ่นในการดูแลท้องถิ่นของตนเองในประเทศเหล่านั้น

ในการจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นเป็นครั้งแรกที่กรุงเทพฯ นั้น หน้าที่สำคัญของหน่วยการปกครองดังกล่าวคือการรักษาความสะอาดในชุมชนของตน การบูรณะและการจัดสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในชุมชน เช่น ถนน ไฟฟ้าตามเส้นทางสวนสาธารณะ สนามกีฬา ฯลฯ (ชเนศวร์ เจริญเมือง 2545 : 88)

การจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ.2440 เป็นไปตามกฎหมายที่เรียกว่า พระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ.116 แต่แทนที่การปกครองท้องถิ่นดังกล่าวจะเป็นแบบการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น(Local Self Government) เช่นในตะวันตกที่สมาชิกสภาและฝ่ายบริหารมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน สุขาภิบาลกรุงเทพฯกลับมีลักษณะเป็นการปกครองท้องถิ่น โดยข้าราชการ (Local Government by Government Officials) ที่ผู้บริการสุขาภิบาลกรุงเทพฯเมื่อแรกตั้งกลับเป็นข้าราชการประจำทั้งสิ้น คือ เสนาบดีกระทรวงนครบาล นายช่าง และนายแพทย์

ด้วยเหตุนี้ การจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯเมื่อ 99 ปีที่แล้วจึงเป็นการบริหารท้องถิ่นโดยข้าราชการประจำ มิใช่การปกครองท้องถิ่นที่ทำกันในประเทศประชาธิปไตยของตะวันตก การปกครองท้องถิ่นโดยข้าราชการประจำเป็นวิธีการของประเทศล่าเมืองขึ้นที่นิยมใช้เพื่อการสั่งงานและการควบคุมการบริหารงาน โดยรัฐบาลกลาง จุดประสงค์มิใช่เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น แต่เป็นการสร้างความเป็นเอกภาพในการบังคับบัญชาและดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลกลางเป็นหลักสำคัญ กล่าวได้ว่า การปกครองท้องถิ่นของไทยที่เริ่มต้นในทศวรรษที่ 2440 นั้น แท้จริงก็คือการปกครองท้องถิ่นแบบเมืองขึ้นนั่นเอง

แม้เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปรารถนาจะให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งสุขาภิบาลตามหัวเมืองต่างๆแต่ในที่สุดก็ต้องรอไปก่อน เนื่องจากจำนวนข้าราชการประจำที่ส่งไปยังมณฑลต่างๆยังไม่พร้อม มิใช่เพราะประชาชนในหัวเมืองยังไม่พร้อมดังมีผู้กล่าวอ้างกันบ่อยครั้ง

ต่อมาในปี พ.ศ.2448 หลังจากที่เคยเสด็จลาดทำฉลอม เมืองสมุทรสาครและทรงพบว่าตลาดสกปรกมากและสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีมหาดไทยได้ดำหนิข้าราชการเมืองสมุทรสาคร จนส่งผลให้ตลาดและเมืองท่าฉลอมได้รับการดูแลอย่างดีในเวลาต่อมา จึงได้ทรงจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอมขึ้นเมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2448(ร.ศ.124) และ 2 ปีหลังจากนั้นก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งสุขาภิบาล ร.ศ.127(พ.ศ.2451) ให้มีการตั้งสุขาภิบาลในหัวเมืองต่างๆทั่วประเทศ สุขาภิบาลเหล่านี้ล้วนมีกรรมกรเป็นข้าราชการประจำทั้งสิ้นซึ่งชี้ให้เห็นว่าต้องการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นแบบเมืองขึ้นมากกว่าการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น (ชเนศวร์ เจริญเมือง 2545 : 89-90)

การปกครองท้องถิ่นในสมัยรัชกาลที่ 6

ในสมัยนี้ความสนใจของผู้เฝ้าอยู่ที่การทดลองจัดตั้งสภาประชาธิปไตย ดังที่เรียกว่า “คูลิตธานี” และการสร้างขบวนการลูกเสือ ด้วยเหตุนี้แม้ว่าสุขาภิบาลจะไม่ถูกยกเลิก แต่เมื่อไม่ได้รับการส่งเสริมจากระดับบนดังที่เคยปรากฏในสมัยก่อนหน้าจึงส่งผลให้สุขาภิบาลตกอยู่ในสภาพอยู่กับที่ ทำให้จำนวนสุขาภิบาลคือ 35 แห่งทั่วประเทศไม่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ก็ไม่มีการดำเนินการใดๆเพื่อปรับปรุงหรือจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใดอีก

การปกครองท้องถิ่นในสมัยรัชกาลที่ 7

ในสมัยรัชกาลที่ 7 ได้ทรงตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อทำการศึกษายทเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน เรียกว่า คณะกรรมการจัดการประชาธิปไตย นำโดยที่ปรึกษาชาวต่างประเทศชื่อ ริชาร์ด ดี. เครก (Richard D. Craig) ผลการศึกษาพบว่าควรจัดตั้งเทศบาลขึ้นมา ร่างพระราชบัญญัติเทศบาลได้รับการพิจารณาในสภาเสนาบดี เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2473 สภาเสนาบดีเห็นชอบในหลักการ และให้กรมร่างกฎหมายพิจารณาหลักการในร่างกฎหมายฉบับนั้นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ปีเดียวกัน แต่ก็ไม่มีการนำออกมาบังคับใช้เป็นกฎหมายจนเกิดเหตุการณ์ 24 มิถุนายน 2475

สาเหตุที่พระองค์ทรงเตรียมจัดตั้งเทศบาลเพราะทรงเห็นว่าประชาชนไทยควรจะได้รับ การฝึกฝนควบคุมกิจการของท้องถิ่น ก่อนที่พวกเขาจะควบคุมกิจการของรัฐในระบบรัฐสภาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตในเดือนเมษายน พ.ศ.2474 พระองค์ทรงพระราชทานสัมภาษณ์แก่นางสี้อพิมพ์ต่างประเทศว่า “ข้าพเจ้า เชื่อว่า ประชาชนควรมีสิทธิมีเสียงในกิจการของท้องถิ่น...ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการผิดพลาด ถ้าเราจะมีการปกครองระบอบรัฐสภา ก่อนที่ประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้และมีประสบการณ์อย่างดีเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น”

การปกครองท้องถิ่นหลังการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครอง (พ.ศ.2475-2539)

ในห้วงเวลา 64 ปีนับแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.2475 เป็นต้นมา การปกครองท้องถิ่นอาจแบ่งขั้นตอนการพัฒนาได้เป็น 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

ขั้นที่ 1 ความพยายามในการจัดตั้งการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น(พ.ศ.2476)

ขั้นที่ 2 การสถาปนาการปกครองท้องถิ่นโดยข้าราชการประจำ (พ.ศ.2495-2499)

ขั้นที่ 3 นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจแบบเสรีและภาวะชะงักงันของการปกครองท้องถิ่น (พ.ศ.2504-2535)

ขั้นที่ 4 ระเบียบแห่งการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น(พ.ศ.2535-2539)

ขั้นที่ 1 ความพยายามในการจัดตั้งการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น(พ.ศ.2476)

ในขั้นที่หนึ่ง (พ.ศ.2476) เห็นได้ชัดเจนว่ารัฐบาลของคณะราษฎรมีนโยบายชัดเจนที่จะกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ด้วยการสถาปนาหน่วยการปกครองท้องถิ่นเช่นในประเทศตะวันตก

ในปี พ.ศ.2476 รัฐบาลได้ผ่าน พ.ร.บ.จัดระเบียบเทศบาล ให้มีเทศบาล 3 แบบคือ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล เริ่มต้นที่ยกฐานะสุขาภิบาล 35 แห่งที่มีอยู่ขึ้นเป็นเทศบาล แล้วจัดตั้งเพิ่มเติมในการจัดตั้งเทศบาล รัฐบาลของคณะราษฎรมุ่งหมายที่จะพัฒนาการปกครองท้องถิ่นเพียงรูปแบบเดียวคือ เทศบาล และขณะนั้นมีตำบลทั่วประเทศรวม 4,800 ตำบล รัฐบาลก็หวังที่จะยกฐานะทุกตำบลให้เป็นเทศบาล

เทศบาลตามกฎหมายในปี พ.ศ.2476 แบ่งออกเป็น 2 องค์คร คือ สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ฝ่ายแรกทำหน้าที่นิติบัญญัติ สมาชิกสภาเทศบาล (สท)มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ในเขตเทศบาลนั้น เทศบาลนครมีสมาชิก 24 คน เทศบาลเมืองมีสมาชิก 18 คน เทศบาลตำบลมีสมาชิก 12 คน...

อย่างไรก็ตาม 19 ปีผ่านไปคือในปี พ.ศ.2495 ปรากฏว่ามีเทศบาลทั่วประเทศเพียง 117 แห่ง เทศบาลอันดับที่ 117 ก่อตั้งในปี พ.ศ.2488 หลังจากนั้นก็ไม่มีการก่อตั้งเทศบาลขึ้นอีก เหตุผลสำคัญที่เทศบาลมีบทบาทจำกัดและขยายตัวช้าก็คือ งบประมาณจำกัด อำนาจจำกัด และการปกครองท้องถิ่นระบบเทศบาลไม่เหมาะสมกับสังคมที่ประชาชนขาดความรู้และความสนใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 การสถาปนาการปกครองท้องถิ่นโดยข้าราชการประจำ (พ.ศ.2495-2499)

หลังจากที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม เดินทางไปดูงานในประเทศตะวันตกและมองเห็นบทบาทของการปกครองท้องถิ่นในประเทศเหล่านั้น รัฐบาลจอมพล ป. เห็นว่าหน่วยการปกครอง

ท้องถิ่นของไทยมีน้อยเกินไปและจำกัดอยู่แต่เพียงเขตชุมชนเมือง สมควรที่จะสถาปนาการปกครองท้องถิ่นในเขตนอกเมือง จึงตัดสินใจนำการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลมาใช้อีกครั้ง โดยตั้งความหวังไว้ว่าการจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นใหม่เพื่อให้เป็นตัวเร่งในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อยกฐานะท้องถิ่นที่เจริญให้เป็นเทศบาลมากขึ้น จึงมีการจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ.2495

แต่แทนที่จะมีการปรับปรุงโครงสร้างของสุขาภิบาลให้เป็นแบบการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นตามแบบของเทศบาล รัฐบาลจอมพล ป. กลับชำระรอยสู่ยุครับกาที่ 5 ในทศวรรษที่ 2440 ที่ใช้การปกครองท้องถิ่นแบบเมืองขึ้น นั่นคือ แต่งตั้งข้าราชการประจำไปควบคุมสุขาภิบาล

ตาม พ.ร.บ.สุขาภิบาล พ.ศ.2495 หลักเกณฑ์ของท้องถิ่นที่จะเป็นสุขาภิบาลมีดังนี้ 1. ที่ตั้งที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ จัดตั้งเป็นสุขาภิบาลได้เลย 2. ชุมชนที่มีตลาดการค้าอย่างน้อย 100 ห้อง มีราษฎรอย่างน้อย 1,500 คน และพื้นที่ของเขตสุขาภิบาลควรมีขนาด 1-4 ตารางกิโลเมตร...

หลังจากที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปเยือนสหรัฐอเมริกา และยุโรปในปี พ.ศ.2498 เมื่อกลับถึงไทยก็ได้พิจารณาเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นของไทยมีอยู่เพียงในเขตเมืองและกิ่งเมือง(เทศบาลและสุขาภิบาล)การที่ประชาชนอยู่กันกระจัดกระจาย(ในเขตชนบท) รายได้มีน้อยไม่เป็นการเพียงพอที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนท้องถิ่นนอกเขตการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล สุขาภิบาล ทางราชการก็ได้ทอดทิ้งหรือปล่อยปะละเลย หากแต่จัดให้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบของค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากจังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค

ด้วยเหตุนี้ ในปี พ.ศ.2498 รัฐบาลจอมพล ป. ได้ออก พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด จัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ) ดำเนินการปกครองท้องถิ่นนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และคราวเดียวกัน รัฐบาลจอมพล ป. ก็ยังคงแต่งตั้งข้าราชการประจำไปควบคุมการปกครองท้องถิ่นในระดับจังหวัด ด้วยการแต่งตั้งข้าราชการส่วนภูมิภาคไปควบคุมหน่วยการปกครองตนเองของประชาชน...

ขั้นที่ 3 นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจแบบเสรีและภาวะชะงักงันของการปกครองท้องถิ่น
(พ.ศ.2504-2535)

ขั้นที่สาม (พ.ศ.2504-2535) รัฐบาลเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจแบบเสรี และนำเศรษฐกิจเข้าสู่ผูกพันกับระบบเศรษฐกิจโลกอย่างแน่นแฟ้น เริ่มในปี พ.ศ.2504 โดยประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 1 พร้อมกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกในทศวรรษที่ 2520 ขณะเดียวกัน การปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของข้าราชการประจำกลับมีสภาพคงเดิม ไม่มีการปรับปรุงให้โครงสร้างทางการเมืองสอดคล้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ส่วนระบบการเมืองระดับชาติก็ขาดเสถียรภาพ ยังมีการปกครองแบบเผด็จการทางทหารและระบบรัฐสภาสลับกันเป็นระยะ สิ่งที่เกิดขึ้นในยุค จอมพล ป. พิบูลสงครามที่ข้าราชการส่วนภูมิภาคมีบทบาทควบคุมทั้ง อบจ. สุขาภิบาล และเทศบาลมีอำนาจจำกัดยังคงดำเนินต่อไปแบบเดิมในช่วงเวลาที่รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ และจอมพลถนอมส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจแบบเสรี

ในปี พ.ศ.2509 รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ได้ปรับปรุงองค์การบริหารส่วนตำบล เสียใหม่ โดยยกเลิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับตำบล ด้วยการยุบสภาตำบลและคณะกรรมการตำบล และจัดตั้งคณะกรรมการสภาตำบลขึ้นแทน โดยคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยกรรมการ โดยตำแหน่ง(คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบล) กรรมการ โดยการแต่งตั้ง (คือครูซึ่งนายอำเภอแต่งตั้ง)และกรรมการ โดยการเลือกตั้ง(คือราษฎรจากหมู่บ้านละ 1 คน)...

ขั้นที่ 4 ระยะแห่งการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น(พ.ศ.2535-2539)

ขั้นที่สี่(พ.ศ.2535-2539) ในการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนกันยายน พ.ศ.2535 ได้เกิดปรากฏการณ์ใหม่คือ มีพรรคการเมืองถึง 5 พรรคเสนอนโยบายหาเสียงว่าจะกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และมีพรรคการเมือง 4 พรรคที่เสนอนโยบายเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด สังกัดไทยได้เกิดการตื่นตัวในนโยบายการปรับปรุงการปกครองท้องถิ่นอย่างไม่เคยมีมาก่อน มีทั้งฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ก่อนหน้านั้นในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง พรรคการเมืองต่างๆจะเสนอนโยบายเพียงแต่ว่าสนับสนุนการปกครองท้องถิ่นเท่านั้น และไม่เคยมีการพูดถึงหรือถกเถียงเกี่ยวกับนโยบายเหล่านั้นแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตามแม้จะมีการเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยพรรคการเมืองบางพรรคและองค์กรประชาชนบางกลุ่ม แต่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในเดือนกันยายน พ.ศ.2535ซึ่งได้เสนอนโยบายเลือกตั้งก็มีได้ทำตามนโยบายดังกล่าวโดยบอกว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา บางคนก็บอกว่าเป็นเพียงการหาเสียงเท่านั้น ไม่ได้คิดทำจริงจัง และบางคนก็กล่าวว่าหากเกิดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด หลายจังหวัดอาจเกิดปัญหาความมั่นคง เกิดการตั้งรัฐอิสระได้ ข้าราชการประจำระดับสูงของกระทรวงก็บอกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค ไม่ใช่การปกครองท้องถิ่น ฉะนั้นจึงไม่อาจอยู่ในข่ายของการกระจายอำนาจ เป็นต้น

เพื่อเป็นการลดกระแสการเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด รัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการสำคัญ 5 อย่างคือ 1. จะพิจารณาปรับปรุง อบจ.ด้วยการให้นายก

อบจ.มาจาก สจ. ไม่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกต่อไป (ยังอยู่ใน
ขั้นดำเนินการ) 2. กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งสตรีเป็นปลัดอำเภอได้ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2536
หลังจากที่ข้าราชการในกระทรวงนี้คัดค้านมาโดยตลอด 3. กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งสตรีเป็นผู้ว่า
ราชการจังหวัดคนแรกในเดือนมกราคม พ.ศ.2537 4. รัฐบาลเสนอร่าง พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การ
บริหารส่วนตำบล ผ่านสภาฯในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2537 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนมีนาคม
พ.ศ.2538 เป็นต้นไป และ 5. กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งสตรีเป็นนายอำเภอคนแรกในเดือน
มกราคม พ.ศ. 2539...(ธนสวรรค์ เจริญเมือง 2545 : 89-98)

เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งนอกเหนือจากองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด
การปกครองท้องถิ่นไทยได้มีพัฒนาการมาโดยตลอด การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้น
อย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ.2440 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5
โดยออกเป็นพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯร.ศ.116 ปัจจุบันเทศบาล ได้จัดตั้งขึ้นตาม
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๔๖

การจัดตั้งเทศบาล

พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 ได้บัญญัติการจัดตั้ง
เทศบาลไว้ในมาตรา 7 เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ
เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เทศบาลเป็นทบวง
การเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา 8 เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภาตำบล
และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่า
ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นภายในสี่สิบวันนับแต่วันที่ได้จัดตั้งเป็น
เทศบาล

ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรีให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่ง
อยู่ก่อนวันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ปลัดเทศบาล และให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเป็นการ
ชั่วคราว

มาตรา 9 เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้น
เป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 10 เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่น
ชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำ

ตามพระราชบัญญัตินี้และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 11 เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและขอบเขตของเทศบาลไว้ด้วย

อำนาจหน้าที่เทศบาลตำบล

มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ส่งเสริมให้การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจทำกิจกรรมใดๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำสะอาดหรือประปา
- (2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

(9) เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่เทศบาลเมือง

มาตรา 53 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล
ดังต่อไปนี้

- (1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50
- (2) ให้มีน้ำสะอาดหรือประปา
- (3) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (4) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- (5) ให้มีการบำรุงทางระบายน้ำ
- (6) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ
- (7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (8) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

มาตรา 54 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล
ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือหรือท่าข้าม
- (2) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (3) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (4) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (5) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- (6) ให้มีการสาธารณสุข
- (7) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (8) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- (9) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
- (10) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (11) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
- (12) เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนคร

มาตรา 56 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53
- (2) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (3) กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (4) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพและสถาน
บริหารอื่น
- (5) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (6) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (7) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (8) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการตราเทศบัญญัติ

พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 12)พ.ศ.2546 ส่วนที่ 4 เทศบัญญัติ ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการตราเทศบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา 60 เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อบทกฎหมายในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติ
ในเทศบาลนั้นจะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้
กำหนดเกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 61 เทศพาณิชย์ของเทศบาล ให้ตราเป็นเทศบัญญัติ กิจการใดที่เทศบาลมีรายได้
หรือผลพลอยได้อันเกิดจากการกระทำตามอำนาจหน้าที่ จะไม่ตราเป็นเทศบัญญัติก็ได้

มาตรา 61 ทวิ ร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย

- (1) นายกเทศมนตรี
- (2) สมาชิกสภาเทศบาล หรือ
- (3) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ
ข้อบัญญัติท้องถิ่น

ในกรณีที่มีสมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติ ต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคนร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเทศมนตรี

มาตรา 61 ตรี ร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับเงิน หมายความว่า ร่างเทศพาณิชย์หรือร่างเทศบัญญัติว่าด้วยเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การจัดเก็บ ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อนหรือร่างระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร
- (2) การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน หรือการโอนงบประมาณของเทศบาล
- (3) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้
- (4) การคลัง การงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจ้าง และการพัสดุ

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างเทศบัญญัติใดเป็นร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกเทศมนตรี ให้ประธานสภาเทศบาลเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา 62 ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติใด ในกรณีเทศบาลตำบลให้ประธานสภาส่งเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ในกรณีเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนประธานสภาเทศบาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งนายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิม ด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

อำนาจและหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 ส่วนที่ 4 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี ไว้ดังนี้

มาตรา 62 ตรี ในกรณีสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวนสิบห้าคน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง โดยแก้ไขปรับปรุง หรือยื่นข้อเสนอสาระสำคัญในร่างเทศบัญญัตินั้น ทั้งนี้ ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งสภาเทศบาลเสนอจำนวนเจ็ดคนและบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งนายกเทศมนตรีเสนอจำนวนเจ็ดคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการและให้กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรีรองนายกเทศมนตรีเลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนสิบสี่คน

ในกรณีที่ไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือประธานกรรมการได้ภายในกำหนดเวลาดตามวรรคสองหรือกรรมการหรือประธานกรรมการไม่ปฏิบัติหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลทำหน้าที่กรรมการหรือประธานกรรมการดังกล่าวให้ครบตามจำนวน

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรก แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ประธานกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการในวรรคสี่ให้นายกเทศมนตรีโดยเร็ว แล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอร่างเทศบัญญัติดังกล่าวต่อสภาเทศบาลตามมาตรา 61 ทวิ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด หากนายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลภายในเวลาที่กำหนด

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา 62 จัตวา ให้สภาเทศบาลพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา 62 ตรี วรรคห้า ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากนายกเทศมนตรี หากสภาเทศบาลพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดหรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราเทศบัญญัตินั้น ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล

ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของสภาเทศบาล การเสนอการแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

มาตรา 63 นอกจากที่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เทศบัญญัตินั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วเจ็ดวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ถ้ามีความระบุนไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับทันที ก็ให้ใช้บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น

มาตรา 64 ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท่วงที่มีได้ คณะเทศมนตรีอาจออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว ก็ให้ใช้บังคับได้

ในการประชุมสภาเทศบาลคราวต่อไป ให้นำเทศบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาเทศบาลเพื่ออนุมัติ ถ้าสภาเทศบาลอนุมัติแล้ว เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็นที่บัญญัติต่อไป ถ้าสภาเทศบาลไม่อนุมัติ เทศบัญญัติชั่วคราวนั้นก็เป็นที่อันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้เทศบัญญัติชั่วคราวนั้น

คำอนุมัติและไม่อนุมัติของสภาเทศบาลที่กล่าวนี้ ให้ทำเป็นเทศบัญญัติ (รวมกฎหมายท้องถิ่น สมชาย บำรุงทรัพย์ บ.สภายุติ จํากัด 2548)

อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการควบคุมฝ่ายบริหาร

พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 ส่วนที่ 4 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในการควบคุมฝ่ายบริหารไว้ดังนี้

มาตรา 31 ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีในข้อความใดๆอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่

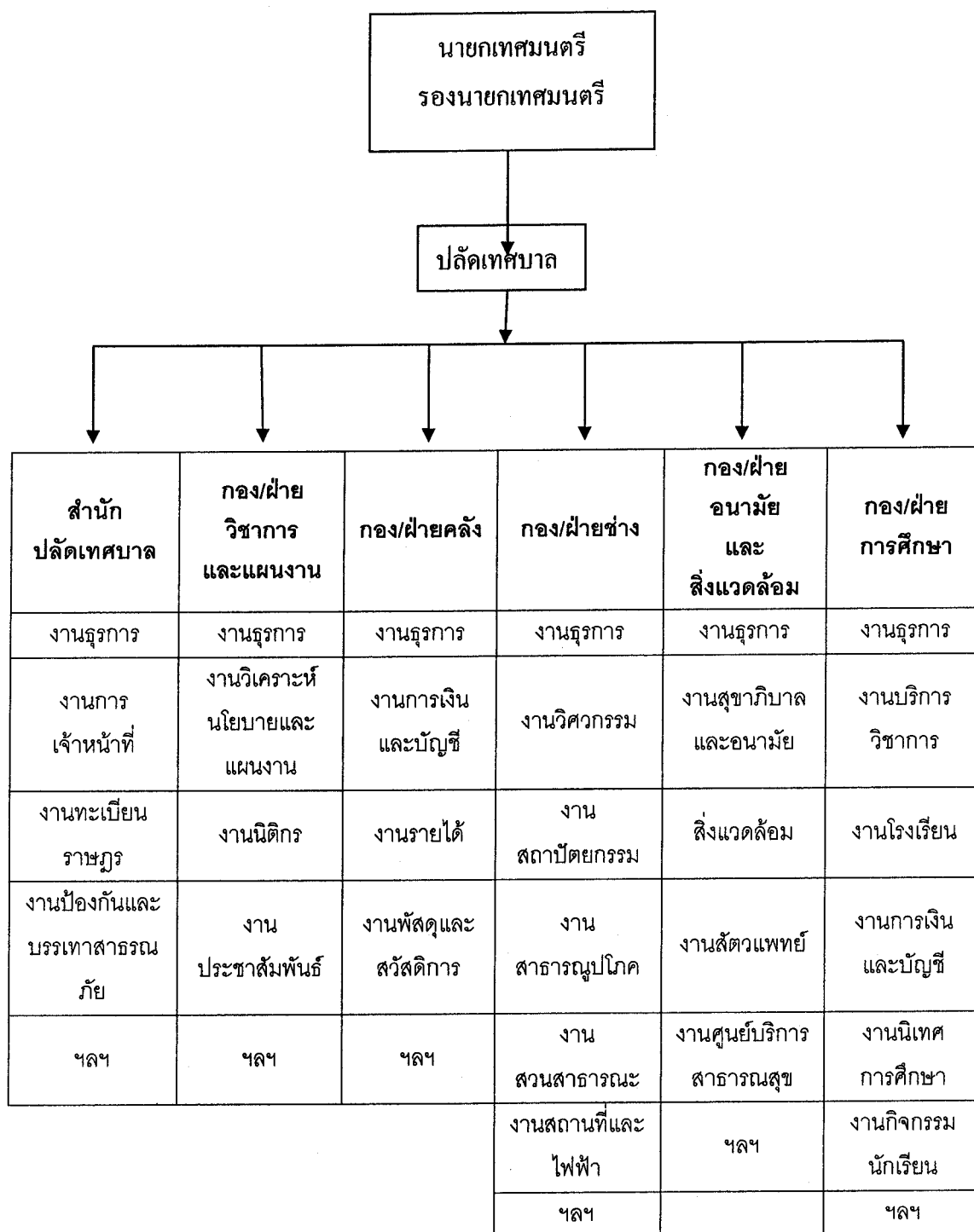
นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล

1 การขับฝ่ายบริหารออกจากตำแหน่ง สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งสามารถทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีเทศบาลตำบลให้ยื่นต่อนายอำเภอว่าคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรี ผู้ใดฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติตามไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือมีความประพฤติอันจะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ตำแหน่งหรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัด จะพิจารณาว่าจะเรียกประชุมสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานประชุมเอง ในการประชุมสมาชิกสภาเทศบาลนี้จะต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลมาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งจึงจะเป็นองค์ประชุมได้ และจะต้องประชุมลงคะแนนเสียงลับ ที่ประชุมจะลงมติว่าสมควรจะส่งชื่อดังกล่าวนี้ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือไม่ เมื่อส่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณายกเลิกหรือสั่งให้คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีออกจากตำแหน่ง

2. การอนุมัติงบประมาณประจำปี สภาเทศบาลจะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่คณะเทศมนตรีเป็นผู้เสนอมา หากสภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการจะมีผลให้คณะเทศมนตรีชุดนั้นพ้นจากตำแหน่ง

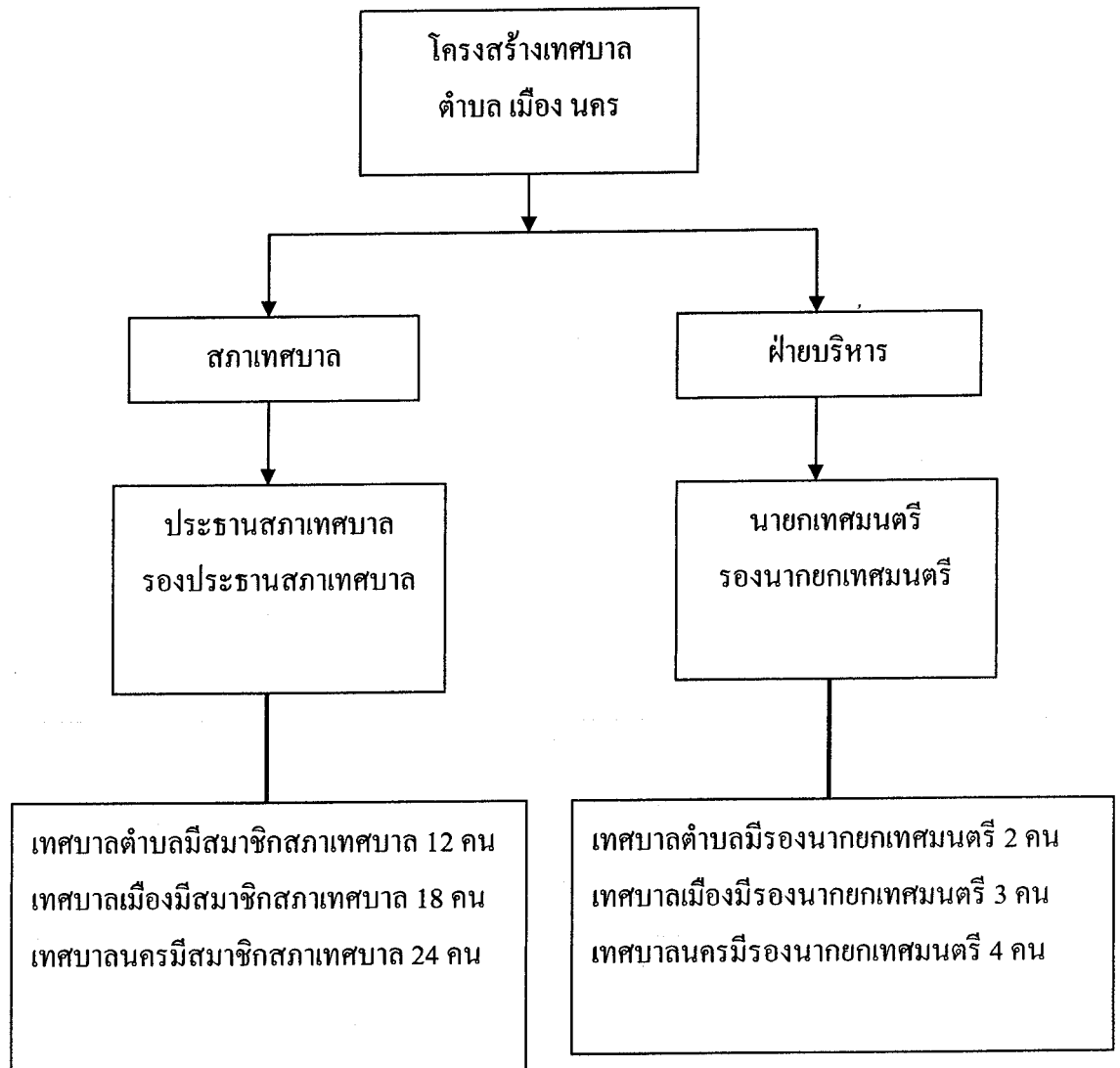
การแบ่งส่วนราชการของเทศบาล

ภาพที่ 2.1 การแบ่งส่วนราชการของเทศบาล

สนธิ จรอนันต์ (2549) ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร สุขุมและบุตร จำกัด

โครงสร้างเทศบาล

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างเทศบาล

สนธิ จรอนันต์ (2549) ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร สุขุมและบุตร

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงจำนวนน้อยนักศึกษาจึงได้นำงานวิจัยที่มีเนื้อหาสาระที่ใกล้เคียงมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

นฤมล รัตนภิบาล (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถามในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่การพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปานกลาง แต่มีบทบาทในด้านความสัมพันธ์ฐานะสมาชิกสภากรุงเทพมหานครค่อนข้างสูง เป็นบทบาทที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองได้ อาทิ การออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน ซึ่งนับว่าการแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีส่วนช่วยพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น ได้ระดับหนึ่ง

ไพรัชต์ สุนทรวิงค์กมล (2523 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง บทบาทในทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1. การทำหน้าที่นิติบัญญัติ สมาชิกสภาจังหวัดไม่เคยเสนอร่างข้อบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของสภา ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีขึ้นรับหลักการ สมาชิกสภาจังหวัดมีส่วนในการอภิปรายน้อยและการขอแปรญัตติเป็นการแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ของเขตเลือกตั้งไปพร้อมๆกับการควบคุมฝ่ายบริหาร
2. การควบคุมฝ่ายบริหารในสภาจังหวัด สมาชิกสภาจังหวัดได้มีส่วนร่วมแสดงบทบาทมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาจังหวัดและได้ใช้กระบวนการทางการเมืองทุกรูปแบบเพื่อควบคุมฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใช้การตั้งกระทู้ถามมากที่สุด รองลงมาได้แก่การเสนอญัตติ ญัตติที่เสนอมีลักษณะต้องการควบคุมฝ่ายบริหารแต่การตอบสนองการควบคุมจากฝ่ายบริหารมีอยู่ต่ำและระดับความถี่และความเข้มข้นของกระทู้ถามและญัตติเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของฝ่ายบริหาร
3. การตั้งกระทู้ถามและเสนอญัตติของสมาชิกสภาจังหวัดเป็นการเสนอปัญหาท้องถิ่นครอบคลุมกิจการส่วนจังหวัดส่วนใหญ่และระบุแหล่งปัญหาในระดับจังหวัดสูงกว่าระดับอำเภอหรือตำบลหรือหมู่บ้าน
4. ภูมิหลังของสมาชิกสภาจังหวัดด้านต่างๆพบว่า ในการตั้งกระทู้ถามและเสนอญัตติ สมาชิกสภาจังหวัดที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่เชียงใหม่ ภูมิหลังทางด้านการศึกษาในระดับมัธยมและ

ประณมมีส่วนสัมพันธ์กับการตั้งกระทู้และเสนอญัตติ ในขณะที่ภูมิหลังทางด้านประเภทอาชีพกับการเคยมีหรือไม่เคยมีประสบการณ์ทางการเมืองมีความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน

5. ความผูกพันอยู่กับท้องถิ่นนาน การประกอบอาชีพที่มีรายได้ไม่มากนักและองค์ประกอบด้านอาชีพของบรรดาสมาชิกสภาจังหวัดเชียงใหม่มีผลโดยตรงต่อการควบคุมบทบาทสมาชิกสภาจังหวัดในการที่จะแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดยอาศัยช่องทางตามอำนาจหน้าที่

6. ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสมาชิกสภาจังหวัดกับฝ่ายบริหารและการควบคุมบทบาทของสมาชิกสภาจังหวัดได้แก่สภาพแวดล้อมทางการเมืองการปกครองและการบริหารในระดับจังหวัด

7. สมาชิกสภาจังหวัดมุ่งเน้นที่จะใช้ระบบคณะกรรมการสภาจังหวัดควบคุมฝ่ายบริหารอยู่ในระดับที่สูงแต่สมาชิกสภาจังหวัดยังไม่ได้เป็นผู้ใช้ระบบคณะกรรมการสภาจังหวัดอย่างกว้างขวาง การริเริ่มเพื่อพิจารณาปัญหาต่างๆเกิดจากฝ่ายบริหารมากกว่าสมาชิกสภาจังหวัด

อภิชาติ โตดิลกเวชช์ (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า

1. บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลคือบทบาทในด้านการตราเทศบัญญัติ การควบคุมฝ่ายบริหาร ฐานะผู้นำท้องถิ่นและการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของทั้ง 4 บทบาทไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2. บทบาทของคณะเทศมนตรีคือบทบาทในด้านการบริหารเทศบาลฐานะผู้นำท้องถิ่นและการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นเมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. ผลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีเมื่อพิจารณาในภาพรวมผลการวิจัยปรากฏว่า ตัวแปรด้านเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ ไม่มีผลทำให้ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีไม่ต่างกันไปตามสถานภาพทางเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ

4. ผลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะมนตรีเมื่อพิจารณาในภาพรวม ผลการวิจัยพบว่าตัวแปร เพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ ไม่มีผลทำให้ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีต่างกัน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีไม่ต่างกันตามสถานภาพทางเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพ

ประสิทธิ์ พรรณพิสุทธิ์ (2513 : บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปกครองแบบสุขาภิบาล : ศึกษาจากกรณีสุขาภิบาลพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

1. การที่ประชาชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นแบบสุขาภิบาลเท่าที่ควร นั้น เกิดจากมูลเหตุใหญ่ คือ ความไม่รู้ ไม่เข้าใจในการปกครองตนเองของประชาชนเป็นประการ สำคัญสุด

2. ความไม่รู้ไม่เข้าใจต่อการปกครองตนเองนั้นเกิดจากความเคยชินต่อการปกครอง ระบบดั้งเดิมและความไม่เคยชินต่อรูปแบบสุขาภิบาลที่รัฐบาลหยิบยื่นให้

3. การจัดรูปแบบองค์การปกครองของสุขาภิบาลยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเท่าที่ควร แต่ปัญหาเรื่องรูปแบบไม่ใช่เป็นปัญหาประการสำคัญในขณะนี้

8. ประวัติเทศบาลเมืองท่าบ่อ

เทศบาลเมืองท่าบ่อ ได้รับการพิจารณาจากเทศบาลตำบลให้เป็นเทศบาลเมือง เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พุทธศักราช 2547 นับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่จะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ ให้มีความเข้มแข็ง ไม่ว่าจะเป็นด้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ที่จะทำให้เทศบาลพัฒนาไม่ว่าจะเป็นกฎหมายที่ได้ให้อำนาจหน้าที่แก่เทศบาลและสมาชิกสภาเทศบาลมากขึ้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การจัดสรรงบประมาณ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นตลอดจนการถ่ายโอนภารกิจทั้ง 6 ประการอันเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นต้น หากสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ถือโอกาสนี้ แสดงบทบาท หน้าที่อย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ โดยยึดมั่นในผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักย่อมส่งผลให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนา ประชาชนในท้องถิ่นก็จะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อันจะส่งผลต่อความสงบสุขและเรียบร้อยในสังคม

สภาพทั่วไปของเทศบาลท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย

เทศบาลเมืองท่าบ่อ เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล จัดตั้งขึ้น โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2498 มีพื้นที่ 2.8 ตร.กม. โดยมี ร้อยตำรวจโทมุข ประเสริฐวงศ์ เป็นประธาน กรรมการการสุขาภิบาลท่าบ่อคนแรก

เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ได้เปลี่ยนฐานะจากสุขาภิบาลท่าบ่อ เป็นเทศบาลตำบลท่าบ่อ ตามพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสุขาภิบาลเป็นเทศบาล ปีพุทธศักราช 2542

ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2547 ได้ยกฐานะเทศบาลตำบลท่าบ่อ เป็นเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ลักษณะที่ตั้งเทศบาลเมืองท่าบ่อ

เทศบาลเมืองท่าบ่อตั้งอยู่ในตำแหน่งสำคัญทางภูมิศาสตร์ มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางทางการค้ากับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และความสัมพันธ์ด้านการเมืองเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันบนพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศที่มีต่อกันเป็นเวลาอันยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

เทศบาลเมืองท่าบ่อมีพื้นที่ 12.62 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ จดลำห้วยโหมง

ทิศใต้ จดบ้านนาข้างน้ำ

ทิศตะวันออก จดเขตเทศบาลตำบลโพนสา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก จดบ้านห่ม และเทศบาลตำบลน้ำโหมง

ด้านสังคม

เทศบาลเมืองท่าบ่อมีประชากร 20,236 คน เป็นชาย 10,018 คน เป็นหญิง 10,218 คน จำนวนครัวเรือนมีทั้งหมด 5,836 ครัวเรือน

เทศบาลเมืองท่าบ่อได้แบ่งการปกครองออกเป็น 2 ตำบล คือ

1. ตำบลน้ำโหมง ประกอบด้วย หมู่ที่ 1,2,8
2. ตำบลท่าบ่อ ประกอบด้วย หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,8,9,11,12,13

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 18 ชุมชน คือ

1. ชุมชนป่าจั่ว 1	2. ชุมชนป่าจั่ว 2
3. ชุมชนธรรมคุณร่วมใจพัฒนาผาสุข	4. ชุมชนโคกน้อยพัฒนาผาสุข
5. ชุมชนอัมพวัน	6. ชุมชนหกแยกร่วมใจพัฒนา
7. ชุมชนสนามกีฬาป่าตาล	8. ชุมชนบ่อแก้ว
9. ชุมชนตลาดสด	10. ชุมชนบ้านท่าเสด็จ
11. ชุมชนวัดแก้วพิจิตร	12. ชุมชนสระแก้วร่วมใจพัฒนา
13. ชุมชนประตูเมืองมิตรภาพ	14. ชุมชนนาดาว
15. ชุมชนที่ 1 วัดศรีบุญเรือง	16. ชุมชนที่ 2 วัดศรีบุญเรือง

17. ชุมชน โรงเรียนแก่น้ำโมง

18. ชุมชนศรีชมภู

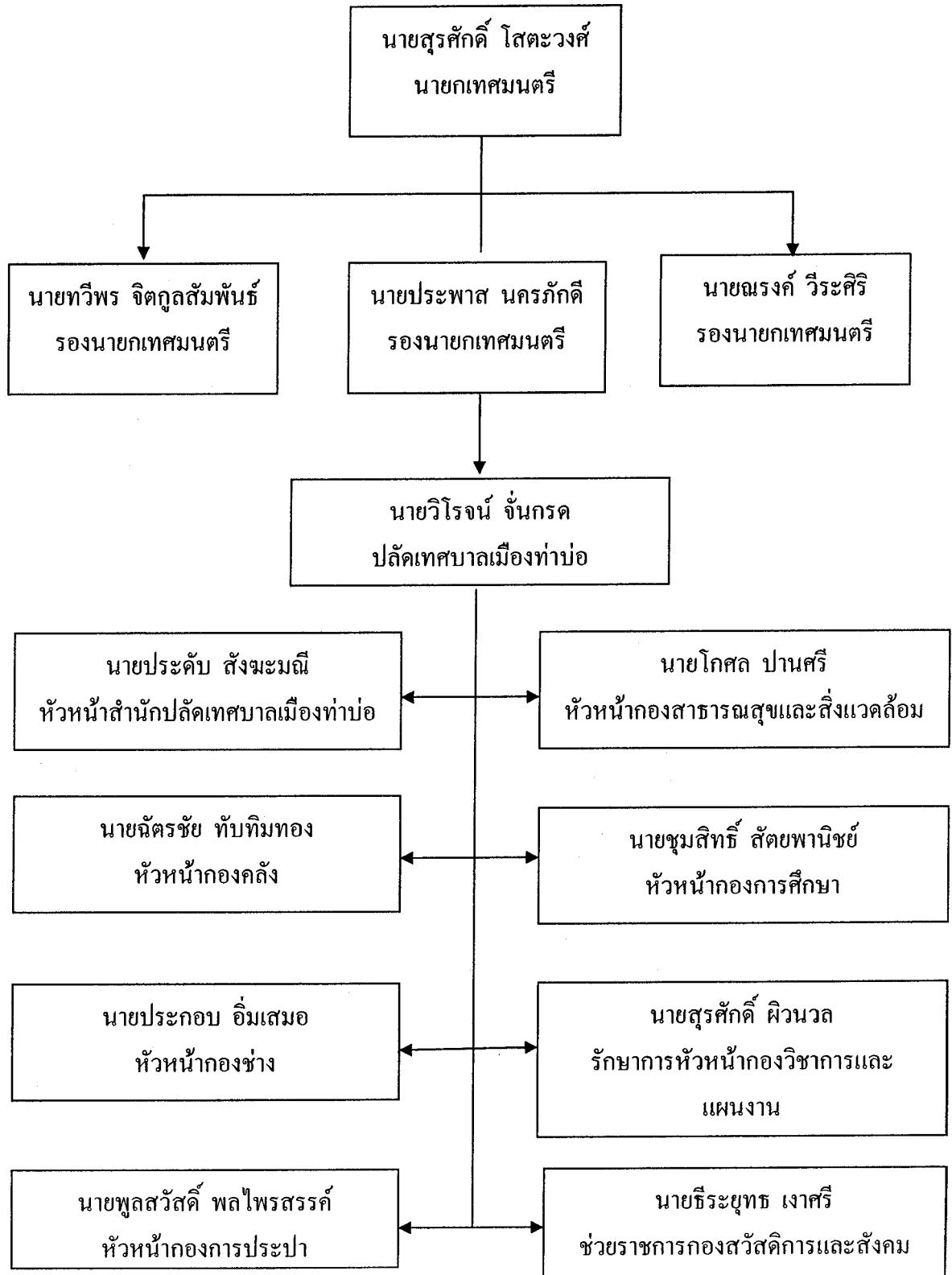
อาชีพและรายได้ของประชากร

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและรองลงมาคือการทำเกษตร เนื่องจากเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อมีสภาพทางภูมิศาสตร์ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและอยู่ตรงข้ามกับเวียงจันทร์ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศลาวจึงทำให้มีการค้าขายกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันจึงทำให้ประชาชนทั้งสองประเทศมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็นอย่างดี และพื้นที่เขตเทศบาลเมืองท่าบ่อมีสภาพดินที่อุดมสมบูรณ์มีลำห้วยน้ำโมงและแม่น้ำโงงเป็นแหล่งน้ำสำคัญที่ใช้เพื่อการเกษตรสภาพดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพการเกษตรเพื่อผลิตสินค้าทางการเกษตรได้ตลอดปี อาชีพของเกษตรกรที่สำคัญ ได้แก่ การทำไร่ยาสูบ การทำไร่มะเขือเทศ

สถานที่ท่องเที่ยว

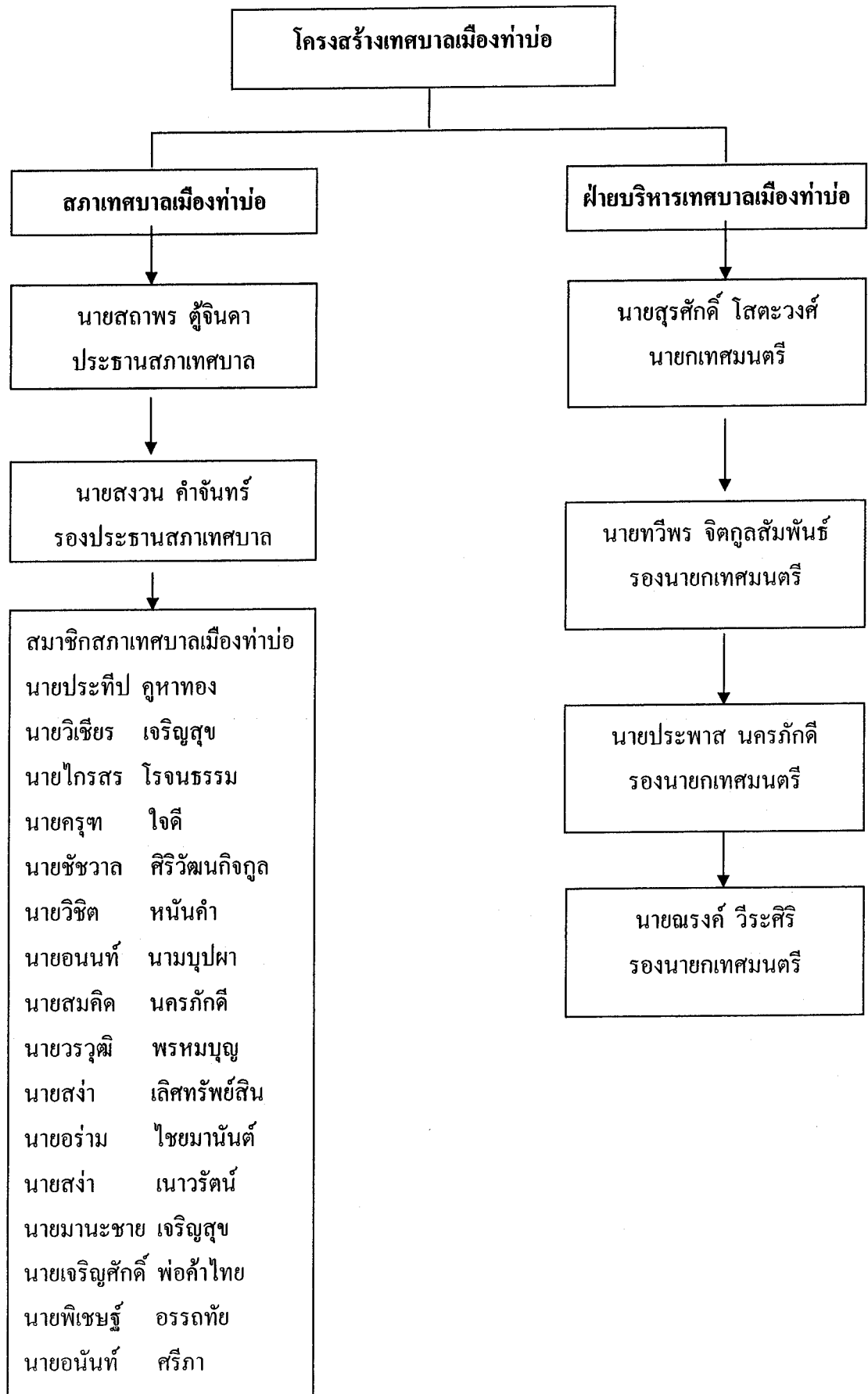
แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของเทศบาลเมืองท่าบ่อ คือ วัดศรีชมภูองค์ตั้ง เป็น โบราณสถานที่มีความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชนทั้งชาวไทยและชาวลาว เป็นพระพุทธรูปที่มีความสวยงาม ประดิษฐานอยู่ที่วัดศรีชมภูองค์ตั้ง บ้านน้ำโมง ตำบลน้ำโมง อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 2 (หนองคาย-อุดรธานี) แล้วเข้าเส้นทางหมายเลข 211(หนองคาย-ท่าบ่อ) ถึงอำเภอท่าบ่อตรงหลักก.ม.ที่ 31 จะเห็นป้ายบอกทางเข้าวัดด้านซ้ายเลี้ยวเข้าไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร เลี้ยวขวาไปจะเห็นวัด อันเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าองค์ตั้ง รวมระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 43 กิโลเมตร หลวงพ่อพระเจ้าองค์ตั้ง เป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่หล่อด้วยทอง ฝีมือของช่างฝ่ายเหนือและช่างล้านช้าง เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงามมาก สร้างด้วยทองนึ่งขัดสมาธิปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 3.29 เมตร สูง 4 เมตร เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนทั้งสองฝั่งแม่น้ำโงงเคารพนับถือมาก จากหลักฐานศิลาจารึกได้บ่งไว้ว่า "พระเจ้าองค์ตั้งสร้างเมื่อพุทธศักราช 2105 ผู้สร้างคือ พระไชยเชษฐา กษัตริย์นครเวียงจันทน์ พร้อมด้วยพระโอรส พระธิดา และบริวารช่วยกันหล่อโดยใช้ทองคำ ทองเหลือง และเงินผสมกัน รวมน้ำหนักได้ 1 ตัน" (มาตราโบราณของอีสาน)แต่หล่อเท่าไรก็ไม่สำเร็จ ต่อมาพระอินทร์และเทพยดา 108 องค์ มาช่วยหล่อจึงสำเร็จ ใช้เวลาในการสร้าง 7 ปี 7 เดือน และทางจังหวัดได้จัดงานนมัสการหลวงพ่พระเจ้าองค์ตั้งเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4 เทศบาลเมืองท่าบ่อมีทัศนียภาพบริเวณริมสองฝั่งแม่น้ำโงงที่สวยงามเหมาะสำหรับการการเดินทางมาพักผ่อนเพื่อชื่นชมธรรมชาติ

ส่วนราชการเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ภาพที่ 2.3 ส่วนราชการเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างเทศบาลเมืองท่าบ่อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : เทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) วิธีการวิจัยเป็นแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และการวิจัยเชิงเอกสาร (Document Research) ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ประเภทข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเฉพาะเจาะจงเนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาวิจัยเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย ซึ่งมีจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างและพื้นที่ในการศึกษาวิจัยไม่มาก ผู้ศึกษาวิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างหลักคือสมาชิกสภาเทศบาล กลุ่มที่สองคือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะผู้บริหาร และกลุ่มตัวอย่างที่สามคือประธานชุมชนซึ่งตัวแทนของประชาชนในเขตเทศบาล ดังมีรายนามกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มประชากรที่ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย ที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2547

1. นายสถาพร	ผู้จินดา	ประธานสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
2. ร.ต.ท. สงวน	คำจันทร์	รองประธานสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
3. นายประทีป	คูหาทอง	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 1
4. นายวิเชียร	เจริญสุข	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 1
5. นายไกรสร	โรจนธรรม	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 1

6. นายครุฑ	ใจดี	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 1
7. นายชัชวาลย์	ศิริวัฒนกิจกุล	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 1
8. นายวิจิต	หนั่นคำ	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 1
9. นายอนนท์	นามบุปผา	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 1
10. นายสมคิด	นครภักดี	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 2
11. นายวรวุฒิ	พรหมบุญ	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 2
12. นายสง่า	เลิศทรัพย์สิน	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 2
13. นายอร่าม	ไชยมานันต์	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 2
14. นายสง่า	เนารัตน์	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 2
15. นายมานะชาย	เจริญสุข	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 3
16. นายเจริญศักดิ์	พ่อคำไทย	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 3
17. นายพิเชษฐ์	อรรถทัย	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 3
18. นายอนันท์	ศรีภา	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 3

1.2 กลุ่มประชากรที่เป็นคณะผู้บริหารเทศบาล ได้แก่ คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย

1. นายสุรศักดิ์	โสตะวงค์	นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ
2. นายทวีพร	จิตกุลสัมพันธ์	รองนายกเทศมนตรี
3. นายประพาส	นครภักดี	รองนายกเทศมนตรี
4. นายณรงค์	วีระศิริ	รองนายกเทศมนตรี

1.3 กลุ่มประชากรที่เป็นตัวแทนประชาชน ได้แก่ ประชาชนชุมชนในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย

1. นายถนัด	นามบุปผา	ประชาชนชุมชนป่าจี่ว 1
2. นายไกรสร	โรจนธรรม	ประชาชนชุมชนป่าจี่ว 2
3. นางกัลยา	สุวรรณร่อ	ประชาชนชุมชนธรรมคุณร่วมใจพัฒนาผาสุข
4. นายแดง	จะรูสิงห์	ประชาชนชุมชนโคกน้อยพัฒนาผาสุข
5. นายสมาน	สินสุพรรณ	ประชาชนชุมชนอัมพวัน
6. นายสุกี	พินทะระ	ประชาชนชุมชนหกแยกร่วมใจพัฒนา
7. นายยุทธ	จันทกาด	ประชาชนชุมชนบ่อแก้ว

8.นายบัญชา ศรีบุญย์	ประธานชุมชนสนามกีฬาป่าตาล
9.นายสะไกร สีหาชัย	ประธานชุมชนตลาดสด
10.นางประสาน มิทะลา	ประธานชุมชนท่าเสด็จ
11.นายมานิต สุวรรณ	ประธานชุมชนแก้วพิจิตร
12.นายจรัล ละภูเขียว	ประธานชุมชนสระแก้วร่วมใจพัฒนา
13.นายคำรัน ชูรัตน์	ประธานชุมชนประตูเมืองมิตรภาพ
14.นายมนัส จินดาวงศ์	ประธานชุมชนนาดาว
15.นายคำพอง ชุ่มมา	ประธานชุมชน 1 วัดศรีบุญเรือง
16.นายถม ทาริกุล	ประธานชุมชน 2 วัดศรีบุญเรือง
17.นายเสน่ห์ หินกาล	ประธานชุมชนโรงเรียนแก่น้ำโมง
18.นายล้วน ราชป้องกัน	ประธานชุมชนศรีชุมภู

ประเภทข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

- 1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากประชากรตัวอย่าง ทั้งจากการส่งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์
- 2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารในห้องสมุดของสถาบันการศึกษา และเอกสารจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการศึกษาวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 แบบสอบถาม ผู้ศึกษาวิจัยได้ออกแบบสอบถามประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-ended) เป็นแบบสอบถามข้อมูลต่างๆไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่ง เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด เป็นแบบสอบถามที่ให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลตามความรู้ ความเข้าใจ

2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาวิจัยได้ออกแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

ส่วนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยได้กำหนดแนวทางในการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิทยานิพนธ์ บทความ ตำราและการสังเกตการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลทั้ง 4 ด้าน แล้วนำมาประกอบการวิเคราะห์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นักศึกษาได้นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติ

2.2 ผู้ศึกษาวิจัยขอเอกสารจากมหาวิทยาลัยภาคศึกษารัฐศาสตร์เพื่อขอความ

อนุเคราะห์ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2.3 นักศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับอนุมัติเสนอต่อประชากรกลุ่มตัวอย่างเพื่อ

ตอบแบบสอบถาม

2.4 กำหนดวันรับแบบสอบถามคืนจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.5 รวบรวมแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาวิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์เพื่อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอนุมัติ

3.2 ผู้ศึกษาวิจัยขอเอกสารจากมหาวิทยาลัยภาคศึกษารัฐศาสตร์เพื่อขอความ

อนุเคราะห์ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการให้สัมภาษณ์

3.3 นัดหมายประชากรกลุ่มตัวอย่างและกำหนดวัน สถานที่ เพื่อทำการสัมภาษณ์ ตลอดจนทำความเข้าใจต่อประเด็นในการสัมภาษณ์ก่อนการสัมภาษณ์และแจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ทราบถึงการสัมภาษณ์โดยบันทึกเป็นวิดีโอ

3.4 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ข้อมูล แบบพรรณนาร่วมกับการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในรูปแบบตารางและการบรรยาย

4.2 การวิเคราะห์เนื้อหาสาระของบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนา การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพรรณนาร่วมกับการใช้ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมกับการใช้ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่า ร้อยละประกอบการพรรณนาเพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) ซึ่งใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นหลัก

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 6 ตอนๆ โดยตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลจากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลจากการสัมภาษณ์ ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล ส่วนตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นของคณะผู้บริหารต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล ตอนที่ 5 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล ตอนที่ 6 เป็นการสรุปบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด ซึ่งการวิเคราะห์ในแต่ละตอนผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้การวิเคราะห์มีความชัดเจน โดยที่ผู้วิจัยได้นำคำตอบจากแบบสอบถาม จากการสัมภาษณ์ การสังเกตและจากการแสดงความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์แบบพรรณนาประกอบกับการใช้คำร้อยละประกอบการวิเคราะห์ในบางตอน เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลของสมาชิกสภาเทศบาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสภาเทศบาล

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสมาชิกสภาเทศบาล

เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสมาชิกสภาเทศบาลเมือง

เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาเทศบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสมาชิกสภาเทศบาลเมือง

เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลด้าน
การตราเทศบัญญัติ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลด้าน
การพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลด้าน
การควบคุมฝ่ายบริหาร

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลด้าน
การสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลจากเอกสารรายงานการ
ประชุมสภาเทศบาล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์บทบาทในด้านการตราเทศบัญญัติ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทในด้านการพิจารณางบประมาณ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์บทบาทในด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์บทบาทในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองการปกครองของประชาชน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลของคณะผู้บริหารเทศบาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของฝ่ายบริหารเทศบาล

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร
เทศบาลต่อบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร
เทศบาลต่อบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของฝ่ายบริหาร
เทศบาลต่อบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของคณะ
ผู้บริหารเทศบาลต่อบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองการปกครองของประชาชน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลของประชาชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามของประชาชนเกี่ยวกับ

บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

ตอนที่ 6 สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทสมาชิกสภาเทศบาล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลของสมาชิกสภาเทศบาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสมาชิกสภาเทศบาล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ที่เก็บจากสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย ทั้งหมด 18 คน

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย เกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ศาสนา อาชีพ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปสมาชิกสภาเทศบาล

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	18	100
หญิง	-	-
รวม	18	100
อายุ		
20 ปีขึ้นไปถึง 30 ปี	-	-
31 ปีขึ้นไปถึง 40 ปี	2	11.11
41 ปีขึ้นไปถึง 50 ปี	10	55.56
51 ปีขึ้นไปถึง 59 ปี	5	27.78
60 ปีขึ้นไป	1	5.56
รวม	18	100

ตารางที่ 4.1(ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	-	-
ประถมศึกษา	1	5.56
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	11.11
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ เทียบเท่า	10	55.56
อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	2	11.11
ปริญญาตรี	3	16.67
ปริญญาโท	-	-
ปริญญาเอก	-	-
รวม	18	100
รายได้ต่อปี		
ไม่มีรายได้	-	-
ไม่เกิน 30,000 บาท	1	5.56
30,001- 40,000 บาท	1	5.56
40,001- 50,000 บาท	4	22.22
50,001- 100,000 บาท	4	22.22
100,001 – 150,000 บาท	8	44.44
มากกว่า 150,000 บาท	-	-
รวม	18	100
ศาสนา		
พุทธ	18	100
คริสต์	-	-
อิสลาม	-	-
ฮินดู	-	-
อื่นๆ	-	-
รวม	18	100

ตารางที่ 4.1(ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
เจ้าของกิจการ หรือ ค้าขาย	5	27.78
รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	5	27.78
เกษตรกร	4	22.22
รับจ้างทั่วไป	-	-
ลูกจ้างบริษัท	-	-
อื่นๆ(นักการเมืองท้องถิ่น)	4	22.22
รวม	18	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อทั้ง 18 เขต รวมจำนวน 18 คน

เพศ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองมีสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นผู้ชาย 18 คน(ร้อยละ 100) ไม่มีเพศหญิงที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล

อายุ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 10 คน (ร้อยละ 55.56) รองลงมาคือสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปีมีจำนวน 5 คน(ร้อยละ 27.78) และ และถัดมาคือกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 2 คน(ร้อยละ 11.11) สุดท้ายคือกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอายุระหว่าง 60 ปีขึ้นไปมีจำนวน 1 คน(ร้อยละ 5.56)

การศึกษา จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีจำนวน 10 คน(ร้อยละ 55.56) อันดับที่สองคือกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน(ร้อยละ 16.67) อันดับที่มีสองกลุ่มที่มีจำนวนผู้จบการศึกษาเท่ากันคือกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 2 คน(ร้อยละ 11.11) และสมาชิกสภาเทศบาลที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าอนุปริญญา จำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.11)

รายได้ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีอยู่ระหว่าง 100,000 – 150,000 บาทอันดับที่สองคือมี 2 กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลมีรายได้เท่ากันคือสมาชิกสภาเทศบาลที่มีรายได้ระหว่าง 40,000-50,000 บาทมีจำนวน 4 คน(ร้อยละ 22.22)และอีกกลุ่มคือกลุ่ม

สมาชิกสภาเทศบาลที่มีรายได้ระหว่าง 50,001- 100,000 บาทมีจำนวน 4 คน(ร้อยละ 22.22)และ
อันดับที่สามมี 2 กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกที่มีรายได้จำนวนเท่ากันคือกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่มี
รายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท มีจำนวน 1 คน(ร้อยละ 5.56)และกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่มี
รายได้น้อยกว่า 30,000 บาทจำนวน 1 คน((ร้อยละ 5.56)

ศาสนา สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อทั้ง 18 เขต จำนวน 18 คน นับถือศาสนาพุทธ
(ร้อยละ 100)

อาชีพ มีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อสองกลุ่มที่มีจำนวนผู้ประกอบอาชีพ
เท่ากันคือกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลที่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ จำนวน 5 คน(ร้อยละ 27.78)
กับสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 5 คน(ร้อยละ 27.78) และมี
จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่ออีกสองกลุ่มที่มีจำนวนผู้ประกอบอาชีพเท่ากันคือสมาชิกสภา
เทศบาลที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร จำนวน 4 คน(ร้อยละ 22.22) กับสมาชิกสภาเทศบาลเมือง
ท่าบ่อที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ หรือนักการเมืองจำนวน 4 คน(ร้อยละ 22.22)

สรุปโดยภาพรวมประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ 18 คน
ทั้งหมดเป็นชาย 18 คน(ร้อยละ 100) ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 10 คน(ร้อยละ
55.56) และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
หรือเทียบเท่าจำนวน 10 คน (ร้อยละ 55.56) รายได้สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อมีรายได้ต่อปีอยู่
ระหว่าง 100,00-150,000 บาทจำนวน 8 คน (ร้อยละ 44.44) การนับถือศาสนาของสมาชิกสภา
เทศบาลเมืองจำนวน 18 คนนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 100) และสุดท้ายเกี่ยวกับสถานภาพส่วน
บุคคลของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการและรับ
ราชการมีจำนวนเท่ากันคืออาชีพละ 5 คน (ร้อยละ 27.78)

ส่วนที่ 2 สรุปการตอบแบบสอบถามของสมาชิกสภาเทศบาลด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านการตราเทศบัญญัติ

ข้อที่ 1 ผู้มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติได้โดยนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาล
เท่านั้น

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่หนึ่ง สมาชิกสภาเทศบาล 13 คน
(ร้อยละ 72.22) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 5 คน (ร้อยละ 27.78) ตอบ “ไม่ใช่”
สมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่าการเสนอร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้เฉพาะสมาชิกสภา
เทศบาลและนายกเทศมนตรีเท่านั้น ประชาชน ไม่มีสิทธิเสนอเทศบัญญัติ ซึ่งตามพระราชบัญญัติ

เทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๕๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 61 ทวิ ร่างเทศบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย

1.นายกเทศมนตรี

2.สมาชิกสภาเทศบาล หรือ

3.ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าผู้ที่มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติได้มีอยู่ 3 กลุ่มคือ นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาลและราษฎรหรือประชาชนและเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาของสมาชิกสภาเทศบาลแล้วจะเห็นว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาจนถึงปริญญาตรีตรงกับคำตอบทั้งหมด ส่วนผู้ที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบเป็นผู้ที่มีสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อที่ 2 การตราเทศบัญญัติที่เกี่ยวกับด้านการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลสามารถเสนอร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินได้โดยตรงต่อประธานสภาเทศบาลโดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากนายกเทศมนตรี

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลในข้อที่สอง จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 4 คน (ร้อยละ 22.22) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 14 คน (ร้อยละ 77.78) ตอบ “ไม่ใช่” สมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่เข้าใจถูกต้องว่าการตราเทศบัญญัติที่เกี่ยวกับด้านการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลสามารถเสนอร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินได้ แต่ต้องผ่านความเห็นชอบจากนายกเทศมนตรี อาศัยความตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๕๖ มาตรา 61 ทวิ วรรคสองที่บัญญัติให้สมาชิกจะเสนอร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินได้ ต้องมีคำรับรองหรือความเห็นชอบของนายกเทศมนตรีก่อนเสนอประธานสภาเทศบาล เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาของสมาชิกสภาเทศบาลแล้วจะเห็นว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรีตรงกับคำตอบและมีสมาชิกสภาเทศบาลตอบไม่ตรงกับคำตอบที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าหนึ่งคน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสองคนตอบไม่ตรงกับคำตอบ

ข้อที่ 3 การพิจารณาร่างเทศบัญญัติมีวาระการประชุม 3 วาระคือ วาระที่ 1 คือวาระรับหลักการ วาระที่ 2 คือวาระการลงมติ วาระที่ 3 การแปรญัตติหรือการพิจารณาแก้ไขรายละเอียด

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่สาม จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบ “ไม่ใช่” สมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ตอบตรงกับคำตอบ ซึ่งในขั้นตอนของสภาเทศบาลการพิจารณาร่างเทศบัญญัตินั้นมีวาระในการพิจารณา 3 วาระคือ หนึ่งวาระรับหลักการ สองวาระแปร

ผู้ติหรือพิจารณาแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดและวาระที่สามคือวาระลงมติ ซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ตอบตรงกับคำตอบและเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาลแล้วจะเห็นว่าผู้ที่ตอบตรงกับคำตอบส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีสถานภาพทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรี

ข้อที่ 4 เมื่อสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติ

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่สี่ จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 15 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 3 คน (ร้อยละ 16.67) ตอบ “ไม่ใช่” สมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ตอบตรงกับคำตอบ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่รับร่างเทศบัญญัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 วรรคสองผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนประธานสภาเทศบาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลเห็นว่าผู้ที่ตอบตรงกับคำตอบส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี

ข้อที่ 5 หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาร่างเทศบัญญัติให้เสร็จทันตามกำหนด 15 วัน ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว

สรุปการตอบคำถามข้อที่ห้าของสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 15 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 3 คน (ร้อยละ 16.67) ตอบ “ไม่ใช่” ส่วนใหญ่ตอบถูกต้อง ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 วรรคสอง ได้บัญญัติว่าผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างเทศบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนประธานสภาเทศบาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าวเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษามองเห็นว่าผู้ที่ตอบตรงกับคำตอบส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับปริญญาตรี

ข้อที่ 6 เมื่อร่างเทศบัญญัติผ่านการเห็นชอบจากสมาชิกสภาเทศบาลแล้วให้
ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีรับทราบและส่งต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด
พิจารณาประกาศใช้เป็นเทศบัญญัติได้

สรุปการตอบคำถามข้อที่หกของสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง
13 คน(ร้อยละ72.22)ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 5 คน(ร้อยละ 27.78) ตอบ “ไม่ใช่”
ส่วนใหญ่ตอบไม่ตรงกับคำตอบ จะเห็นว่าการตอบในข้อนี้ส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่าเมื่อสภาเทศบาลลง
มติผ่านร่างเทศบัญญัติแล้วจะต้องให้นายกเทศมนตรีรับทราบก่อนที่จะเสนอไปยังผู้ว่าราชการ
จังหวัดพิจารณาประกาศใช้เป็นเทศบัญญัติ ซึ่งในทางที่ถูกคือร่างเทศบัญญัติที่ผ่านความเห็นของ
สภาเทศบาลแล้วให้ประธานสภาเทศบาลเสนอไปยังผู้ว่าราชการได้โดยไม่ต้องเสนอให้
นายกเทศมนตรีพิจารณา ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๑๒)พ.ศ.
๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่าง
เทศบัญญัติใด ในกรณีเทศบาลตำบลให้ประธานสภาส่งเทศบัญญัติไปยังนายอำเภอเพื่อส่ง ไปยังผู้ว่า
ราชการจังหวัดพิจารณา ในกรณีเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ให้ประธานสภาเทศบาลส่งไปยัง
ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาแล้วจะพบว่า
สมาชิกส่วนใหญ่ที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบนั้นมีทั้งระดับปริญญาตรี อนุปริญญา และมัธยมศึกษา
ตอนต้นและตอนปลายรวมอยู่ด้วย

ข้อที่ 7 ร่างข้อบัญญัติเทศบาลในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิก
สภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของสมาชิกทั้งหมด

สรุปการตอบคำถามข้อที่เจ็ดของสมาชิกสภาเทศบาล จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล
เมือง 9 คน (ร้อยละ50) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 9 คน (ร้อยละ50) ตอบ “ไม่ใช่”
มีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลตอบไม่ตรงกับคำตอบและตอบตรงกับคำตอบจำนวนเท่ากัน ซึ่งตาม
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา
61 วรรคสองในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติ ต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลง
นามรับรองไม่น้อยกว่าสองคน จากคำถามสมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าจะต้องใช้สมาชิกสภา
เทศบาลจำนวนสามคนขึ้นไปทั้งนี้ นับจากจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดสืบแปลคนหาก
พิจารณาจากหนึ่งในห้าก็คือสี่คนขึ้นไปหรือหากคิดเป็นเลขทศนิยมจะได้เท่ากับ 3.6 คน และเมื่อ
พิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาแล้วจะเห็นว่าสมาชิกที่จบการศึกษาระดับปริญญา
ตรีหนึ่งคนตอบไม่ตรงกับคำตอบ อนุปริญญาหรือเทียบเท่าสองคน มัธยมศึกษาตอนปลายหกคน
และระดับประถมศึกษาหนึ่งคนนอกนั้นตอบตรงกับคำตอบ

ข้อที่ 8 ร่างข้อบัญญัติเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ ต้องมีคำรับรองของประธานสภาเทศบาล

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่แปด จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบ “ไม่ใช่” ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 61 ทวิ วรรคสอง ในกรณีที่มีสมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติ ต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่าสองคน ร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกเทศมนตรี ไม่ใช่ประธานสภาเทศบาลเป็นคำรับรอง เมื่อพิจารณาสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการศึกษามองเห็นว่าผู้ที่ตอบตรงกับคำตอบมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสองคนมัธยมศึกษาตอนต้นสองคน ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าสองคนและระดับปริญญาตรีสองคนที่เหลือตอบไม่ตรงกับคำตอบทั้งหมด

ข้อที่ 9 ในกรณีสภาเทศบาลเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สภาเทศบาลต้องเลือกคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นตามข้อบังคับของสภาเทศบาล

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่เก้าข้อที่ 9 จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 11 คนตอบว่า “ใช่” (ร้อยละ 61.11) ซึ่งไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 7 คน (ร้อยละ 38.89) ตอบว่า “ไม่ใช่” ซึ่งตรงกับคำตอบ ส่วนใหญ่ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ว่าเมื่อสภาเทศบาลรับหลักการเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้วภายในเจ็ดวันให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาหากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างดังกล่าวก็ให้ส่งกลับไปเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีลงนามเพื่อบังคับใช้เทศบัญญัตินั้นต่อไปไม่ต้องตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาร่างข้อบัญญัตินั้นอีก เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการศึกษามองเห็นว่าส่วนใหญ่ตอบไม่ตรงกับคำตอบและเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหนึ่งคน ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าหนึ่งคน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแปดคน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหนึ่งคน

สรุปการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ มีคำตอบที่ถูกต้องที่ตอบว่า “ใช่” มีจำนวน 2 ข้อคือข้อที่ 4 และข้อ 5 คิดเป็นร้อยละ 22.22 เปอร์เซนต์ และคำตอบที่ถูกต้องที่ตอบว่า “ไม่ใช่” มีจำนวน 7 ข้อคือข้อที่ 1,2,3,6,7,8,9 คิดเป็นร้อยละ 77.78 เปอร์เซนต์ จากการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลในเรื่องนี้พบว่า สมาชิกตอบคำถามว่า “ใช่” คิดเป็นร้อยละ 60.50 เปอร์เซนต์ และตอบคำถามว่า “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 39.50

เปอร์เซ็นต์ และเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่ตอบถูกจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าจนถึงระดับปริญญาตรีที่มีความรู้ความเข้าใจต่อการทำหน้าที่ในด้านการตราเทศบัญญัติแสดงให้เห็นว่าการศึกษามีส่วนสำคัญต่อความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ

เฉลยคำตอบในชุดคำถามเกี่ยวกับในเรื่องความรู้ความเข้าใจในเรื่องการตราเทศบัญญัติของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งเก้าข้อ มีคำถามที่มีคำตอบว่า“ใช่”มีจำนวน 2 ข้อคือข้อที่4 และข้อที่5 และคำถามที่มีคำตอบตอบว่า “ไม่ใช่” มีจำนวน 7 ข้อคือข้อที่ 1,2,3,6,7,8,9

ส่วนที่ 3 สรุปการตอบแบบสอบถามของสมาชิกสภาเทศบาลด้านความรู้ ความเข้าใจ ต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การตอบแบบสอบถามของสมาชิกสภาเทศบาลในเรื่องความรู้ ความเข้าใจในการเรื่องการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ข้อที่ 1 ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติรายจ่ายประจำปีให้ถือว่าร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตกไป

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่หนึ่ง จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 11 คน (ร้อยละ 61.11) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 7 คน (ร้อยละ 38.89) ตอบตรงกับคำตอบ เมื่อสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติรายจ่ายประจำปียังไม่ถือว่าร่างดังกล่าวตกไป ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ตรี ไว้ว่า ในกรณีสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวนสิบห้าคน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง โดยแก้ไข ปรับปรุง หรือยืนยันสาระสำคัญของเทศบัญญัตินั้น ทั้งนี้ ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ สมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่เข้าใจว่าเมื่อร่างเทศบัญญัติผ่านความเห็นของสภาเทศบาลแล้วจะต้องส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้กับนายกเทศมนตรีแล้ว นายกเทศมนตรีส่งต่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอีกครั้งและเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลจะเห็นว่าผู้ที่ตอบคำถามที่ตอบตรงกับคำตอบจำนวนเพียง 7 คนเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระดับอนุปริญญาและมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมดส่วนจำนวน

สมาชิกสภาเทศบาลที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบจำนวน 11 คนเป็นกลุ่มที่มีการสถานภาพด้านการศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งหมด

ข้อที่ 2 กรณีตามข้อที่ 1 หากสภาเทศบาลไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการ 14 คน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่สองนี้ส่วนใหญ่ตอบตรงกับคำตอบ คือ จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 6 คน (ร้อยละ 33.33) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 12 คน (ร้อยละ 66.67) ตอบตรงกับคำตอบ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ตรี ว่า ในกรณีสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวนสิบห้าคน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง โดยแก้ไข ปรับปรุง หรือยืนยันสาระสำคัญในร่างเทศบัญญัตินั้น ทั้งนี้ ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวจะต้องตั้งคณะกรรมการจำนวน 15 คน ไม่ใช่ 14 คน เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลเห็นว่าผู้ที่ตอบคำถามที่ตอบตรงกับคำตอบจำนวน 12 คนเป็นกลุ่มที่มีการสถานภาพด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระดับอนุปริญญาและมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมดส่วนจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบจำนวน 6 คนเป็นกลุ่มที่มีการสถานภาพด้านการศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งหมด

ข้อที่ 3 คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามข้อ 2 ประกอบด้วย คณะกรรมการที่มาจากสมาชิกสภาเทศบาล 7 คน และบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลอีก 7 คน ซึ่งนายกเทศมนตรีเป็นผู้เสนอ

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ตอบไม่ตรงกับคำตอบ จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 16 คน (ร้อยละ 88.89) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.11) ตอบตรงกับคำตอบ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ตรี คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งสภาเทศบาลเสนอจำนวนเจ็ดคน และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งนายกเทศมนตรีเสนอจำนวนเจ็ดคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการและให้กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรีรองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับ

แต่วันที่กรรมการครบจำนวนสิบสี่คน เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลเห็นว่าผู้ที่ตอบคำถามที่ตอบตรงกับคำตอบมีจำนวน 2 คนเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรี 2 คน ส่วนจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบจำนวน 16 คนเป็นกลุ่มที่มีการสถานภาพด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรี 1 คน ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อที่ 4 คณะกรรมการที่ดั่งขึ้นทั้ง 14 คน ตามข้อ 3 จะต้องเสนอชื่อสมาชิกสภาเทศบาล 1 คน เป็นประธานคณะกรรมการ

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่สี่จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบตรงกับคำตอบ ซึ่งคำตอบคือคณะกรรมการทั้งสิบสี่คนจะต้องเสนอชื่อคนอื่นที่ไม่ได้เป็นคณะกรรมการมาเป็นประธานกรรมการ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๕๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ตรี คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งสภาเทศบาลเสนอจำนวนเจ็ดคน และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งนายกเทศมนตรีเสนอจำนวนเจ็ดคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการและให้กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรีรองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนสิบสี่คน เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลเห็นว่าผู้ที่ตอบคำถามตรงกับคำตอบจำนวน 8 คนเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระดับอนุปริญญาและมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมดส่วนจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบจำนวน 10 คนเป็นกลุ่มที่มีการสถานภาพด้านการศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งหมด

ข้อที่ 5 คณะกรรมการตามข้อ 3 และ ข้อ 4 ขึ้นพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันแล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่ห้า จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 3 คน (ร้อยละ 16.67) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่จำนวน 15 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบตรงกับคำตอบ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๕๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ตรี วรรคสี่บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรก แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้ว

เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ประธานกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาด โดยเร็ว แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลเห็นว่าผู้ที่ตอบคำถามที่ตอบตรงกับคำตอบจำนวน 15 คนเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระดับอนุปริญญาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบจำนวน 3 คนเป็นกลุ่มที่มีการสถานภาพด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อที่ 6 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผ่านมาการพิจารณาของคณะกรรมการให้นายกเทศมนตรี โดยเร็วและให้นายกเทศมนตรีส่งร่างเทศบัญญัติต่อสภาเทศบาล

สรุปการตอบคำถามสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่หก จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 16 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.11) ตรงกับคำตอบ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 62 ตรี วรรคห้าบัญญัติว่าให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการในวรรคสี่ให้นายกเทศมนตรีโดยเร็ว แล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอร่างเทศบัญญัติดังกล่าวต่อสภาเทศบาลตามมาตรา 61 ทวิ ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด หากนายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลภายในเวลาที่กำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลเห็นว่าผู้ที่ตอบคำถามที่ตอบตรงกับคำตอบจำนวน 2 คนเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพด้านการศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้งสองคนส่วนจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบจำนวน 16 คนเป็นกลุ่มที่มีการสถานภาพด้านการศึกษาระดับปริญญาตรีหนึ่งคน นอกนั้นเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับประถมศึกษา

สรุปการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีคำตอบที่ถูกต้องที่ตอบว่า “ใช่” มีจำนวน 2 ข้อ คือข้อที่ 2 และข้อ 5 คิดเป็นร้อยละ 33.33 เปอร์เซนต์ และคำตอบที่ถูกต้องที่ตอบว่า “ไม่ใช่” มีจำนวน 4 ข้อคือข้อที่ 1,3,4,6, คิดเป็นร้อยละ 66.67 เปอร์เซนต์ จากการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลในเรื่องนี้พบว่า สมาชิกตอบคำถามว่า “ใช่”คิดเป็นร้อยละ 74.07 เปอร์เซนต์ และตอบคำถามว่า “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 25.93เปอร์เซนต์ และเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาพบว่าสมาชิกสภาเทศบาลที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับอนุปริญญาหรือ

เทียบเท่าและมัธยมศึกษาตอนปลายได้ตอบคำถามตรงกับคำตอบมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งแสดงให้เห็นว่าการศึกษามีส่วนสำคัญต่อความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

เฉลยคำตอบในชุดคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี มีคำถามที่มีคำตอบว่า“ใช่”มีจำนวน 2 ข้อคือข้อที่ 2 และข้อที่ 5 และคำถามที่มีคำตอบตอบว่า “ไม่ใช่” มีจำนวน 4 ข้อคือข้อที่ 1,3,4,6

ส่วนที่ 4 สรุปการตอบแบบสอบถามของสมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

การตอบแบบสอบถามของสมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

ข้อที่ 1 ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศบาลในเรื่องใดๆอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของเทศบาล ซึ่งนายกเทศบาลเมืองจะต้องตอบทุกเรื่อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชน

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่ 1 จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 10 คน (ร้อยละ 55.56)ตอบไม่ตรงกับคำตอบทั้งนี้สมาชิกส่วนใหญ่เข้าใจว่านายกเทศมนตรีต้องตอบกระทู้หรือตอบคำถามทุกคำถามที่สมาชิกได้ตั้งกระทู้ถามไปและเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาของสมาชิกสภาเทศบาลแล้วพบว่าไม่มีผู้ที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหนึ่งคน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสองคนและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหกคนระดับอนุปริญญาหนึ่งคน ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 8 คน(ร้อยละ 44.44)ตอบตรงกับคำตอบจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสี่คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่าหนึ่งคนและระดับปริญญาตรีทั้งสามคนตอบตรงกับคำตอบ แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีส่วนสำคัญต่อความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลในเรื่องดังกล่าว

ในการตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรีนั้นคณะผู้บริหารจะตอบหรือไม่ตอบกระทู้ของสมาชิกสภาเทศบาลก็ได้ทั้งนี้อาศัยความตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๑๒)พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา 31 ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีในข้อความใดๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้นๆยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล

ข้อที่ 2 สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการของเทศบาล การเปิดอภิปรายทั่วไปตามกรณีนี้ สภาเทศบาลจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายก็ได้

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่ 2 จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตรงกับคำตอบ ซึ่งจำนวนสมาชิกที่จะเข้าชื่อเพื่อขอเปิดอภิปรายนายกเทศมนตรีจะต้องมีจำนวนหนึ่งในสามไม่ใช่อีกสองในห้า อาศัยความตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๔๖ ในมาตรา 48 ทวิ เทศบาล สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้ นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ

ญัตติตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อประธานสภาเทศบาลและให้ประธานสภาเทศบาลกำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไปซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตติแล้วแจ้งให้นายกเทศมนตรีทราบ

เมื่อพิจารณาการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาพบว่าสมาชิกสภาที่ตอบตรงกับคำตอบมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีสามคน ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าสองคนและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสองคน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหนึ่งคน แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีส่วนสำคัญต่อสมาชิกสภาเทศบาลที่จะเข้าใจในเรื่องนี้

ข้อที่ 3 สภาเทศบาล มีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล หรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล ตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล เพื่อกระทำการกิจกรรมหรือพิจารณาสอบสวนศึกษาใดๆอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่ 3 จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 2 คน (ร้อยละ 11.11) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 16 คน (ร้อยละ 88.89) ตรงกับคำตอบ ซึ่งสภาเทศบาลมีอำนาจตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา 32 วรรคหนึ่ง สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญและมีอำนาจเลือกบุคคลที่เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิกก็ตามเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาลเพื่อกระทำการกิจการหรือพิจารณาการสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาลแล้วรายงานต่อสภาเทศบาล

เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษแล้วพบว่าสมาชิกสภาเทศบาลที่ตอบตรงกับคำตอบส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีสามคน ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าสองคน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเก้าคน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหนึ่งคน ระดับประถมศึกษาหนึ่งคนและสมาชิกสภาเทศบาลที่ตอบไม่ตรงกับคำตอบมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหนึ่งคน และมัธยมศึกษาตอนปลายหนึ่งคน แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีส่วนสำคัญต่อความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลต่อเรื่องดังกล่าว

ข้อที่ 4 คณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาลมีวาระการปฏิบัติงานคราวละ 2 ปี

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่ 4 จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 5 คน (ร้อยละ 27.78) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 13 คน (ร้อยละ 72.22) ตอบตรงกับคำตอบ

ข้อที่ 5 สภาเทศบาลสามารถมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการสั่งให้นายกเทศมนตรีออกจากตำแหน่ง หากเห็นว่าได้กระทำการอันเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะจะเป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่เทศบาล

สรุปการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลข้อที่ 5 จำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 15 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบไม่ตรงกับคำตอบ ส่วนสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 3 คน (ร้อยละ 16.67) ตอบตรงกับคำตอบ สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่ต่ำกว่า 1 ใน 3 ของสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งสามารถทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด (กรณีเทศบาลตำบลยื่นต่อนายอำเภอ) ว่า คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือมีความประพฤติอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ นายอำเภอ / ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพิจารณาว่าจะเรียกประชุมสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานประชุมเอง ในการประชุมสมาชิกสภานี้จะต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลมาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งจึงจะเป็นองค์ประชุมได้และต้องประชุมลับลงคะแนนเสียงลับ ที่ประชุมจะลงมติว่าสมควรจะส่งชื่อดังกล่าวนี้ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณายกเลิกหรือ สั่งให้คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีออกจากตำแหน่งได้

เมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกเทศบาลด้านการศึกษาพบว่าสมาชิกที่ตอบตรงกับคำตอบเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีสามคนทั้งหมดส่วนผู้ที่จบการศึกษา

ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายหรือเทียบเท่าและระดับอนุปริญา หรือเทียบเท่าตอบไม่ตรงกับคำตอบทั้งหมด

สรุปการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร มีคำตอบที่ถูกต้องที่ตอบว่า “ใช่” มีจำนวน 2 ข้อคือข้อที่ 3 และข้อ 4 คิดเป็นร้อยละ 40 เปอร์เซนต์ และคำตอบที่ถูกต้องที่ตอบว่า “ไม่ใช่” มีจำนวน 3 ข้อคือข้อที่ 1,2,5 คิดเป็นร้อยละ 60 เปอร์เซนต์ จากการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลในเรื่องนี้พบว่า สมาชิกตอบคำถามว่า “ใช่” คิดเป็นร้อยละ 71.11 เปอร์เซนต์ และตอบคำถามว่า “ไม่ใช่” คิดเป็นร้อยละ 28.89 เปอร์เซนต์ และเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาพบว่าพบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญาหรือเทียบเท่าจนถึงระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจต่อการทำหน้าที่ในด้านการควบคุมฝ่ายบริหารแสดงให้เห็นว่าการศึกษามีส่วนสำคัญต่อความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

เฉลยคำตอบในชุดคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร ในคำถามที่มีคำตอบว่า “ใช่” มีจำนวน 2 ข้อคือข้อที่ 3 และข้อที่ 4 และคำถามที่มีคำตอบตอบว่า “ไม่ใช่” มีจำนวน 3 ข้อคือข้อที่ 1,4,5

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิกสภาเทศบาลจากการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ

สรุปโดยทั่วไปจากการสัมภาษณ์ พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจต่อการตราเทศบัญญัติว่ามี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการรับหลักการ ขั้นตอนการแปรญัตติและขั้นตอนสุดท้ายคือขั้นตอนการลงมติ และสมาชิกเห็นความสำคัญของเทศบัญญัติว่ามีความสำคัญต่อประชาชนเนื่องจากเทศบัญญัติต่างๆจะมีผลกระทบต่อประชาชนไม่มากนักน้อย เทศบัญญัติส่วนใหญ่สมาชิกเทศบาลนำมาจากความต้องการและปัญหาของประชาชน การตราเทศบัญญัติจะมีการนำมาพิจารณารอบก่อนนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาในสภาเทศบาล ในการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลนั้นพบว่าสมาชิกที่มีสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาในระดับอนุปริญาและระดับปริญญาตรีตอบได้ตรงกับคำถามและมีความชัดเจนในเนื้อหาสาระที่ตอบ และมีความมั่นใจในการตอบ สมาชิกส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ในเรื่องนี้โดยเห็นว่าหน้าที่ในการเสนอร่างเทศบัญญัติในเรื่องใดๆควรที่จะเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารมากกว่า สมาชิกเป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น สมาชิกสภา

เทศบาลเป็นแต่เพียงผู้รวบรวมปัญหาต่างๆและความต้องการของประชาชนไปเสนอฝ่ายบริหารเพื่อกำหนดเป็นนโยบาย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

สรุปโดยทั่วไปจากการสัมภาษณ์ในเรื่องการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของงบประมาณเนื่องจากงบประมาณดังกล่าวจะต้องถูกนำไปใช้ในการพัฒนาเทศบาลในด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและด้านอื่นๆทั้งนี้สมาชิกจะคำนึงถึงงบประมาณนั้นว่าจะต้องให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวมเป็นหลักและก่อนนำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาลจะมีการพิจารณาร่วมกันนอกรอบระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้เสียเวลาในกระบวนการของสภาเทศบาล

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

สรุปโดยทั่วไปจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับบทบาทในด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลได้ให้สัมภาษณ์ว่าสมาชิกได้ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานของฝ่ายบริหารเป็นประจำทั้งในสภาเทศบาลและนอกสภาเทศบาลทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มาจากทีมผู้สมัครทีมเดียวกันจึงมีความใกล้ชิดทำให้การตรวจสอบการทำงานทำได้ทั้งในสภาเทศบาลและนอกสภาเทศบาล สมาชิกบางคนได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้ว่าการที่มาจากทีมเดียวกันไม่ได้หมายความว่าจะทำตามความต้องการของฝ่ายบริหารแต่อย่างใดจะต้องพิจารณาในเนื้อหาสาระของเรื่องนั้นๆด้วย บางครั้งเมื่อสมาชิกต้องการที่จะสอบถาม โครงการบางโครงการของฝ่ายบริหารกลับได้รับการปฏิเสธที่จะตอบคำถามนั้นๆหรือการที่นำระบบอุปถัมภ์มาใช้กับกลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลก็เป็นผลเสียมากกว่าคือการทำที่ตรวจสอบอะไรก็ไม่สามารถทำได้เต็มที่เนื่องจากมีความเกรงใจที่ฝ่ายบริหารเป็นผู้มีพระคุณที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกได้รับเลือกเข้ามาเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและการที่จะเปิดอภิปรายทั่วไปได้ก็ต้องอาศัยเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาสนับสนุน เมื่อสมาชิกส่วนใหญ่ในสภาไม่สนับสนุนก็ไม่สามารถทำหน้าที่ตรวจสอบได้

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

สรุปโดยทั่วไปจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับเรื่องการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลได้มีแนวทาบเดียวกันในการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองคือการออกพบปะ พูดคุยกับประชาชน

อย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังความต้องการของประชาชนและได้จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเช่น กิจกรรมเทศบาลพบประชาชน การเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมประชุม การเสนอข่าวสารโดยการออกอากาศผ่านวิทยุ การพิมพ์เอกสารในรูปแบบต่างๆเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ถึงแม้ว่าบทบาทในด้านนี้ของสมาชิกสภาเทศบาลจะประสบความสำเร็จมากกว่าด้านอื่นๆแต่ก็มีสมาชิกให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า ยังมีผู้นำชุมชนหรือประชาชนบางกลุ่มไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากได้รับการร้องขอจากนักการเมืองบางคนไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมเพราะเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมของกลุ่มตนและเพื่อต้องการให้ประชาชนแยกออกไปเป็นกลุ่มของตน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลสมาชิกสภาเทศบาลจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล

ส่วนที่ 1 สรุปการวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ จากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ.2548

จากการศึกษาเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล พบว่า ปี พ.ศ.2548 สมาชิกสภาเทศบาลทำบ่อได้พิจารณาญัตติเกี่ยวกับงบประมาณในปี 2548 ทั้งหมด 12 ครั้ง สมาชิกสภาเทศบาลได้ผ่านญัตติดังกล่าวทั้งหมด 12 ครั้ง โดยไม่มีการแสดงความคิดเห็นทั้ง 12 ครั้ง และไม่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงบประมาณ สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับญัตติขอความเห็นชอบร่างระเบียบเทศบาลเมืองทำบ่อ ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2548 ดังนี้ สมาชิกสภาเทศบาลสอบถามกฎหมายรองรับบทบาทของประธานชุมชนและคำตอบแทนประธานชุมชนและ คณะกรรมการชุมชน โดยนายไกรสร โรจนธรรม สอบถามกฎหมายรองรับบทบาทของประธานชุมชนและคำตอบแทนประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน โดยนายอนนท์ นามบุปผา

ส่วนที่ 2 สรุปบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากรายงานการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. 2549

จากการศึกษาเอกสารการประชุมสภาเทศบาล พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลได้พิจารณาเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณในปี 2550 ทั้งหมด 12 ครั้ง สมาชิกสภาเทศบาลได้ผ่านญัตติเกี่ยวกับงบประมาณทั้งหมด 11 ครั้ง โดยมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2550 1 ครั้ง ดังนี้

1) กระทบได้ตรวจดูแล้วครับ ส่วนใหญ่ก็มีความเหมาะสม เพราะท่านได้ให้ความเป็นธรรมดี โดยได้รับการพัฒนาเท่ากันทุกเขตอาจจะมีส่วนที่ตกหล่นไปบ้างก็คงไม่เป็นไรครับ ขอขอบคุณครับ (นายไกรสร โรจนธรรม)

2) ท่านประธานที่เคารพครับ กระทบได้ตรวจดูร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2550 โดยรวมก็ถือว่าจัดทำได้ดี ครอบคลุมทุกด้าน แต่ท่านประธานครับในบางรายการบางกอง บางหมวดที่ผมดูแล้วเห็นว่าจะมีการจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายเกินความจำเป็นหรือบางรายการไม่เหมาะสมเลย ซึ่งการจัดทำร่างงบประมาณรายจ่ายในครั้งนี้ผมขอเรียนว่าเป้าหมายหลักของเราควรอยู่ที่เน้นการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างเช่น ถนนหนทาง รางระบายน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ให้ครบก่อน (นายชัชวาลย์ ศิริพัฒนกิจกุล)

3) ส่วนใหญ่กระทบก็เห็นด้วยกับทางผู้บริหารแต่เนื่องจากว่าเขต 1 บ้านน้ำโมงบางส่วนในส่วนที่จำเป็นที่เราเคยรับปากกับพี่น้องประชาชน เช่นรางระบายน้ำกลับไม่เห็นมีการเพิ่มเติมขึ้นมาอย่างเช่น รางระบายน้ำหน้าวัดพระงามศรีมงคล ไปจรดซอยถนนดวงประชาและหลังวัดศรีชมภูองค์สี่ซึ่งไม่เห็นในร่างเทศบัญญัติงบประมาณจึงอยากให้ทางผู้บริหารพิจารณาด้วยนะครับ ขอขอบคุณครับ(นายอนนท์ นามบุปผา)

ในขั้นตอนการแปรญัตติไม่มีการแสดงความเห็น ส่วนในขั้นตอนการลงมติ สมาชิกสภาเทศบาลเห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2550 ด้วยคะแนนอีก 16 เสียง งดออกเสียง 1 เสียง ส่วนญัตติเกี่ยวกับงบประมาณ 10 ญัตติสมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการแสดงความคิดเห็นในสภาเทศบาล พ.ศ. 2548-2549

บทบาทในสภา	พ.ศ. 2548	ร้อยละ	พ.ศ. 2549	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกที่แสดงความคิดเห็นในสภา(คน)	10	55.56	10	55.56
จำนวนสมาชิกที่ไม่แสดงความคิดเห็นในสภา(คน)	8	44.44	8	44.44

โดยสรุปบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลจากเอกสารรายงานการประชุมสภา พบว่าการทำหน้าที่ในสภาเทศบาลของสมาชิกสภาเทศบาลในปี 2548 ในเรื่องการตราเทศบัญญัติและการพิจารณางบประมาณเป็นไปอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยระหว่างฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาเทศบาล รายงานการประชุมสภาเทศบาลชี้ให้เห็นว่าการทำหน้าที่ในการพิจารณาเทศบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้อง

กับงบประมาณรายจ่ายซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อประชาชนในท้องถิ่นเนื่องจากการพัฒนาท้องถิ่นนั้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการขับเคลื่อนให้นโยบายประสบความสำเร็จ ในปี 2548 สมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้แสดงความคิดเห็นในกระบวนการในสภาเทศบาล บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.2548 สมาชิกสภาเทศบาลได้ลงมติผ่านญัตติเกี่ยวกับงบประมาณ โดยไม่มีการแสดงความคิดเห็น

ส่วนที่ 3 สรุปบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหารจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล

ตารางที่ 4.3 ตารางการแสดงบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหารจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ.2548 และ พ.ศ.2549

นโยบาย	2548 (ครั้ง)	2549 (ครั้ง)
โครงสร้างพื้นฐาน		
ถนน	18	14
ไฟฟ้า	4	1
น้ำประปา	12	5
คลองระบายน้ำ	11	9
อื่นๆ	16	6
รวม	61	35
เศรษฐกิจ		
ภาษี	-	-
ตลาด	6	4
โรงรับจำนำ	1	1
ระบบขนส่ง	1	-
รวม	8	5
การบริหารและการเมือง	-	-
รวม	0	0

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

นโยบาย	2548 (ครั้ง)	2549 (ครั้ง)
สังคม		
การศึกษา	-	5
ผู้สูงอายุ	1	-
กีฬา	1	2
ตำรวจชุมชน	3	-
สวนสาธารณะ	-	1
รวม	4	8

จากการศึกษาเอกสารการประชุมสภาเทศบาล พบว่า บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร มีดังนี้

สมาชิกสภาเทศบาลได้ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในการประชุมสภาเทศบาลซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลได้ให้ความสนใจนโยบายโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ โดยในปี พ.ศ. 2548 สมาชิกสภาเทศบาลได้สอบถามนโยบายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานจำนวน 61 ครั้ง หากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในการสอบถามโครงสร้างพื้นฐานจะได้ดังนี้ เรื่องเกี่ยวกับถนนหนทางจำนวน 18 ครั้ง น้ำประปา 12 ครั้ง คลองระบายน้ำ 11 ครั้ง ไฟฟ้าจำนวน 4 ครั้ง เหตุผลสำคัญที่สมาชิกสภาเทศบาลสนใจในโครงสร้างพื้นฐานมากกว่านโยบายอื่นเนื่องจากประชาชนได้ร้องเรียนปัญหาความเดือดร้อนเกี่ยวกับถนนที่มีสภาพชำรุดเป็นหลุมเป็นบ่อ คลองระบายน้ำไม่สามารถระบายน้ำได้ทันเนื่องจากคลองอุดตัน เทศบาลขาดการวางแผนผังระบบระบายน้ำจึงทำให้น้ำท่วมขังตามตรอก ซอก ซอยเมื่อมีฝนตกหนักๆทำให้การเดินทางหรือใช้รถใช้ถนนไม่สะดวก ไฟฟ้าดับบ่อยครั้งเนื่องจากการบริหารจัดการเกี่ยวกับไฟฟ้าไม่ได้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของเทศบาลจึงทำให้ไม่สามารถสั่งการแก้ไขปัญหานี้ได้ สมาชิกสภาเทศบาลได้ให้เหตุกับปัญหาเรื่องปัญหาไฟฟ้าว่าเนื่องจากแนวเสาไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีต้นไม้ใหญ่จำนวนมากอยู่ติดกับสายไฟฟ้าและเสาไฟฟ้าจึงกลัวว่าหากฝนตกลงมาแรงจะทำให้ต้นไม้ล้มทับสายไฟฟ้าและเสาไฟฟ้าซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับอันตราย ทางการไฟฟ้ามีความจำเป็นที่จะต้องตัดกระแสไฟฟ้าเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นก่อน ส่วนเรื่องอื่นๆซึ่งเป็นการนำเสนอความเห็นเพื่อให้ฝ่ายบริหารนำไปพิจารณาอีก 16 ครั้ง ด้านเศรษฐกิจสมาชิกสภาเทศบาลได้สอบถามเกี่ยวกับการเก็บภาษี การจัดเก็บค่าเช่าในตลาด การจัดตั้งโรงรับจำนำ การสร้างสถานีขนส่ง รวมจำนวน 8 ครั้ง ด้านการเมืองและบริหาร ซึ่งทางเทศบาลได้กำหนดเป็นนโยบายเดียวกันนโยบายในเรื่องนี้สมาชิกไม่มีการแสดงความเห็นในเรื่องดังกล่าว ส่วนบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านสังคม ปี พ.ศ. 2548 สมาชิกสภา

เทศบาลได้สอบถามโครงการและนโยบายเกี่ยวกับโครงการผู้สูงอายุ การจัดแข่งขันกีฬา การขอให้มีการ
สำรวจชุมชนดูแลทุกข์สุขของประชาชน การปรับปรุงสวนสาธารณะสวนสมเด็จพระย่า จำนวน 4 ครั้ง

บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร ปี พ.ศ.2549 มีดังนี้

สมาชิกสภาเทศบาลได้ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในการประชุมสภาเทศบาล
ซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลได้ให้ความสนใจนโยบายโครงสร้างพื้นฐานในปี พ.ศ.2549 จำนวน 35 ครั้ง
ซึ่งสมาชิกได้สอบถามมากที่สุดเรียงตามลำดับคือเรื่องเกี่ยวกับถนนจำนวน 14 ครั้ง คลองระบายน้ำ 9
ครั้ง น้ำประปา 5 ครั้ง ไฟฟ้าจำนวน 1 ครั้ง และเรื่องอื่นๆซึ่งเป็นการนำเสนอความเห็นเพื่อให้ฝ่าย
บริหารนำไปพิจารณาอีก 6 ครั้ง ด้านเศรษฐกิจสมาชิกสภาเทศบาลได้ตรวจสอบฝ่ายบริหารจำนวน
5 ครั้ง คือการจัดเก็บค่าเช่าในตลาด 4 ครั้งและเกี่ยวกับโรงรับจำนำ 1 ครั้ง ด้านการเมืองและบริหาร
ซึ่งทางเทศบาลได้กำหนดเป็นนโยบายเดียวกัน นโยบายในเรื่องนี้สมาชิกไม่มีการแสดงความเห็นใน
นโยบายดังกล่าว ส่วนบทบาทการควบคุมฝ่ายบริหารของสมาชิกสภาเทศบาลด้านสังคม ปี พ.ศ.
2549 จำนวน 8 ครั้ง โดยสมาชิกสภาเทศบาลได้สอบถามโครงการและนโยบายเกี่ยวกับการศึกษา
จำนวน 5 ครั้ง การจัดแข่งขันกีฬา 2 ครั้ง การปรับปรุงสวนสาธารณะสวนสมเด็จพระย่า จำนวน 1 ครั้ง

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์บทบาทในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ปี พ.ศ.2548

วัน เดือน ปี	นโยบายหรือกิจกรรม	ผู้เสนอ
30 พฤษภาคม 2548	- การพิจารณาผ่านร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อว่าด้วยการ จัดตั้งชุมชนและการบริหารดำเนินงานชุมชนของเทศบาล เมืองท่าบ่อ พ.ศ.2548 - การพิจารณาผ่านร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อ ว่าด้วยการ เลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลท่าบ่อ พ.ศ.2548 - การพิจารณาผ่านร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อว่าด้วย คณะกรรมการพัฒนาสตรีเทศบาลเมืองท่าบ่อ พ.ศ.2548	ฝ่ายบริหาร

จากการศึกษาเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล พบว่า ปี พ.ศ. 2548 สมาชิกสภาเทศบาลได้ผ่านร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3 ฉบับคือร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อว่าด้วยการจัดตั้งชุมชนและการบริหารดำเนินงานชุมชนของเทศบาลเมืองท่าบ่อ พ.ศ.2548 ร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อ ว่าด้วยการเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลท่าบ่อ พ.ศ.2548 และร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรีเทศบาลเมืองท่าบ่อ พ.ศ.2548

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ห้บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ปี พ.ศ.2549

วัน เดือน ปี	นโยบายหรือกิจกรรม	ผู้เสนอ
10 สิงหาคม 2549	- เสนอให้มีการกระจายเสียงตามสายการประชุมสภาเทศบาล (สภาอนุมติ) ด้วยคะแนน 13 เสียง ไม่นุมัติ 4 เสียง และงดออกเสียง 1 เสียง	ฝ่ายนิติบัญญัติ
30 พฤศจิกายน 2549	- เสนอร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ พ.ศ.2549 (สภาอนุมติ) ด้วยคะแนน 13 เสียง ไม่นุมัติ 4 เสียง และงดออกเสียง 1 เสียง	สมาชิกสภาเทศบาล

จากการศึกษาเอกสารการประชุมสภาเทศบาลในการทำหน้าที่ด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนของสมาชิกสภาเทศบาล พบว่า ปี พ.ศ. 2549 สมาชิกสภาเทศบาลนำเสนอร่างระเบียบและกิจกรรมต่อสภาเทศบาลเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 2 เรื่องคือ หนึ่งการเสนอให้มีการกระจายเสียงตามสายการประชุมสภาเทศบาล ซึ่งสภาได้อนุมัติด้วยคะแนน 13 เสียง ไม่นุมัติ 4 เสียง และงดออกเสียง 1 เสียง และสองเสนอร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ พ.ศ.2549 ซึ่งสภาได้อนุมัติด้วยคะแนนเสียง 13 เสียง ไม่นุมัติด้วยคะแนนเสียง 4 เสียง และงดออกเสียง 1 เสียง สาเหตุของการเสนอเรื่องดังกล่าวเนื่องจากประการแรกสมาชิกสภาเทศบาลต้องการที่จะให้ประชาชนได้เห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกในสภาเทศบาลในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน ประการที่สองคือต้องการให้ประชาชนได้เห็นการทำงานของฝ่ายบริหารว่ามีความโปร่งใสมากน้อยแค่ไหนอย่างไร ประการที่สามคือต้องการควบคุมฝ่ายบริหาร โดยให้ประชาชนร่วมรับทราบการดำเนินงานในโครงการต่างๆ

ของเทศบาลและประการสุดท้ายก็เพื่อที่จะให้ประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้และมีส่วนร่วมในทาง
การเมืองร่วมกับเทศบาล

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลคณะผู้บริหารเทศบาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของฝ่ายบริหารเทศบาล

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของคณะผู้บริหารเทศบาลเมือง
ท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย เกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ศาสนา อาชีพ

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของฝ่ายบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	100
หญิง	-	-
รวม	4	100
อายุ		
20 ปีขึ้นไปถึง 30 ปี	-	-
31 ปีขึ้นไปถึง 40 ปี	-	-
41 ปีขึ้นไปถึง 50 ปี	3	-
51 ปีขึ้นไปถึง 59 ปี	1	1
60 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	4	100
การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	-	-
ประถมศึกษา	-	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ เทียบเท่า	2	50
อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	1	25
ปริญญาตรี	-	-
ปริญญาโท	1	25
ปริญญาเอก	-	-
รวม	4	100

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของฝ่ายบริหาร	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อปี		
ไม่มีรายได้	-	-
ไม่เกิน 30,000 บาท	-	-
30,001- 40,000 บาท	-	-
40,001- 50,000 บาท	-	-
50,001- 100,000 บาท	-	-
100,001 – 150,000 บาท	-	-
มากกว่า 150,000 บาท	4	100
รวม	4	100
ศาสนา		
พุทธ	4	100
คริสต์	-	-
อิสลาม	-	-
ฮินดู	-	-
อื่นๆ	-	-
รวม	4	100
อาชีพ		
เจ้าของกิจการ หรือ ค้าขาย	1	25
รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	-	-
เกษตรกร	-	-
รับจ้างทั่วไป	-	-
ลูกจ้างบริษัท	-	-
อื่นๆ	3	75
รวม	4	100

จากตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อ ประกอบด้วยนายกเทศมนตรี 1 คน รองนายกเทศมนตรี 3 คน สรุปได้ดังนี้

เพศ คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อเป็นผู้ชาย 4 คน (ร้อยละ 100) ไม่มีคณะผู้บริหารเป็นผู้หญิง

อายุ คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อกลุ่มอายุที่มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 3 คน (ร้อยละ 75) คือมีช่วงอายุ 41 ปีถึง 50 ปี(ร้อยละ 75)และคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อจำนวน 1 คนที่มีอายุ 60 ขึ้นไป(ร้อยละ 25)

การศึกษา คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อจำนวน 2 คน (ร้อยละ 50) จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อที่จบการศึกษานอกระบบหรือเทียบเท่าจำนวน 1 คน (ร้อยละ 25) คณะผู้บริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน (ร้อยละ 25)

รายได้ คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อจำนวน 4 คน (ร้อยละ 100) มีรายได้มากกว่า 150,000 บาทขึ้นไป

ศาสนา คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อจำนวน 4 คน (ร้อยละ 100) นับถือศาสนาพุทธ

อาชีพ คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อจำนวน 3 คนประกอบอาชีพอื่นๆ (ร้อยละ 75) คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ 1 คน (ร้อยละ 25) (ร้อยละ 22.22) และกลุ่มที่ประกอบอาชีพที่น้อยที่สุดคือรับราชการจำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.11)

สรุปข้อมูล โดยทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะผู้บริหารพบว่าคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อทั้งหมดเป็นชาย จำนวน 4 คน (ร้อยละ 100) ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 75) การศึกษาของคณะผู้บริหารส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน (ร้อยละ 50) รายได้ของคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อมีรายได้ต่อปี มากกว่า 150,000 บาทจำนวน 4 คน (ร้อยละ 100) ศาสนาที่คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อนับถือศาสนาพุทธจำนวน 4 คน (ร้อยละ 100) อาชีพของคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อประกอบอาชีพอื่นๆจำนวน 3 คน (ร้อยละ 75)

สรุปโดยทั่วไป การแสดงความคิดเห็นของคณะผู้บริหารต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่พยายามชักจูงให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะต่างๆ เช่น การเชิญชวนให้ประชาชนชุมชนและประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ การจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมเทศบาลพบประชาชน การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน โดยผ่านรายการวิทยุชุมชน การจัดทำเอกสารเพื่อแจกประชาชนให้ทราบถึงการทำงานของทางเทศบาล

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลประธานชุมชน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เก็บจากผู้ที่เป็นประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อทั้งหมด 18 ชุมชน ประกอบด้วย ประธานชุมชนป่าจิว 1 ประธานชุมชนป่าจิว 2 ประธานชุมชนธรรมคุณร่วมใจพัฒนาผาสุข ประธานชุมชนอัมพวัน ประธานชุมชนหกแยกร่วมใจพัฒนา ประธานชุมชนสนามกีฬาป่าตาล ประธานชุมชนบ่อแก้ว ประธานชุมชนตลาดสด ประธานชุมชนบ้านท่าเสด็จ ประธานชุมชนแก้วพิจิตร ประธานชุมชนสระแก้วร่วมใจพัฒนา ประธานชุมชนประดู่เมืองมิตรภาพ ประธานชุมชนนาคว ประธานชุมชนที่ 1 วัดศรีบุญเรือง ประธานชุมชนที่ 2 วัดศรีบุญเรือง ประธานชุมชนโรงเรียนแก่น้ำโมง ประธานชุมชนบ้านศรีชมภู รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 18 คน ผลปรากฏดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประธานชุมชน

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของประธานชุมชน เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ศาสนา อาชีพ ในเขตเทศบาลท่าบ่อ ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปสถานภาพส่วนบุคคลของประธานชุมชน เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ศาสนา อาชีพ ในเขตเทศบาลท่าบ่อ

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของประธานชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	16	88.89
หญิง	2	11.11
รวม	18	100
อายุ		
20 ปีขึ้นไป ถึง 30 ปี	-	-
31 ปีขึ้นไป ถึง 40 ปี	4	22.22
41 ปีขึ้นไป ถึง 50 ปี	5	27.78
51 ปีขึ้นไป ถึง 59 ปี	7	38.89
60 ปีขึ้นไป	2	11.11
รวม	18	100

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	-	-
ประถมศึกษา	6	33.33
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	27.78
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ เทียบเท่า	3	16.67
อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	4	22.22
ปริญญาตรี	-	-
ปริญญาโท	-	-
ปริญญาเอก	-	-
รวม	18	100
รายได้ต่อปี		
ไม่มีรายได้	-	-
ไม่เกิน 30,000 บาท	4	22.22
30,001- 40,000 บาท	3	16.67
40,001- 50,000 บาท	1	5.56
50,001- 100,000 บาท	3	16.67
100,001 – 150,000 บาท	4	22.22
มากกว่า 150,000 บาท	3	16.67
รวม	18	100
ศาสนา		
พุทธ	18	100
คริสต์	-	-
อิสลาม	-	-
ฮินดู	-	-
อื่นๆ	-	-
รวม	18	100

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของประธานชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
เจ้าของกิจการ หรือ ค้าขาย	4	22.22
รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ	2	11.11
เกษตรกร	8	44.44
รับจ้างทั่วไป	4	22.22
ลูกจ้างบริษัท	-	-
อื่นๆ	-	-
รวม	18	100

จากตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของประธานชุมชน ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานชุมชนในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อทั้งหมด 18 ชุมชน รวมจำนวน 18 คน

เพศ ประธานชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อมีประธานชุมชนที่เป็นผู้ชาย 16 คน (ร้อยละ 88.89) เพศหญิง 2 คน (ร้อยละ 11.11)

อายุ ประธานชุมชนทั้ง 18 ชุมชน กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือกลุ่มประธานชุมชนที่มีอายุ 51 ปีถึงอายุ 60 ปี (ร้อยละ 38.89) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 41 ปีถึง 50 ปี (ร้อยละ 27.78) และกลุ่มอายุ 31 ปีถึง 40 ปี (ร้อยละ 22.22) และกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มอายุ 60 ขึ้นไป (ร้อยละ 11.11)

การศึกษา กลุ่มที่จบการศึกษามากที่สุดคือกลุ่มที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา 6 คน (ร้อยละ 33.33) ลำดับรองลงมาคือกลุ่มประธานชุมชนที่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น 5 คน (ร้อยละ 27.78) และกลุ่มประธานชุมชนที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า อนุปริญญาจำนวน 4 คน (ร้อยละ 22.22) สุดท้ายคือกลุ่มประธานชุมชนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 3 คน (ร้อยละ 16.67)

รายได้ กลุ่มประธานชุมชนที่มีรายได้ต่อปี 100,001 – 150,000 จำนวน 4 คน (ร้อยละ 22.22) และกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท (ร้อยละ 22.22) กลุ่มที่มีรายได้ 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 3 คน (ร้อยละ 16.67) และกลุ่มประธานชุมชนที่มีรายได้ 50,000 – 100,000 บาท จำนวน 3 คน (ร้อยละ 16.67) และกลุ่มประธานชุมชนที่มีรายได้ 40,001 – 50,000 บาท (ร้อยละ 5.56)

ศาสนา ประธานชุมชนนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด 18 คน(ร้อยละ 100)

อาชีพ ประธานชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรจำนวน 8 คน(ร้อยละ 44.44) รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ 4 คน(ร้อยละ 22.22) ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป 4 คน (ร้อยละ 22.22) และกลุ่มที่ประกอบอาชีพที่น้อยที่สุดคือรับราชการจำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.11)

สรุปสภาพทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประธานชุมชนจากการตอบแบบสอบถามประธานชุมชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 38.89) การศึกษาของประธานชุมชนกลุ่มใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา 6 คน (ร้อยละ 33.33) อาชีพของประธานชุมชนคืออาชีพเกษตรกรจำนวน 8 คน(ร้อยละ 44.44) รายได้ของประธานชุมชนมีจำนวนเท่ากัน 2 กลุ่มคือกลุ่มประธานชุมชนที่มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาทมีจำนวน 4 คน (ร้อยละ 22.22) และกลุ่มประธานชุมชนที่มีรายได้ 100,001 – 150,000 จำนวน 4 คน (ร้อยละ 22.22) เท่ากันทั้งสองกลุ่ม

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามของประธานชุมชนเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

สรุปโดยทั่วไป การตอบแบบสอบถามของประธานชุมชนทั้ง 18 คนสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 63.33 ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลเคยให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง และประธานชุมชนร้อยละ 36.67 ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลไม่เคยให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและจำนวนประธานชุมชนได้แสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามร้อยละ 46.67 และประธานชุมชนที่ไม่แสดงความคิดเห็นจำนวนร้อยละ 53.33 จากการสังเกตของผู้วิจัยเห็นว่าประธานชุมชนกลุ่มใหญ่ของเทศบาลจะปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆกับสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อสมาชิกร้องขอให้ประธานชุมชนและประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

สรุปโดยทั่วไปการแสดงความคิดเห็นของประธานชุมชนเกี่ยวกับการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเรื่องต่างๆ ประธานชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ลักษณะการส่งเสริมและสนับสนุนที่สมาชิกสภาเทศบาล ได้ยึดถือปฏิบัติมีดังนี้ เช่น การเชิญชวนให้ประธานชุมชนหรือประชาชนเข้าร่วมประชุม การให้ข้อมูลข่าวสาร โดยตรงจากสมาชิกสภาเทศบาลเอง การออกอากาศผ่านหอกระจายข่าวและการแจกเอกสารให้กับประชาชน การออกพบปะประชาชนใน

เขตเทศบาลเพื่อรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนแล้วนำไปปรึกษาหารือกับ
กลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลเพื่อกำหนดในแผนพัฒนาของเทศบาล

ตอนที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทสมาชิกสภาเทศบาล

1. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ จากการตอบแบบสอบถาม
ของสมาชิกสภาเทศบาลจะเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำ
หน้าที่ในสภาเทศบาลซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล จากการตอบคำถาม
พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลตอบแบบสอบถามบทบาทด้านการตราเทศบัญญัติ คิดเป็น 60.50
เปอร์เซ็นต์ ตอบถูกเพียง 39.50 เปอร์เซ็นต์ ตอบคำถามเกี่ยวกับบทบาทด้านการพิจารณาเทศบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี สมาชิกสภาเทศบาลตอบผิดคิดเป็น 74.07 เปอร์เซ็นต์ ตอบคำถามถูก
คิดเป็น 25.93 เปอร์เซ็นต์และตอบคำถามบทบาทด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาเทศบาล
ตอบผิดคิดเป็น 71.11 เปอร์เซ็นต์ ตอบคำถามถูกคิดเป็น 28.89 เปอร์เซ็นต์(อ้างอิงในภาคผนวก หน้า
140-141) และจากการตอบแบบสอบถามพบว่าสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษามีส่วนสำคัญต่อ
ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล ผู้ที่มีสถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษาสูง
จะมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพด้านการศึกษาต่ำ ส่วนบทบาทด้าน
การสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนเป็นบทบาทที่
สมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมืองทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วน
ร่วมทางการเมืองมากขึ้นผ่านทางกิจกรรมที่สมาชิกและเทศบาลได้จัดขึ้นคือกิจกรรมเทศบาลพบ
ประชาชน และการเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายเทศบาล เมื่อพิจารณา
บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลจากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาล พบว่า สมาชิกสภาเทศบาล
ส่วนใหญ่ได้ให้สัมภาษณ์ที่แสดงให้เห็นในภาพกว้างว่าสมาชิกสภาเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจต่อ
การทำหน้าที่ในด้านต่างๆ และประการสำคัญเมื่อพิจารณาจากสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิก
สภาเทศบาลพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ที่ตอบคำถามไม่ตรงกับคำตอบหรือตอบไม่ถูกต้องในการ
สัมภาษณ์นั้นเป็นสมาชิกสภาเทศบาลที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
และมัธยมศึกษาตอนปลายบางส่วน ส่วนสมาชิกส่วนใหญ่ที่ตอบตรงกับคำตอบหรือตอบถูกต้องจะ
เป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและระดับปริญญาตรีซึ่งแสดงให้เห็นว่า
การศึกษามีส่วนอย่างสำคัญต่อการทำให้สมาชิกสภาเทศบาลมีความรู้ ความเข้าใจต่อการทำหน้าที่
ในบทบาทด้านต่างๆ จากการสังเกตการให้สัมภาษณ์ของสมาชิกสภาเทศบาล พบว่า สมาชิกสภา
เทศบาลที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและปริญญาตรีจะให้สัมภาษณ์ด้วยความมั่นใจ

และการตอบคำถามนั้นจะตรงประเด็นและได้อธิบายถึงบทบาทของสมาชิกเองได้กระชับและชัดเจน จึงแสดงให้เห็นว่าการศึกษามีส่วนสำคัญต่อความรู้ ความเข้าใจในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งจะส่งผลต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล ส่วนบทบาทด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ผู้วิจัยได้ให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้วิจัยถามซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและมีแนวทางปฏิบัติในทางเดียวกันก็คือกิจกรรมการออกพบปะกับประชาชนในเขตของตนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการต่างๆที่ได้รับปากกับประชาชนว่ามีการดำเนินการอย่างไร มีความคืบหน้ามากน้อยแค่ไหนและในโอกาสเดียวกันก็รับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนกลับมาพิจารณา หากเรื่องใดที่สำคัญก็จะนำไปเสนอกับสมาชิกท่านอื่นๆพิจารณาร่วมกัน หากเรื่องใดที่ประชุมสมาชิกสภาเห็นสมควรเสนอต่อฝ่ายบริหารก็จะนำไปพิจารณาร่วมกับฝ่ายบริหารก่อนที่จะนำเข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาลและหากมีความเห็นตรงกันทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาเทศบาลก็จะนำเรื่องดังกล่าวหรือนโยบายนั้นเข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาลเพื่อพิจารณาต่อไป กิจกรรมที่เป็นทางการที่เป็นส่วนกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมากคือการจัดกิจกรรมเทศบาลพบประชาชนซึ่งประสบความสำเร็จมากพอสมควรเป็นกิจกรรมที่มีประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสมาชิกสภาเทศบาลและต่อคณะผู้บริหารโดยตรง และอีกกิจกรรมที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนอย่างมากก็คือการเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องต่างๆมากำหนดเป็นนโยบายของเทศบาล ซึ่งถือเป็นแนวทางที่ได้รับการตอบรับจากประชาชนในเขตเทศบาลจำนวนมาก กิจกรรมดังกล่าวนับว่าเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อแสดงออกถึงความต้องการของประชาชนนับว่าประสบความสำเร็จพอสมควรสามารถทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลเกิดการตื่นตัวทางการเมืองมากยิ่งขึ้นนับเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีผลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

จากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล พบว่า การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน จะเห็นได้จากรายงานการประชุมสภาเทศบาลในปี พ.ศ.2548 และ พ.ศ. 2549 พบว่า สมาชิกได้นำเสนอเรื่องต่างๆเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา คลองระบายน้ำ ในปี พ.ศ.2548 จำนวน 61 เรื่อง และในปี พ.ศ.2549 จำนวน 35 เรื่องทั้งนี้สมาชิกสภาเทศบาลได้ให้เหตุผลว่าโครงสร้างพื้นฐานในเขตเทศบาลนั้นยังต้องปรับปรุงอีกมากเพราะสภาพของถนนหนทาง คลองระบายน้ำ ไฟฟ้า ประปายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ และจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาลตั้งแต่ พ.ศ. 2548 จะพบว่านโยบายส่วนใหญ่จะถูกละเลย

โดยฝ่ายบริหารโดยที่ไม่มีร่างเทศบัญญัติและร่างระเบียบเทศบาลที่เสนอโดยสมาชิกสภาเทศบาล แม้แต่เรื่องเดียว ซึ่งสมาชิกได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่าเป็นเพราะสมาชิกสภาเทศบาลและฝ่ายบริหารคือทีมเดียวกันที่ได้รับเลือกเข้ามาทำหน้าที่ในสภาเทศบาล เรื่องต่างๆที่จะนำเข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาลจะนำมาพุดจาและแสดงความคิดเห็นกันก่อนๆที่จะนำเข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาล จึงทำให้ดูเหมือนว่าสมาชิกสภาไม่ค่อยได้เสนอหรือแสดงความคิดเห็นมากนักทั้งที่บางส่วนของโครงการนั้นเป็นโครงการที่เริ่มต้นมาจากสมาชิกสภาเอง เพียงแต่ว่าเป็นข้อตกลงร่วมกันว่าให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้เสนอในที่ประชุมสภาเทศบาล และปี พ.ศ.2549 สมาชิกสภาเทศบาลได้เสนอร่างระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ พ.ศ.2549 เพียงฉบับเดียว เรื่องนี้ได้มีสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นว่าสมาชิกเองเห็นความสำคัญของการทำหน้าที่จึงเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาร่วมฟังการประชุมสภาเทศบาลและเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารการทำงานของสมาชิกสภาเทศบาลโดยตรง

2. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตั้งแต่ พ.ศ.2548-2549 จะเห็นได้จากรายงานการประชุมสภาเทศบาลพบว่าสมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้แสดงความคิดเห็นในร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นแต่เพียงการทำหน้าที่ตามกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมาย สมาชิกไม่มีการแสดงความคิดเห็นในร่างเทศบัญญัติงบประมาณและไม่มีการสงวนคำแปรญัตติใดในขั้นตอนการแปรญัตติ ส่วนขั้นตอนการลงมติ สมาชิกสภาได้แสดงออกโดยการผ่านร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณทุกฉบับเช่นเดียวกับขั้นตอนการรับหลักการและขั้นตอนการแปรญัตติ ทั้งนี้สมาชิกส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าการพิจารณาร่างเทศบัญญัติหรือร่างข้อบัญญัติเทศบาลที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นในขั้นตอนรับหลักการหรือการแปรญัตตินั้นทางฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติหรือสมาชิกสภาเทศบาลจะประชุมร่วมกันนอกรอบก่อนนำร่างเทศบัญญัติและร่างระเบียบเทศบาลเข้าสู่การพิจารณาในกระบวนการของสภาเทศบาลจึงทำให้เห็นว่าสมาชิกเองไม่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างเทศบัญญัติหรือร่างระเบียบเทศบาล การประชุมนอกรอบจะเป็นการสอบถามเกี่ยวกับงบประมาณในโครงการต่างๆหากมีประเด็นใดหรือเรื่องใดที่สงสัยก็จะสอบถามคณะผู้บริหารจนได้รับคำตอบเป็นที่พอใจ การพิจารณางบประมาณส่วนใหญ่ก็จะเป็นงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานของประชาชนคือถนนไฟฟ้า น้ำประปาและคลองระบายน้ำ

3. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านควบคุมฝ่ายบริหาร พิจารณาจากรายงานการประชุมสภาเทศบาลพบว่าสมาชิกได้ให้ความสนใจติดตาม ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารทั้งในสภาเทศบาลและนอกสภาเทศบาล ตามที่ฝ่ายบริหารได้แถลงต่อสภาเทศบาล ซึ่งส่วนใหญ่

สมาชิกสภาเทศบาลจะสนใจสอบถามนโยบายเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา และคลองระบายน้ำ ซึ่งจากรายงานการประชุมสภาพบว่า การสอบถามโครงการต่างๆ นั้น จะมีลักษณะที่ขาดความเข้มข้นคือสมาชิกไม่ได้สอบถามถึงรายละเอียดของโครงการที่สำคัญเช่น วัตถุประสงค์ของโครงการ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากโครงการ ระยะเวลาเริ่มต้นและเสร็จสิ้นโครงการ ผู้รับเหมาโครงการ งบประมาณของโครงการ สิ่งต่างๆ เหล่านี้สมาชิกสภาเทศบาล ไม่ได้มีการสอบถามฝ่ายบริหารแต่อย่างใด จากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาลชี้ให้เห็นว่าการตรวจสอบหรือควบคุมฝ่ายบริหารของสมาชิกสภาเทศบาลในรูปแบบต่างๆ นั้นยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งกระทู้ถามและการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารยังไม่ปรากฏให้เห็นในสภาเทศบาล ซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลได้ให้เหตุผลในเรื่องนี้ เช่นเดียวกับบทบาทในด้านการตราเทศบัญญัติและด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีคือการพูดคุยกันก่อนนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาล

สรุปบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาลทั้งสามด้านคือด้านการตราเทศบัญญัติ ด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร เมื่อพิจารณาจากเอกสาร การตอบคำถามและจากการสังเกตพบว่า สมาชิกเองมีปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ หนึ่งความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ปัญหาต่อมาก็คือปัญหาระบบอุปถัมภ์ที่ฝ่ายบริหารได้นำมาใช้เพื่อลดบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล

การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีบทบาทสำคัญต่อการทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น สิ่งที่สมาชิกสภาเทศบาลได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็คือการออกพบปะกับประชาชนเพื่อนำข้อมูลข่าวสารของเทศบาลแจ้งให้ประชาชนในเขตของตนได้รับทราบความคืบหน้าโครงการต่างๆ ตามที่ประชาชนได้เสนอต่อสมาชิกสภาเทศบาล และอีกทางหนึ่งการออกพบปะกับประชาชนก็เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในโครงการต่างๆ การดำเนินงานของเทศบาล จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าประชาชนมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับสมาชิกสภาเทศบาลเป็นอย่างมาก เมื่อสมาชิกขอความร่วมมือเพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ จะได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกิจกรรมทางการเมือง เช่น โครงการเทศบาลพบประชาชนและการเชิญชวนให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับการตอบคำถามของฝ่ายบริหารต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในเรื่องนี้ ซึ่งฝ่ายบริหารแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลมีความใกล้ชิดกับประชาชนเป็นอย่างมาก การออกรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำความต้องการของ

ประชาชนเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณซึ่งฝ่ายบริหารก็จะตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่อยากจะแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆให้กับสมาชิกสภาเทศบาลนำไปหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การปกครองส่วนท้องถิ่น (local Government) เป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจ (Decentralization) จากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของตนเอง การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยหลักการแล้วถือว่าการปกครองที่ส่งผลดีต่อระบบประชาธิปไตยและการปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นการให้การศึกษาทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วยการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปฏิบัติด้วยตนเอง

ประเทศไทยได้พยายามนำรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นรูปแบบสุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ต่อมาภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 การประกาศใช้พระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2542 และมีสาระสำคัญคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาให้ดีแล้วองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยของไทย

บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลบรรลุวัตถุประสงค์ หากสมาชิกสภาเทศบาลตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนเองตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ จะทำให้เทศบาลประสบความสำเร็จและเป็นที่ยิ่งของประชาชนได้ ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชนต่อการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศต่อไป

1. สรุปการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย 1. เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยใช้แบบสอบถาม การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต ประชากรกลุ่มตัวอย่างมี 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือสมาชิกสภาเทศบาล คณะผู้บริหารเทศบาลและประชาชนชุมชน

สรุปผลการวิจัยเรื่องบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการตราเทศบัญญัติ บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านนี้มีน้อยมาก จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการตราเทศบัญญัติในขั้นตอนการรับหลักการนั้นสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆน้อยมาก ทั้งนี้จากการสังเกตการประชุมสภาเทศบาลและจากการบันทึกการประชุมสภาเทศบาลจะเห็นว่าผู้ที่แสดงความคิดเห็นมักจะเป็นบุคคลเดิมๆ ซึ่งมีไม่กี่คน จากรายงานการประชุมสภาเทศบาลปี 2548 มีเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณเข้าสู่การพิจารณาของสภาเทศบาล 12 ครั้งสภาอนุมัติด้วยเสียงข้างมากทั้ง 12 ครั้ง โดยไม่มีการแสดงความคิดเห็นในเทศบัญญัตินั้นๆแม้แต่ครั้งเดียว และในปี พ.ศ. 2549 มีญัตติที่นำเข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาลจำนวน 19 ญัตติ สภาเทศบาลได้พิจารณาโดยไม่แสดงความคิดเห็น 12 ญัตติในจำนวนนี้เป็นญัตติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายเทศบาลทั้งหมด ซึ่งส่งผลต่อการพิจารณาของสภาในวาระที่ 2 การแปรญัตติ และวาระที่ 3 การลงมติ ซึ่งสภาเทศบาลก็มีมติผ่านร่างเทศบัญญัติหรือร่างระเบียบเทศบาลทุกครั้งจึงเปรียบเสมือนสภาเทศบาลเป็นเพียงสภาตรายางเพื่อรับรองความถูกต้องให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายเท่านั้น จากรายงานการประชุมสภาเทศบาลญัตติที่สมาชิกสภาเทศบาลสนใจและเสนอต่อสภาเทศบาลเป็นญัตติเกี่ยวกับกฎหมายรับรองบทบาทของประชาชนชุมชนและค่าตอบแทนของประชาชนชุมชนและญัตติการขยายเขตน้ำประปาของเทศบาลตำบลโพธิ์สามต้นเข้ามาในเขตเทศบาลทำบ่อเท่านั้น

2. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี จากรายงานการประชุมสภาเทศบาลจะเห็นว่าบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านนี้มีน้อยเช่นกันจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาลปี พ.ศ.2548 จะเห็นว่าสภาเทศบาลได้พิจารณาญัตติเกี่ยวกับ

งบประมาณทั้งหมด 12 ครั้ง สภาเทศบาลได้ผ่านญัตติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีทุกครั้ง โดยไม่มีการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลและจากรายงานการประชุมสภาเทศบาลปี พ.ศ.2549 สภาเทศบาลได้พิจารณาเทศบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีจำนวน 11 ครั้ง สภาเทศบาลได้ผ่านญัตติเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย 10 ครั้ง โดยไม่มีการแสดงความคิดเห็น ส่วนอีก 1 ครั้งนั้นสมาชิกสภาเทศบาลได้แสดงความคิดเห็นในร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2549 เพียงครั้งเดียว จะเห็นได้ว่าสมาชิกสภาเทศบาลให้ความสำคัญกับการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีน้อยมากทั้งที่บทบาทด้านนี้จะส่งผลต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม การแสดงความคิดเห็นของสมาชิกขาดความเข้มข้นเนื่องจากสมาชิกไม่ได้ชี้ให้เห็นประโยชน์ วัตถุประสงค์ของโครงการ ไม่ได้ตรวจสอบหรือสอบถาม โครงการสำคัญของฝ่ายบริหาร ไม่มีข้อเสนอแนะให้กับฝ่ายบริหารว่าโครงการต่าง ๆ นั้นมีความเหมาะสมกับงบประมาณหรือมีประโยชน์ต่อประชาชนมากน้อยแค่ไหนอย่างไร ซึ่งในเรื่องนี้ สมาชิกเองก็ได้ให้เหตุผลว่าก่อนการประชุมในเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย ทางฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลจะประชุมนอกรอบเพื่อทำความเข้าใจในโครงการต่างๆก่อน หากมีอะไรที่ไม่เข้าใจก็จะทำความเข้าใจกันก่อนที่จะเสนอต่อสภาเทศบาล จึงทำให้เมื่อนำเรื่องเข้าสู่สภาจึงไม่ค่อยมีใครได้แสดงความคิดเห็น

3. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร บทบาทและหน้าที่ในเรื่องนี้มีความสำคัญอย่างมากต่อการที่จะรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและเป็นบทบาทที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เมื่อพิจารณาจากรายงานการประชุมสภาเทศบาลจะเห็นว่า การควบคุมฝ่ายบริหารของสมาชิกสภาเทศบาลมีน้อยเช่นเดียวกัน การตรวจสอบโครงการต่างๆ ของฝ่ายบริหาร สมาชิกสภาเทศบาลให้ความสนใจในโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเหตุผลในเรื่องนี้ก็เพราะเป็นเรื่องที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจึงต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่เป็นพิเศษ เมื่อดูการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลจากรายงานการประชุมสภาสมาชิกจะสอบถามโครงการต่างๆเพียงว่าโครงการดังกล่าวมีความคืบหน้ามากน้อยแค่ไหนอย่างไร ในประเด็นอื่นๆที่เป็นข้อเสนอยังไม่มีให้เห็น

4. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง เป็นบทบาทที่เด่นชัดที่สุดเนื่องจากการแสดงบทบาทในด้านนี้ทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้นกว่าที่ผ่านมาจะเห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของประชาชนจำนวนมากที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องหรือโครงการต่างๆของทางเทศบาล เช่น การเข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆเพื่อนำไปกำหนดเป็นนโยบาย การเข้าร่วมกิจกรรมเทศบาลพบประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ระหว่างประชาชนกับเทศบาล การพบปะพูดคุยสนทนาในประเด็นการเมืองท้องถิ่นมีมากขึ้น มีการนำเสนอความต้องการและความคิดเห็นในทางการเมืองต่อฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติหรือสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลนอกสภาเทศบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและช่วยแก้ไขปัญหามาขึ้นได้มากขึ้น จึงทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวในทางการเมือง อยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

ในการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาลไม่ว่าจะเป็นการทำหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติ การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีและการควบคุมฝ่ายบริหารในสภาเทศบาล และการทำหน้าที่นอกสภาเทศบาลในเรื่องการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนมีข้อจำกัดหรือปัญหาในหลายประการ เช่น เรื่องความรู้ความเข้าใจต่อการทำหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาเทศบาลที่ต้องยึดมั่นต่อผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อประชาชนในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชน โดยการทำหน้าที่ในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด ปัญหาระบบอุปถัมภ์ที่บั่นทอนศักยภาพการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล เช่น การที่ฝ่ายบริหารให้ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆกับสมาชิกสภาเทศบาลเพื่อแลกกับผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องชอบธรรมทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง ทำให้การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลไม่สามารถทำหน้าที่เพื่อตรวจสอบและควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารได้อย่างเต็มที่จึงทำให้การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาขาดประสิทธิภาพ ปัญหาความขัดแย้งทางความคิดด้านการเมืองที่ไม่ถูกต้องของประชาชนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าหลังวันเลือกตั้งแล้วประชาชนไม่มีสิทธิมีเสียงอีกต่อไป ประชาชนไม่มีสิทธิเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทางการเมืองร่วมกับผู้แทนของตน ปัญหานักการเมืองอาศัยความไม่รู้ ความไม่เข้าใจในด้านการเมืองของประชาชนเป็นเครื่องมือกอบโกยหรือแสวงหาผลประโยชน์ในลักษณะต่างๆให้กับนักการเมือง และการที่นักการเมืองอาศัยความไม่รู้ ความไม่เข้าใจทางการเมืองของประชาชนสร้างความแตกแยกในสังคมเพื่อรักษาสถานภาพทางการเมืองและสังคมของตนเอง

2. อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ในการนำรูปแบบการเมืองการปกครองท้องถิ่นมาใช้เป็นเครื่องมือในการปกครองประเทศโดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญยิ่งขึ้น ทำให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้เป็นการสร้างความสามัคคีของคนในท้องถิ่นและเป็นการสอนให้ประชาชนได้เรียนรู้การเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยในปัจจุบัน ที่ท้องถิ่นและเมืองมีความเจริญแตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและอื่นๆ การนำเอาการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลมาใช้ในการปกครองย่อมจะทำให้ช่องว่างของความเจริญระหว่างเมืองกับท้องถิ่นลดลงไม่มากนักน้อยซึ่งหากพิจารณาให้ดีแล้วการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีความพร้อมในหลายประการที่จะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมท้องถิ่นให้ลดน้อยลงและสามารถสร้างสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชนในท้องถิ่น

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนที่สามารถทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวในทางการเมืองมากขึ้น ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลควรใช้โอกาสนี้ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีพื้นฐานความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทางการเมืองในอนาคต การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นนี้เป็นเครื่องชี้ให้เห็นการพัฒนาทางการเมืองขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลูเซียน พาย (Lucian W. Pied) ที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมืองไว้ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาทางการเมืองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ (economic development) โดยเห็นว่าสภาพทางการเมืองและสังคมที่มั่นคงจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจของสังคม
2. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของลักษณะการเมืองสังคมอุตสาหกรรม (industrial society)
3. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองให้เป็นสมัยใหม่ (Political modernization) ลักษณะความเป็นสมัยใหม่ก็อย่าง เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ความเสมอภาคตามกฎหมาย การเคารพในสิทธิของประชาชน เป็นต้น

4. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล (Nation state) ซึ่งในการสร้างรัฐชาติจะต้องรักษาระเบียบของสังคม และสามารถระดมทรัพยากรเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

5. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาการบริหารและระบบกฎหมาย (Administration and legal development)

6. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (Mass mobility and participation)

7. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างประชาธิปไตย

8. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของเสถียรภาพทางการเมืองและให้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบ (Stability and orderly change)

9. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการระดมพลังทั้งนี้เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงานให้ได้มากที่สุด

10. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ลูเซียน พาย (Lucian W. Pye 1966 : 33-34) ได้เสนอองค์ประกอบ 3 ประการของการพัฒนาทางการเมืองไว้ ดังนี้

1. ความเท่าเทียมกัน (Equality) ความเท่าเทียมกันนี้มีได้หมายความว่าเฉพาะความเท่าเทียมกันตามกฎหมายหรือสิทธิเท่าเทียมกันในทางการเมืองของประชาชนเท่านั้น แต่ยังรวมรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งในระบบประชาธิปไตยและในระบบเผด็จการ

2. ความสามารถของระบบการเมือง (capacity) ความสามารถนี้เกี่ยวกับการดำเนินนโยบาย (out put) ของระบบการเมือง เป็นเรื่องของความสามารถของระบบว่าจะผลักดันสังคมและระบบเศรษฐกิจให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้นำต้องการได้มากน้อยเพียงใด

3. การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ (Differentiation and Specialization) ในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วจำเป็นต้องมีการจำแนกหน่วยงานออกไปตามความสามารถเฉพาะอย่าง มีความรับผิดชอบที่เฉพาะเจาะจง ถือว่าเป็นการแบ่งแยกการทำงานตามความสามารถ แต่การแบ่งแยกเช่นนี้ไม่ใช่ก่อให้เกิดการแตกแยกและเป็นอิสระเอกเทศ แต่จะต้องมีการร่วมมือกัน ประสานงานกันและต้องสอดคล้องกับการรวมตัวกันในชาติ

ในการตอบแบบสอบถามเรื่องความรู้ ความเข้าใจในการทำหน้าที่ในสภาของสมาชิกสภาเทศบาล พบว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้านการศึกษา มีนัยสำคัญต่อความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองของสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาท

ของสมาชิกสภาเทศบาลของตน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤมล รัตนภิบาล เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่น พบว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถามในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นในระดับปานกลาง แต่มีบทบาทในด้านความสัมพันธ์กับประชาชนในฐานะสมาชิกสภากรุงเทพมหานครค่อนข้างสูง เป็นบทบาทที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองได้ อาทิ การออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน ซึ่งนับว่าการแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีส่วนช่วยพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นได้ระดับหนึ่ง

การแสดงบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาลอันเป็นบทบาทที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการที่จะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือและศรัทธา การแสดงบทบาทในสภาเทศบาลจะเป็นสิ่งที่ดีให้เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลสามารถเสนอแนะและแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้มากน้อยอย่างไร การวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการแสดงบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาลมีน้อยไม่ว่าจะเป็นบทบาทด้านนิติบัญญัติ ด้านการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการควบคุมฝ่ายบริหารทั้งที่การทำหน้าที่ในสภาเทศบาลมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น เหตุผลสำคัญของสมาชิกสภาเทศบาลในเรื่องนี้คือการขาดความรับผิดชอบต่อประชาชนและการขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหรืออำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลไม่ว่าจะเป็นอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติร่างเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของเทศบาล การอนุมัติร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การตั้งกระทู้ถาม การขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารซึ่งการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาลถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งหากจะให้เห็นถึงความสำคัญของการทำหน้าที่ในสภาเทศบาลพอที่จะนำไปเปรียบเทียบกับการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเวทีการเมืองระดับชาติได้เช่นกัน ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล แม้การทำหน้าที่ดังกล่าวจะไม่สามารถคาดเดาได้ว่าเมื่อนำมาใช้กับสภาเทศบาลแล้วจะเกิดผลประโยชน์มากน้อยเพียงใดแก่ประชาชน แต่น่าจะเป็นผลดีหรือเป็นประโยชน์ต่อประชาชนมากขึ้น ความสำคัญของการทำหน้าที่ในสภาเทศบาลพิจารณาจากการวิจัยของ สุทัศน์ ชมดี(บทคัดย่อ) เรื่อง บทบาทของรัฐสภาไทยในการควบคุมรัฐบาลโดยอาศัยการอภิปรายทั่วไป... พรรคสอง ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐสภานอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมรัฐบาลซึ่งมีหลายประการ ๑) การรับรองนโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาก่อนเข้ารับบริหารประเทศ ๒) การอนุมัติพระราชบัญญัติว่าด้วยการงบประมาณแผ่นดิน ๓) การตั้งกระทู้ถาม และ ๔) การเปิดอภิปรายทั่วไป

ทั้งลงมติและไม่ลงมติ ในกระบวนการดังกล่าวนี้ การเปิดอภิปรายทั่วไปนับว่ามีความสำคัญที่สุดประการหนึ่ง เพราะว่า ถ้าหากเรื่องใดที่สมาชิกวุฒิสภาเห็นว่ามีความสำคัญเกินกว่าที่จะตั้งกระทู้ถามก็รวมกันเสนอญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปขึ้น เพื่อให้รัฐบาลตอบชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงและเหตุผลในนโยบายการบริหารประเทศ แต่ถ้าหากมีเรื่องใดที่รัฐบาลไม่สามารถแถลงให้เป็นที่พอใจแก่สมาชิกวุฒิสภาอาจจะมีการลงมติในญัตตินั้นๆอันอาจจะเป็นผลให้รัฐบาลลาออกหรือยุบสภาเพื่อให้ประชาชนเลือกตั้งใหม่...แม้ว่ามาตรการการควบคุมรัฐบาลโดยวุฒิสภา โดยอาศัยการอภิปรายทั่วไปจะไม่ค่อยมีผลในอดีตมากนัก แต่วิธีการนี้ก็ยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปกครองระบอบรัฐสภา เพราะจุดประสงค์แห่งความสำเร็จของระบบนี้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบและความมีหลักการของสมาชิกสภาผู้แทนประกอบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดในการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญของไทย

3. ข้อเสนอแนะ

1. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมีความสำคัญต่อการพัฒนาในด้านต่างๆของท้องถิ่นให้มีความเจริญ สมาชิกสภาเทศบาลควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงเพื่อให้สมาชิกสภาเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อประชาชนยิ่งขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์และสุจริตเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน สมาชิกสภาเทศบาลควรจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป

2. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ สมาชิกสภาเทศบาลควรมีบทบาทให้มากขึ้นทั้งนี้จากการวิจัยพบว่าปัญหาต่างๆของประชาชนล้วนเป็นปัญหาเดิมๆที่น่าจะได้รับการแก้ไขให้หมดไปได้เช่นปัญหาเรื่องคลองระบายน้ำ และปัญหาน้ำประปาแตกกลับไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอจากฝ่ายบริหาร การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลควรนำปัญหานี้เสนอต่อฝ่ายบริหารอย่างจริงจัง หรือจะเสนอในแผนนโยบายของเทศบาลเพื่อแก้ไขปัญหาในอนาคตเช่นการเสนอร่างเทศบัญญัติผังเมืองเทศบาลเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน เนื่องจากปัจจุบันในเขตเทศบาลเมืองประชาชน ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาน้ำท่วมขัง ปัญหาการจราจรติดขัดในถนนหลักของเทศบาล เป็นต้น สำหรับบทบาทในการพิจารณาเทศบัญญัติในขั้นตอนต่างๆไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการรับหลักการ การแปรญัตติและการลงมติสมาชิกสภาเทศบาลควรแสดงบทบาทในสภาเทศบาลให้มีความเข้มข้นและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สมาชิกควรชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสีย และเรื่องนั้นสามารถแก้ปัญหาหรือป้องกันปัญหาให้กับประชาชนอย่างไร เรื่องนั้นมีความสำคัญอย่างไร ตลอดจนการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อเรื่องต่างๆในสภาเทศบาลด้วยความรับผิดชอบต่อ

ประชาชนและยึดมั่นในผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นหลัก ไม่ควรเพิกเฉยต่อสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรมอันจะทำให้ประชาชนเสียโอกาสและเสียผลประโยชน์

3. บทบาทด้านการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สมาชิกสภาเทศบาลควรมีบทบาทในด้านนี้มากขึ้น สมาชิกควรตรวจสอบโครงการต่างๆ โดยยึดผลประโยชน์ประชาชนเป็นหลัก เนื่องจากงบประมาณในโครงการต่างๆจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม สมาชิกควรร่วมแสดงความคิดเห็นในโครงการต่างๆด้วยความรับผิดชอบต่อประชาชน ควรชี้ให้เห็นว่างบประมาณที่เสนอต่อสภาเทศบาลนั้นมีวัตถุประสงค์อะไร การใช้จ่ายงบประมาณในโครงการต่างๆมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด มีความจำเป็นมากน้อยเพียงใด ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับคืออะไร การพิจารณาเรื่องต่างๆควรนำเสนอในที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้สามารถตรวจสอบการทำงานทั้งของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติได้

4. บทบาทด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร สมาชิกควรตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารให้มากขึ้น โดยการตั้งกระทู้ถามเกี่ยวกับโครงการต่างๆที่ขาดความชัดเจนในเรื่องต่างๆเช่น วัตถุประสงค์โครงการ ระยะเวลาและงบประมาณแต่ละโครงการ ผู้รับผิดชอบหรือผู้รับเหมาโครงการแต่ละโครงการ ตลอดจนชี้ให้เห็นว่าโครงการแต่ละโครงการมีประโยชน์มากน้อยเพียงใดต่อประชาชน และสมาชิกสภาเทศบาลควรมีข้อเสนอแนะในเรื่องต่างๆประกอบด้วย

5. บทบาทด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง สมาชิกควรจัดกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนได้เรียนรู้และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในทางการเมืองให้กับประชาชน เช่น โครงการเทศบาลพบประชาชน โครงการเทศบาลของเรา เป็นต้น กิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีในท้องถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมกีฬาระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับประชาชน

6. สมาชิกสภาเทศบาลขาดแผนพัฒนาในด้านการเมืองการปกครอง ผู้วิจัยเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลควรเสนอร่างแผนพัฒนาด้านการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้องให้กับประชาชน แผนพัฒนาควรกำหนดหลักการสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนในชุมชน กำหนดการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งก่อนการเลือกตั้งและหลังการเลือกตั้ง เช่น การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกสมาชิกสภาเทศบาลเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง การตรวจสอบการทำงานของเทศบาล การติดตามและประเมินผลของโครงการต่างๆ และสมาชิกควรเสนอนโยบายหรือโครงการร่วมมือในด้านต่างๆระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของเทศบาลเมืองท่าบ่อติดกับชายแดนไทย ลาว ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างกัน

7. จากผลการวิจัยสมาชิกสภาเทศบาลให้ความสำคัญกับประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่เป็นหลัก โดยที่ขาดความสนใจต่อการส่งเสริมความรู้ในด้านการเมืองการปกครองแก่เด็กและเยาวชน ผู้วิจัย เห็นว่า เด็กและเยาวชนมีความสำคัญต่ออนาคตของชุมชน สมาชิกสภาเทศบาลควรเสนอให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นในสังกัดสถานศึกษาของเทศบาล เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับเด็กและเยาวชน หลักสูตรดังกล่าวควรมีเนื้อหาสาระที่ทำให้กับเด็กมี ความเชื่อ ค่านิยมและทัศนคติที่ถูกต้องในทางการเมือง เช่น การซื้อสิทธิขายเสียงเป็นสิ่ง ไม่ดีและไม่ถูกต้อง ไม่สนับสนุนนักการเมืองที่ทุจริตเห็นแก่ตนเอง และพวกพ้อง นักการเมืองที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เห็นแก่ผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลัก ไม่ทุจริตและซื้อสิทธิขายเสียง เป็นต้น

8. จากผลการวิจัยสมาชิกสภาเทศบาล ไม่ได้เสนอนโยบายของตนเอง ผู้วิจัย เห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลควรเสนอนโยบายของตนเองเพื่อแสดงออกซึ่งศักยภาพในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้เกิดขึ้นกับประชาชน เช่น การเสนอ โครงการต่างๆเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นทั้ง โครงการระยะสั้นและระยะยาว และการเสนอโครงการที่เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเสนอให้มีให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมสภาเทศบาลทุกครั้งเพื่อให้ประชาชนได้เห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกในสภาเทศบาลและเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนไปพร้อมๆกันด้วย

9. สมาชิกสภาเทศบาลควรจัดทำโครงการต่างๆหรือกิจกรรมทางการเมืองให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบถึงโครงการต่างๆของทางเทศบาลเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีรายการวิทยุชุมชนออกอากาศเพื่อให้ความรู้ด้านการเมืองแก่ประชาชนและเปิด โอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นและร้องเรียนในเรื่องต่างๆ เป็นต้น

10. สมาชิกสภาเทศบาลควรจัดให้มีแผนพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม แผนพัฒนาควรกำหนดเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ และการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนควรเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพื่อแสดงออกถึงความโปร่งใสในการทำงาน แผนพัฒนาควรกำหนดให้ชัดเจน เช่น แผนพัฒนาด้านสังคม แผนพัฒนาด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาด้านการเมือง แผนพัฒนาด้านวัฒนธรรมและอื่นๆแผนพัฒนานั้นควรเน้นกระบวนการตรวจสอบการทำงานที่โปร่งใส โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามประเมินผลงานของเทศบาลเพื่อให้ประชาชนเกิด

ความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลควรจัดให้มีกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองให้กับประชาชนอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

11. สมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ได้ให้ความสนใจในการรับฟังความเห็นเฉพาะ ประชาชนบางกลุ่มเท่านั้นคือประชาชนชุมชนและประชาชน ในเขตเทศบาลยังมีกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ที่ ต้องการเสนอความเห็นต่อสมาชิกสภาเทศบาล ผู้วิจัย เห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลควรจัดระบบการ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกกลุ่ม เช่นกลุ่มราชการ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า กลุ่มนัก ธุรกิจและกลุ่มอื่น ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อนำปัญหาและความต้องการเหล่านั้นมาพิจารณากำหนดเป็น นโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในทุกสาขาอาชีพ

12. สมาชิกสภาเทศบาลได้แสดงให้เห็นว่าประชาชนในเขตเทศบาลไม่สนใจการ ทำงานของเทศบาล ไม่เห็นความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัย เห็นว่า สมาชิกสภา เทศบาลควรสร้างจิตสำนึกทางการเมืองให้กับประชาชน สร้างความรู้สึกของการมีส่วนร่วมให้เกิด กับประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นของ ตน ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาท้องถิ่นนอกเหนือจากฝ่ายบริหารและฝ่าย นิติบัญญัติของเทศบาล

13. เทศบาลเมืองท่าบ่อมีสภาพทางภูมิศาสตร์และสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ผู้วิจัย เห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลควรจัดทำร่างแผนพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน ในเขตเทศบาล เช่น การปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว ปรับปรุงและพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานทางด้าน เศรษฐกิจให้ดีขึ้น (ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า) จัดทำโครงการสนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มเพื่อ ให้ เกิดเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีรายได้ เช่นการส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการค้าขาย ระหว่างประเทศ การจัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพต่างๆแก่ประชาชน เป็นต้น

14. เทศบาลเมืองท่าบ่อมีปัญหาด้านสังคม หลายประการเช่นปัญหาเสพติด ปัญหา การศึกษา ปัญหาความยากจน ปัญหาขโมย ผู้วิจัยเห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลควรมีนโยบายด้าน สังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมอันอาจเกิดขึ้นหรือที่มีอยู่ในปัจจุบัน ควรจัดให้มี โครงการส่งเสริมการศึกษาและการให้การเรียนรู้แก่ประชาชน โดยการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมาให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญของปัญหา แนวทางแก้ไขและป้องกัน ควรให้การศึกษากับเด็ก เยาวชนตลอดจนประชาชนทั่วไป การรณรงค์ให้ความสำคัญกับสถาบัน ครอบครัว การรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

4. ปัญหาและอุปสรรค

4.1 ปัญหาความรู้ ความเข้าใจต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล

4.2 ปัญหาระบบอุปถัมภ์

5. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้จะเห็นว่ายังมีประเด็นที่น่าจะศึกษาต่อในหลายประเด็น เช่น ประเด็นการทุจริต คอร์รัปชันในเทศบาล ประเด็นการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายบริหารเทศบาล และประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระมล ทองธรรมชาติ (2519) *การเมืองและประชาธิปไตยของไทย* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์บรรณกิจ
- จุมพล หนีพานิข (2546) “ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาทางการเมืองไทย” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
ปัญหาพัฒนาการเมืองไทย* หน่วยที่ 3 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ชวงส์ ฉายะบุตร (2539) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ครั้งที่
สี่เนเตอร์
- ธเนศวร์ เจริญเมือง (2545) *100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540* กรุงเทพมหานคร
โครงการจัดพิมพ์คปไฟ
- ธเนศวร์ เจริญเมือง (2548) *การปกครองระบบเทศบาลของประเทศไทย พ.ศ. 2435-2458*
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปธาน สุวรรณมงคล (2547) “การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540” โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประหยัด หงษ์ทองคำ (2539) *การพัฒนาการเมืองโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น*
กรุงเทพมหานคร พาพาส
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540” (2546) กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์สุตรไพศาล
- ลิขิต ธีรเวคิน (2518) *พัฒนาการเมืองไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แพรวพิทยา
- _____ (2546) *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สมบัติ ชำรงฉัญวงศ์ (2543) *การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา คณะรัฐประศาสนศาสตร์*
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เสมาธรรม
- สุจิต บุญบงการ (2537) *พัฒนาการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทาง
การเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- _____ . (2546) “แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการทางการเมือง* หน่วยที่ 1 หน้า 7-12 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เสกสรร ประเสริฐกุล (2538) “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับศักยภาพของชุมชนไทย” ใน *วิพากษ์สังคมไทย* ปรับปรุงจากเอกสารประกอบการประชุมใหญ่ทางวิชาการประจำปี 2537 ของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย หน้า 89-94 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- สถาบันพระปกเกล้า (2545) *การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร ชรรมดาเพรส
- สนิท จรอนันต์ (2549) *ความเข้าใจเรื่องการเมืองท้องถิ่น(ฉบับปรับปรุง)* กรุงเทพมหานคร สุขุมและบุตร
- อมร รักษาสัตย์ (2509) *เทศบาลเพื่อการพัฒนา กรุงเทพมหานคร* โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์ (2538) “พัฒนาการของความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับสังคมในประเทศไทย : แง่คิดเกี่ยวกับพลวัตทางการเมือง และการพัฒนาประชาธิปไตย” ใน *วิพากษ์สังคมไทย* ปรับปรุงจากเอกสารประกอบการประชุมใหญ่ทางวิชาการประจำปี 2537 ของสมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทย หน้า 4-5 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- Gabriel Almond and Bingham Powell. (1966). “Comparative Politics : A Development Approach.” Boston : Little, Brown. อ้างถึงใน *สุจิต บุญบงการ (2546) “แนวความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเมือง” เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการทางการเมือง* หน่วยที่ 1 หน้า 7-12 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- Lucian W. Pye. (1966). “Aspects of Political Development.” Boston : Little, Brown. อ้างถึงใน *สุจิต บุญบงการ (2546) “แนวความคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเมือง” เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการทางการเมือง* หน่วยที่ 1 หน้า 7-12 นนทบุรี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

.....

แบบสอบถาม มี 3 ส่วน คือ

1. แบบสอบถามข้อมูลประธานชุมชน
  - 1.1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล
  - 1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ
  - 1.3 แบบสอบถามความคิดเห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี
  - 1.4 แบบสอบถามความคิดเห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร
  - 1.5 แบบสอบถามความคิดเห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แบบสอบถามข้อมูลสมาชิกสภาเทศบาล
  - 2.1 แบบสอบถามบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ
  - 2.2 แบบสอบถามบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี
  - 2.3 แบบสอบถามบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร
  - 2.4 แบบสอบถามบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. แบบสอบถามข้อมูลฝ่ายบริหาร
  - 3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ
  - 3.2 แบบสอบถามความคิดเห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี
  - 3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร
  - 3.4 แบบสอบถามความคิดเห็นการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

แบบสอบถามส่วนที่ 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการตราเทศบัญญัติ

ข้อ ที่	คำถาม	คำตอบ		
		ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
1	ผู้มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติได้โดย นายกเทศมนตรี และ สมาชิกสภาเทศบาลเท่านั้น			
2	การตราเทศบัญญัติที่เกี่ยวกับด้านการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลสามารถเสนอร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ได้โดยตรงต่อประธานสภาเทศบาล โดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากนายกเทศมนตรี			
3	การพิจารณาร่างเทศบัญญัติมีวาระการประชุม 3 วาระคือ วาระที่ 1 คือวาระรับหลักการ วาระที่ 2 คือวาระการลงมติ วาระที่ 3 คือวาระพิจารณาแก้ไขรายละเอียด			
4	เมื่อสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเวลา 15 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติ			
5	หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาร่างเทศบัญญัติให้เสร็จทันตามกำหนด 15 วัน ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว			
6	เมื่อร่างเทศบัญญัติผ่านการเห็นชอบจากสมาชิกสภาเทศบาลแล้วให้ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีรับทราบและส่งต่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาประกาศใช้เป็นเทศบัญญัติได้			
7	ร่างข้อบัญญัติเทศบาล ในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของสมาชิกทั้งหมด			
8	ร่างข้อบัญญัติเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต้องมีคำรับรองของประธานสภาเทศบาล			
9	ในกรณีสภาเทศบาลเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย สภาเทศบาลต้องเลือกคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นตามข้อบังคับของสภาเทศบาล			

แบบสอบถามส่วนที่ 3 แบบสอบถามในเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ข้อ ที่	คำถาม	คำตอบ		
		ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
1	ในกรณีที่สภาไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ถือว่าร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตกไป			
2	กรณีตามข้อที่ 1 หากสภาเทศบาลไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการ 14 คน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง			
3	คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามข้อ 2 ประกอบด้วย คณะกรรมการที่มาจากสมาชิกสภาเทศบาล 7 คน และบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลอีก 7 คน ซึ่งนายกเทศมนตรีเป็นผู้เสนอ			
4	คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นทั้ง 14 คน ตามข้อ 3 จะต้องเสนอชื่อสมาชิกสภาเทศบาล 1 คน เป็นประธานคณะกรรมการ			
5	คณะกรรมการตามข้อ 3 และ ข้อ 4 ขึ้นพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันแล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด			
6	ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการให้นายกเทศมนตรี โดยเร็ว และให้นายกเทศมนตรีส่งร่างเทศบัญญัติสภาเทศบาล			

แบบสอบถามส่วนที่ 4 แบบสอบถามสมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายบริหาร

ข้อ ที่	คำถาม	คำตอบ		
		ใช่	ไม่ใช่	ไม่ แน่ใจ
1	ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศบาลในเรื่องใดๆอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของเทศบาล ซึ่งนายกเทศบาลเมืองจะต้องตอบทุกเรื่อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชน			
2	สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการของเทศบาล การเปิดอภิปรายทั่วไปตามกรณีนี้ สภาเทศบาลจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายก็ได้			
3	สภาเทศบาล มีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล หรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาล ตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล เพื่อกระทำการกิจกรรมหรือพิจารณาสอบสวนศึกษาใดๆอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล			
4	คณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาลมีวาระการปฏิบัติงานคราวละ 2 ปี			
5	สภาเทศบาล สามารถมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการสั่งให้นายกเทศมนตรีออกจากตำแหน่ง หากเห็นว่าได้กระทำการอันเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะจะเป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่เทศบาล			

ข้อที่ 3	คำถาม	คำตอบ	
		เคย	ไม่เคย
ท่านเคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิใน ถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลปฏิบัติ หน้าที่อันมิชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร			
อย่างไร			

ข้อที่ 4	คำถาม	คำตอบ	
		เคย	ไม่เคย
ท่านเคยเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและ อันมีผลกระทบต่อประชาชนในชุมชนหรือไม่ อย่างไร			
อย่างไร			

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่องที่สัมภาษณ์ เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วน
ท้องถิ่น

วัน/เดือน/ปี ที่ทำการสัมภาษณ์.....

เวลาเริ่มสัมภาษณ์.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1. บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการตราเทศบัญญัติ

.....
.....
.....
.....

2. บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

.....
.....
.....
.....

3. บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

.....
.....
.....
.....

4. บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการ
ปกครองของประชาชน

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ค
รายนามผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. รายชื่อคณะผู้บริหารเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย ที่ได้รับเลือกเมื่อ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2547

1. นายสุรศักดิ์ โสตะวงศ์	นายกเทศมนตรี	เทศบาลเมืองท่าบ่อ
2. นายทวีพร จิตกุลสัมพันธ์	รองนายกเทศมนตรี	
3. นายประพาส นครภักดี	รองนายกเทศมนตรี	
4. นายณรงค์ วีระศิริ	รองนายกเทศมนตรี	

2. รายชื่อสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย

1. นายสถาพร	คู่จินดา	ประธานสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
2. ร.ต.ท. สงวน	คำจันทร์	รองประธานสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
3. นายประทีป	คูหาทอง	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
4. นายมานะชาย	เจริญสุข	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
5. นายไกรสร	โรจนธรรม	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
6. นายครุฑ	ใจดี	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
7. นายชัชวาลย์	ศิริวัฒนกิจกุล	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
8. นายวรวุฒิ	พรหมบุญ	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
9. นายสมคิด	นครภักดี	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
10. นายอนนท์	นามบุปผา	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
11. นายวิจิต	หนันคำ	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
12. นายวิเชียร	เจริญสุข	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
13. นายอร่าม	ไชยมานันต์	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
14. นายสง่า	เนาวรัตน์	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
15. นายสง่า	เลิศทรัพย์สิน	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
16. นายเจริญศักดิ์	พ้อคำไทย	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
17. นายพิเชษฐ	อรรถทัย	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
18. นายอนันท์	ศรีภา	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

3. รายชื่อประธานชุมชนเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย

1. นายถนัด	นามบุปผา	ประธานชุมชนป่าจั่ว 1
2. นายไกรสร	โรจนธรรม	ประธานชุมชนป่าจั่ว 2
3. นางกัลยา	สุวรรณรอด	ประธานชุมชนธรรมคุณร่วมใจพัฒนาผาสุข
4. นายแดง	จรูสังข์	ประธานชุมชนโคกน้อยพัฒนาผาสุข
5. นายสมาน	สินสุพรรณ	ประธานชุมชนอัมพวัน
6. นายสุกี้	พินทะระ	ประธานชุมชนหกแยกร่วมใจพัฒนา
7. นายบัญชา	ศรีบุญย์	ประธานชุมชนสนามกีฬาป่าตาล
8. นายบุษกร	จันทาคต	ประธานชุมชนบ่อแก้ว
9. นายสะไกร	สีหาชัย	ประธานชุมชนตลาดสด
10. นางประสาน	มิทะลา	ประธานชุมชนบ้านท่าเสาดีจ
11. นายมานิต	สุวรรณ	ประธานชุมชนวัดแก้วพิจิตร
12. นายจรัล	ถิณภูเขียว	ประธานชุมชนสระแก้วร่วมใจพัฒนา
13. นายคำร้น	ชูรัตน์	ประธานชุมชนประคูเมืองมิตรภาพ
14. นายมนัส	จินดาวงศ์	ประธานชุมชนนาดาว
15. นายลำพอง	ชุ่มมา	ประธานชุมชนที่ 1 วัดศรีบุญเรือง
16. นายถม	หาริกุล	ประธานชุมชนที่ 2 วัดศรีบุญเรือง
17. นายเสน่ห์	หินกาล	ประธานชุมชนโรงเรียนแก่น้ำโมง
18. นายล้วน	ราชป้องกัน	ประธานชุมชนบ้านศรีชมภู

ภาคผนวก ง
สรุปการตอบแบบสอบถาม

สรุปการตอบแบบสอบถามของสมาชิกสภาเทศบาล

ตารางแสดงการตอบแบบสอบถามสมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล
ด้านการตราเทศบัญญัติ มีดังนี้

คำถาม	ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ	ไม่แน่ใจ
ข้อที่ 1	13	72.22	5	27.78	-
ข้อที่ 2	4	22.22	14	77.78	-
ข้อที่ 3	8	44.44	10	55.56	-
ข้อที่ 4	15	83.33	3	16.67	-
ข้อที่ 5	15	83.33	3	16.67	-
ข้อที่ 6	13	72.22	5	27.78	-
ข้อที่ 7	9	50	9	50	-
ข้อที่ 8	10	55.56	8	44.44	-
ข้อที่ 9	11	61.11	7	38.89	-
เฉลี่ยคำตอบ	2	22.22	7	77.78	-

ข้อที่ 1 ผู้มีสิทธิเสนอร่างเทศบัญญัติได้โดยนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลเท่านั้น

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 13 คน (ร้อยละ 72.22) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 5 คน (ร้อยละ 27.78) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 2 การตราเทศบัญญัติที่เกี่ยวกับด้านการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลสามารถเสนอร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการเงินได้โดยตรงต่อประธานสภาเทศบาลโดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากนายกเทศมนตรี

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 4 คน (ร้อยละ 22.22) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 14 คน (ร้อยละ 77.78) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 3 การพิจารณาร่างเทศบัญญัติมีวาระการประชุม 3 วาระคือ วาระที่ 1 คือวาระรับหลักการ วาระที่ 2 คือวาระการลงมติ วาระที่ 3 พิจารณาแก้ไขรายละเอียด

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 4 เมื่อสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบกับร่างเทศบัญญัติให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัติ นั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติ

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 15 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 3 คน (ร้อยละ 16.67) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 5 หากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณาร่างเทศบัญญัติให้เสร็จทันตามกำหนด 15 วัน ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติดังกล่าว

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 15 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 3 คน (ร้อยละ 16.67) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 6 เมื่อร่างเทศบัญญัติผ่านการเห็นชอบจากสมาชิกสภาเทศบาลแล้วให้ประธานสภาส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีรับทราบและส่งต่อไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาประกาศใช้เป็นเทศบัญญัติได้

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 13 คน (ร้อยละ 72.22) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 5 คน (ร้อยละ 27.78) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 7 ร่างข้อบัญญัติเทศบาลในกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภาเทศบาลลงนามรับรองไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของสมาชิกทั้งหมด

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 9 คน (ร้อยละ 50) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 9 คน (ร้อยละ 50) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 8 ร่างข้อบัญญัติเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สมาชิกสภาเทศบาลจะเสนอได้ต้องมีคำรับรองของประธานสภาเทศบาล

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 9 ในกรณีสภาเทศบาลเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย สภาเทศบาลต้องเลือกคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นตามข้อบังคับของสภาเทศบาล

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 11 คน (ร้อยละ 61.11) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 7 คน (ร้อยละ 38.89) ตอบ “ไม่ใช่”

ตารางแสดงการตอบแบบสอบถามสมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

คำถาม	ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ	ไม่แน่ใจ
ข้อที่ 1	11	61.11	7	38.89	-
ข้อที่ 2	12	66.67	6	33.33	-
ข้อที่ 3	16	88.89	2	11.11	-
ข้อที่ 4	10	55.56	8	44.44	-
ข้อที่ 5	15	83.33	3	16.67	-
ข้อที่ 6	16	83.33	2	11.11	-
เฉลี่ยคำตอบ	2	33.33	4	67.67	

จากตาราง 4.3 แบบสอบถามในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีดังนี้

ข้อที่ 1 ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติรายจ่ายประจำปีให้ถือว่าร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตกไป

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 11 คน (ร้อยละ 61.11) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 7 คน (ร้อยละ 38.89) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 2 กรณีตามข้อที่หนึ่งหากสภาเทศบาลไม่รับหลักการร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการ 14 คน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้ง

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 12 คน (ร้อยละ 66.67) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 6 คน (ร้อยละ 33.33) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 3 คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามข้อสองประกอบด้วยคณะกรรมการที่มาจากสมาชิกสภาเทศบาลเจ็ดคนและบุคคลที่เป็นหรือไม่ได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลอีกเจ็ดคนซึ่งนายกเทศมนตรีเป็นผู้เสนอ

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 16 คน (ร้อยละ 88.89) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 2 คน (ร้อยละ 11.11) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 4 คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นทั้งสิบสี่คนตามข้อสามจะต้องเสนอชื่อสมาชิกสภาเทศบาลหนึ่งคนเป็นประธานกรรมการ

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 5 คณะกรรมการตามข้อสามและข้อสี่ขึ้นพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันแล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 15 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 3 คน (ร้อยละ 16.67) ตอบ “ไม่ใช่”

ข้อที่ 6 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการให้นายกเทศมนตรีโดยเร็วและให้นายกเทศมนตรีส่งร่างเทศบัญญัติต่อสภาเทศบาลเพื่อพิจารณา

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 16 คน (ร้อยละ 88.89) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 2 คน (ร้อยละ 11.11) ตอบ “ไม่ใช่”

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสมาชิกสภาเทศบาลเมืองเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

ตารางแสดงการตอบแบบสอบถามสมาชิกสภาเทศบาลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการควบคุมฝ่ายบริหาร

คำถาม	ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ	ไม่แน่ใจ
ข้อที่ 1	10	55.56	8	44.44	-
ข้อที่ 2	10	55.56	8	44.44	-
ข้อที่ 3	16	88.89	2	11.11	-
ข้อที่ 4	13	72.22	5	27.78	-
ข้อที่ 5	15	83.33	3	16.67	-
เฉลี่ยคำตอบ	2	40	3	60	

คำถามข้อที่ 1 ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีในเรื่องใดๆอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของเทศบาล ซึ่งนายกเทศมนตรีจะต้องตอบทุกเรื่อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชน

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบ “ไม่ใช่”

คำถามข้อที่ 2 สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเข้าชื่อเสนอผู้ตดิขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการของเทศบาล การเปิดอภิปรายทั่วไปตามกรณีนี้ สภาเทศบาลจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายก็ได้

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 16 คน (ร้อยละ 88.89) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 2 คน (ร้อยละ 11.11) ตอบ “ไม่ใช่”

คำถามข้อที่ 3 สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล เพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนศึกษาใดๆอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบ “ไม่ใช่”

คำถามข้อที่ 4 คณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาลมีวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละ 2 ปี

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 13 คน (ร้อยละ 72.22) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 5 คน (ร้อยละ 27.78) ตอบ “ไม่ใช่”

คำถามข้อที่ 5 สภาเทศบาลสามารถมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการสั่งให้นายกเทศมนตรีออกจากตำแหน่ง หากเห็นว่าได้กระทำการอันเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะเป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่เทศบาล

จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเมือง 15 คน (ร้อยละ 83.33) ตอบ “ใช่” และจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล 3 คน (ร้อยละ 16.67) ตอบ “ไม่ใช่”

ตารางสรุปผลต่างการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ

คำถาม	ใช่	เฉย	ร้อยละ	ไม่ใช่	เฉย	ร้อยละ
ข้อที่ 1	13		72.22	5	ไม่ใช่	27.78
ข้อที่ 2	4		22.22	14	ไม่ใช่	77.78
ข้อที่ 3	8		44.44	10	ไม่ใช่	55.56
ข้อที่ 4	15	ใช่	83.33	3		16.67
ข้อที่ 5	15	ใช่	83.33	3		16.67
ข้อที่ 6	13		72.22	5	ไม่ใช่	27.78
ข้อที่ 7	9		50	9	ไม่ใช่	50
ข้อที่ 8	10		55.56	8	ไม่ใช่	44.44
ข้อที่ 9	11		61.11	7	ไม่ใช่	38.89
ผลต่าง (เปอร์เซ็นต์)	60.50	22.22		49.50	77.78	

ตารางสรุปผลต่างการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี

คำถาม	ใช่	เฉย	ร้อยละ	ไม่ใช่	เฉย	ร้อยละ
ข้อที่ 1	11		61.11	7	ไม่ใช่	38.89
ข้อที่ 2	12	ใช่	66.67	6		33.33
ข้อที่ 3	16		88.89	2	ไม่ใช่	11.11
ข้อที่ 4	10		55.56	8	ไม่ใช่	44.44
ข้อที่ 5	15	ใช่	83.33	3		16.67
ข้อที่ 6	16		83.33	2	ไม่ใช่	11.11
ผลต่าง (เปอร์เซ็นต์)	74.07	33.33		49.50	25.93	

ตารางสรุปผลต่างการตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

คำถาม	ใช่	เฉย	ร้อยละ	ไม่ใช่	เฉย	ร้อยละ
ข้อที่ 1	10		55.56	8	ไม่ใช่	44.44
ข้อที่ 2	10		55.56	8	ไม่ใช่	44.44
ข้อที่ 3	16	ใช่	88.89	2		11.11
ข้อที่ 4	13	ใช่	72.22	5		27.78
ข้อที่ 5	15		83.33	3	ไม่ใช่	16.67
ผลต่าง (เปอร์เซ็นต์)	71.11	40		28.89	60	

สรุปการตอบแบบสอบถามของคณะผู้บริหาร

การแสดงความคิดเห็นของฝ่ายบริหารเทศบาลต๋อพบบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ

นายสุรศักดิ์ โสตะวงค์(นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า ในการพิจารณาเรื่องต่างๆที่เข้าสู่กระบวนการของสภาเทศบาลสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในเรื่องต่างๆโดยยึดมั่นในผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ในขั้นตอนการรับหลักการนั้นที่ผ่านมาสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อก็จะให้ความร่วมมือในทุกเรื่องแต่ถ้าหากมีโครงการใดหรือเรื่องใดที่ไม่เห็นด้วยทางสมาชิกก็จะอธิบายเหตุผลให้กับทางฝ่ายบริหารได้ทราบถึงเหตุผลนั้น ซึ่งทางฝ่ายบริหารก็จะรับฟังและนำไปพิจารณาโครงการนั้นๆ หากสมาชิกสภาเทศบาลไม่เห็นด้วยก็จะแสดงออกโดยการลงคะแนนในขั้นตอนไม่รับหลักการ ซึ่งเรื่องนั้นก็งจะตกไป ส่วนขั้นตอนการแปรญัตตินั้นทางฝ่ายบริหารได้เปิดโอกาสให้สมาชิกได้สอบถามถึงโครงการต่างๆที่ได้จัดทำขึ้นหากมีข้อสงสัยประการใดทางสมาชิกสภาเทศบาลก็จะตั้งคำถามๆฝ่ายบริหาร โดยส่วนใหญ่ที่ได้ทำหน้าที่ก็เพื่อให้ได้โครงการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นที่ตั้ง สุดท้ายเมื่อถึงขั้นตอนการลงมตินั้นทางสมาชิกก็ได้ลงมติด้อย่างเป็นเอกภาพ

นายทวีพร จิตกุลสัมพันธ์ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า ขั้นตอนต่างๆในกระบวนการสภาเทศบาล สมาชิกส่วนใหญ่ได้เตรียมตัวเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการรับหลักการที่สมาชิกจะแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในประเด็นที่สมาชิกให้ความสนใจ สมาชิกเองจะสอบถามถึงเหตุผลในแต่ละเรื่องจนเข้าใจก่อนที่จะลงคะแนนรับหลักการ หากมีเรื่องใดที่ไม่เห็นด้วยกับทางฝ่ายบริหารทางสมาชิกก็จะขอแปรญัตติในขั้นตอนการแปรญัตติอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะทำให้กว่าที่จะได้ผ่านระเบียบหรือข้อบัญญัติต่างๆได้นั้นต้องใช้เวลาในการพิจารณาในสภามากพอสมควร เมื่อทางสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในขั้นตอนต่างๆแล้วเมื่อถึงขั้นตอนการลงมติทางฝ่ายบริหารก็จะให้อิสระแก่สมาชิกในการลงมติในเรื่องต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็จะเห็นด้วยกันเมื่อ ได้มีการแสดงความคิดเห็นและได้อภิปรายจนเกิดความเข้าใจกัน การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ ได้แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อประชาชนในการทำหน้าที่ตรงนี้

นายประพาส นครภักดี(รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อในด้านการตราเทศบัญญัติ นั้นทางฝ่ายบริหารก็จะอธิบายขั้นตอนต่างๆเกี่ยวกับการทำหน้าที่ในแต่ละขั้นตอนให้กับสมาชิกสภาเทศบาลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการในสภาซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ก็เคยทำหน้าที่ตรงนี้อยู่แล้วจึงไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องการทำหน้าที่ตรงนี้ในขั้นตอนต่างๆนั้นสมาชิกเองก็พยายามทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในเขตเทศบาล การพิจารณาในขั้นตอนการรับแปรญัตตินั้นทางสมาชิกส่วนใหญ่ก็จะสอบถามถึงโครงการนั้นมีวัตถุประสงค์อะไรต้องใช้งบประมาณเท่าไร มีระยะเวลาายแค่ไหน อย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่ในขั้นตอนนี้จะใช้เวลาในการถามและตอบคำถามของสมาชิกสภาเทศบาลมากพอสมควร ซึ่งตรงนี้คิดว่าน่าจะเป็นผลดีและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก

นายณรงค์ วีระศิริ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า จากการที่เห็นสมาชิกสภาเทศบาลได้ทำหน้าที่ในสภาเทศบาลแล้วเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อมีความเอาใจใส่ต่อเรื่องต่างๆในเทศบาลอย่างมากโดยสังเกตจากการทำหน้าที่ในสภาเทศบาลเมืองของเรา เมื่อมีข้อสงสัยในเรื่องใดหรือโครงการใดแล้วสมาชิกจะตรวจสอบและสอบถามอยู่ตลอดเวลาซึ่งสมาชิกมักจะพูดอยู่เสมอว่า หากไม่ได้คำตอบก็ไม่รู้ว่าจะตอบคำถามของประชาชนในเขตได้อย่างไรว่าโครงการที่ประชาชนต้องการนั้นไปถึงไหนแล้วสมาชิกโดยส่วนใหญ่ในการพิจารณาเรื่องต่างๆในสภาเทศบาลนั้นจะทราบถึงขั้นตอนในสภาเทศบาลเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการรับหลักการ ขั้นตอนการแปรญัตติ และขั้นตอนการลงมติ

สรุปโดยทั่วไปในการแสดงความคิดเห็นของฝ่ายบริหารเทศบาลเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการตราเทศบัญญัติ พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลทราบถึงขั้นตอนต่างๆในการตราเทศบัญญัติเป็นอย่างดีและสมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในขั้นตอนต่างๆและให้ความสำคัญต่อการตราเทศบัญญัติในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการรับหลักการ ขั้นตอนการแปรญัตติ และขั้นตอนการลงมติ

การแสดงความคิดเห็นของฝ่ายบริหารเทศบาลต่อบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

นายสุรศักดิ์ โสตะวงศ์ (นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า ในทุกปีงบประมาณจะมีการแถลงนโยบายของฝ่ายบริหารเพื่อให้สภาเทศบาลเห็นชอบ ทุกครั้งที่มีการพิจารณางบประมาณ สมาชิกก็จะตั้งใจทำหน้าที่นี้อย่างแข็งขัน

เพื่อเป็นปากเป็นเสียงแทนพ่อแม่พี่น้องประชาชน ในโครงการต่างๆของทางฝ่ายบริหารจะถูก สอบถามในนโยบายต่างๆจากสมาชิกสภาเทศบาลในทุกนโยบายไม่ว่าจะเป็นนโยบายด้าน โครงสร้างพื้นฐาน นโยบายด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองและอื่นๆซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ได้ สมาชิกสภาเทศบาลได้เข้ามาทำหน้าที่ตรงนี้อย่างตั้งใจซึ่งจะส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของ ประชาชนสังคมก็จะเป็นระเบียบเรียบร้อย ในหลายปีที่ผ่านมาทางฝ่ายบริหารได้ให้ ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อยังมี ปัญหาในเรื่องนี้อยู่ไม่ว่าจะเป็นถนน หนทาง ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น ในการใช้จ่ายงบประมาณก็ จะถูกพิจารณาในเรื่องนี้เป็นส่วนใหญ่ แต่ทางฝ่ายบริหารก็ไม่ได้ละเลยปัญหาด้านอื่นๆ ต่อ เนื่องมาจากเรื่องดังกล่าว สมาชิกสภาเทศบาลจะนำเสนอโครงการที่มาจากประชาชนในเขตของ ตนเองและเป็นความต้องการของสมาชิกเองนำเสนอโครงการต่อสภาเพื่อพิจารณาร่วมกัน การ พิจารณางบประมาณนั้นสมาชิกก็จะสอบถามถึงโครงการต่างๆว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่ คຸ້ມກັບສິ່ງທີ່ຈະໄດ້ຮັບหรือເປັນປະໂຫຍັນກັບປະຊາຊນນາກນ້ອຍອຸ່ງຸ່ງ ໄດ້

นายทวีพร จิตกุลสัมพันธ์ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า งบประมาณทุกบาททุกสตางค์ของประชาชนได้รับการพิจารณาอย่าง รอบคอบโดยการทำหน้าที่ในสภาเทศบาลของสมาชิกสภาเทศบาล โครงการที่ฝ่ายบริหารได้ นำเสนอและได้ขออนุมัติงบประมาณทุกครั้งจะผ่านการตรวจสอบ การซักถามอย่างจริงจังจาก สมาชิกสภาเทศบาล เพราะฉะนั้นจึงทำให้เชื่อว่างบประมาณจะถูกนำไปใช้เพื่อ ประโยชน์ของ ประชาชนอย่างแท้จริง

นายประพาส นครภักดี (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อจะนำปัญหาและความต้องการของ ประชาชนในด้านต่างๆเข้ามาพิจารณาในกลุ่มและนำข้อสรุปนั้นมาร่วมกันพิจารณากับฝ่ายบริหาร เพื่อนำความต้องการของประชาชนมากำหนดเป็นนโยบายเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภาเทศบาล การ พิจารณางบประมาณส่วนใหญ่ก็จะมาจากนโยบายที่เกิดจากความต้องการของประชาชนในเขต ต่างๆของเทศบาลเมืองท่าบ่อ เมื่อเข้าสู่การพิจารณาของสภาก็จะสอบถามถึงโครงการต่างๆนั้นอยู่ ตลอดเวลา ทั้งนี้เข้าใจว่าสมาชิกต้องการที่จะให้เงินงบประมาณได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ ส่วนรวมให้มากที่สุด

นายณรงค์ วีระศิริ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า การทำหน้าที่พิจารณางบประมาณส่วนใหญ่จะเป็นไปโดยเรียบร้อยซึ่งสมาชิกจะสอบถามถึงโครงการต่างๆว่ามีประโยชน์มากน้อยแค่ไหน โครงการค้ำกับการลงทุนหรือตรงกับความต้องการของประชาชนหรือไม่ งบประมาณต่าง ๆ นั้นส่วนใหญ่จะจัดสรรอย่างไร ส่วนใหญ่เมื่อเวลามีการพิจารณาในเรื่องนี้ก็จะค่อนข้างใช้เวลาเพราะมีการแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวางซึ่งสมาชิกสภาเองก็ทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

โดยสรุปการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการพิจารณาร่างเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้นสมาชิกพยายามที่จะสอบถามถึงวัตถุประสงค์ของนโยบายต่างๆเพื่อประกอบการพิจารณาของฝ่ายบริหารในทุกโครงการเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์จากโครงการของเทศบาลหากมีโครงการไหนไม่เห็นด้วยก็จะแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปในสภาเทศบาล

การแสดงความคิดเห็นของฝ่ายบริหารเทศบาลต่อบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร

นายสุรศักดิ์ โสตะวงศ์ (นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า การทำงานของสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาลนั้นเราได้เห็นการทำหน้าที่ตรงนี้แล้วดีใจแทนพี่น้องประชาชนที่ได้เลือกเขาเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนเพราะว่าในทุกครั้งที่มีการประชุมสภาเทศบาลสมาชิกเองก็จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆอย่างเต็มที่ มีเรื่องอะไรที่ต้องการถามเพื่อให้ฝ่ายบริหารได้ตอบในสภาก็จะแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา เรื่องไหนที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็จะแสดงเหตุและผลของเรื่องนั้นๆ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่จะตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารทั้งในสภาและนอกสภาอยู่เป็นประจำ เพราะส่วนใหญ่ทั้งฝ่ายบริหารและสมาชิกเองก็รู้จักกันทั้งหมด สมาชิกมีความต้องการในสิ่งใดไม่ว่าจะเป็นความต้องการของประชาชนในพื้นที่หรือเป็นความต้องการของสมาชิกเองก็จะนำมาพิจารณาร่วมกันกับฝ่ายบริหารเพื่อจัดสรรงบประมาณให้ในโครงการนั้นๆ เมื่อโครงการไหนที่ทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้และเห็นพ้องกันว่าจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนแล้วก็จะนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการของสภาเทศบาล เพื่อให้สมาชิกพิจารณาลงมติในขั้นตอนต่างๆ เมื่อผ่านขั้นตอนสุดท้ายแล้ว โครงการต่างๆก็จะนำไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ ทางสมาชิกสภาเทศบาลเองก็จะไปตรวจสอบโครงการนั้นๆว่าเป็นไปตามที่ได้เสนอต่อสภาหรือไม่หากมีจุดไหนหรือตรงไหนที่ยังไม่เป็นไปตามนั้นก็จะนำมาหารือร่วมกับฝ่ายบริหารเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป

นายทวีพร จิตกุลสัมพันธ์ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า เป็นการทำหน้าที่ที่ดีของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเพราะในเรื่องต่างๆ ที่เข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาล ทางสมาชิกเองจะสอบถามทุกๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอบถามเกี่ยวกับโครงการที่ทางฝ่ายบริหารได้เสนอต่อสภา หรือโครงการที่ถูกเสนอโดยสมาชิกเอง ซึ่งทางฝ่ายบริหารก็จะตอบคำถามของสมาชิกจนเกิดความเข้าใจ ส่วนใหญ่แล้วสมาชิกสภาเทศบาลก็จะให้ความร่วมมือกับฝ่ายบริหารเป็นอย่างดี

นายประพาส นครภักดี (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า เนื่องจากเทศบาลเมืองท่าบ่อเป็นเทศบาลที่มีพื้นที่ไม่ใหญ่มากนัก ซึ่งเป็นเทศบาลที่มีความคล่องตัวในด้านการบริหาร สมาชิกส่วนใหญ่ รู้จักมักคุ้นกันเป็นอย่างดี การควบคุมฝ่ายบริหารนั้นนอกจากการควบคุมในสภาเทศบาลแล้ว สมาชิกก็จะรู้ว่าฝ่ายบริหารเป็นคนอย่างไร ทำหน้าที่อย่างไร เหมาะสมแค่ไหนในการทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร ซึ่งฝ่ายบริหารก็มีความตั้งใจที่จะหน้าที่แทนพ่อแม่พี่น้องประชาชนที่ได้เลือกมาทำหน้าที่ตรงนี้อย่างตรงไปตรงมา เพราะฉะนั้นสมาชิกสภาเทศบาลก็จะรู้ว่าฝ่ายบริหารแต่ละท่านเป็นอย่างไร

นายณรงค์ วีระศิริ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อได้นำเรื่องต่างๆ เข้าพิจารณาในสภาเทศบาล เพื่อเสนอต่อคณะเทศมนตรีเพื่อกำหนดเป็นนโยบายเพื่อจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการต่างๆ ที่ผ่านมาสมาชิกจะติดตามตรวจสอบโครงการต่างๆ ตลอดเวลาทั้งในและนอกสภาเทศบาลจึงอาจกล่าวได้ว่าสมาชิกส่วนใหญ่สนใจใส่ต่อหน้าที่ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ หลายอย่างหลายโครงการนั้นสมาชิกก็จะใช้เหตุใช้ผลในการพูดคุยกันเพื่อให้ได้ข้อสรุป ซึ่งบางครั้งบางเรื่องสภาเทศบาลก็ไม่ได้ผ่านให้ซึ่งตรงนี้ทางฝ่ายบริหารก็จะเคารพต่อมติที่ประชุมของสภา และก็จะนำไปพิจารณาว่าทำไมถึงไม่เห็นด้วย และจะนำไปปรับปรุงในส่วนที่ฝ่ายบริหารยังบกพร่องอยู่ สืบเนื่องจากส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาเทศบาลและฝ่ายบริหารมีความใกล้ชิดและให้ความเคารพนับถือกัน จึงเป็นการง่ายต่อการประสานความเข้าใจเพื่อให้งานเป็นไปด้วยความราบรื่น โดยยึดถือประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ความใกล้ชิดที่วันนี้จึงเท่ากับว่าสมาชิกสภาเทศบาลได้ตรวจสอบการทำงานหรือควบคุมฝ่ายบริหารอีกทางหนึ่งนอกจากการตรวจสอบในสภาเทศบาล

สรุปโดยทั่วไปในการแสดงความคิดเห็นของฝ่ายบริหารเทศบาลเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลได้ตั้งกระทู้ถามฝ่าย

บริหารเพื่อติดตามการทำงานของฝ่ายบริหารทั้งในสภาและนอกสภา เพื่อประเมินผลงานของฝ่ายบริหารและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

การแสดงความคิดเห็นของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลค้อบทาบาทสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

นายสุรศักดิ์ โสตะวงศ์(นายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า โดยแนวปฏิบัติของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อนั้น ได้ทำหน้าที่ตรงนี้ได้เป็นอย่างดี การเอาใจใส่ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของพ่อแม่พี่น้องประชาชนเพื่อนำปัญหาและความต้องการของประชาชนมาร่วมกันแก้ไขนั้นคือเป้าหมายของการเป็นนักการเมืองในทุกกระดับ และเทศบาลเมืองท่าบ่อก็เช่นเดียวกันการสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคือวิธีการที่จะทำให้การทำงานของสมาชิกสภาเทศบาลและฝ่ายบริหาร หากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนแล้ว โครงการต่างๆของเทศบาลย่อมไม่บรรลุวัตถุประสงค์แน่นอน ทางสมาชิกเองก็ได้ตระหนักถึงเรื่องดังกล่าวจึงได้มีการออกพบปะกับประชาชนในเขตของตนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับเรื่องราวต่างๆของประชาชนและอีกทางหนึ่งก็คือการนำเอาข้อมูลทั้งที่เป็นการขอความร่วมมือจากเทศบาล หรือการขอให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในเรื่องสำคัญๆที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนในเรื่องที่ทางเทศบาลจะทำหรือจะดำเนินการทางฝ่ายเทศบาลก็จะขอความร่วมมือจากสมาชิกสภาเทศบาลได้นำความต้องการของเทศบาล ไปขอความคิดเห็นขอความร่วมมือจากประชาชนซึ่งประชาชนก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โครงการเทศบาลพบประชาชนนับเป็นโครงการหนึ่งที่ดีให้เห็นว่าประชาชนในเขตเทศบาลให้ความร่วมมือกับทางเทศบาลเป็นอย่างดีทั้งนี้ก็ด้วยการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อที่ได้ทำหน้าที่กันอย่างแข็งขัน ในเวทีเทศบาลพบประชาชนทางฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาเทศบาลได้เห็นความตั้งใจในการเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนแล้วถือว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะนำความคิดเห็นเหล่านั้นไปกำหนดเป็นนโยบายต่อไป

นายทวีพร จิตกุลสัมพันธ์ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในเรื่องนี้นับว่าเป็นจุดเด่นของสมาชิกสภาเทศบาลชุดนี้ เพราะการเข้าหาประชาชนเพื่อรับทราบความต้องการของประชาชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายต่างๆล้วนมาจากความต้องการของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้สมาชิกสภาเทศบาลได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ทำให้เมื่อทางเทศบาลขอความร่วมมือในเรื่องต่างๆจะมีประชาชนในเขตต่างๆเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากการขอให้

ประชาชนเข้าร่วมประชุมในเรื่องสำคัญๆจะมีประชาชนเข้าฟังการบรรยายกันเป็นจำนวนมาก ในการประชุมทุกครั้งประชาชนก็จะแสดงความคิดเห็นกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งทุกครั้งที่ว่า เทศบาล ได้จัดประชุมจะทำให้ทางฝ่ายบริหารได้ทราบถึงความต้องการของประชาชนโดยตรงอีก ทางหนึ่ง

นายประพาส นครภักดี(รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า นโยบายต่างๆที่ได้กำหนดในแผนพัฒนาเทศบาลเมืองท่าบ่อนำมาจากการ แสดงความคิดเห็นของพี่น้องประชาชน สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อได้ออกพบปะพูดคุยกับ ประชาชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนเกิดความสนิทสนมกับประชาชนและประชาชนก็ได้ให้ ความร่วมมือในเรื่องต่างที่สมาชิกสภาเทศบาลขอความร่วมมือ เพราะฉะนั้นไม่แปลกใจว่าทำไม สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อจึงเป็นที่รักของประชาชน ในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้ทางเราได้ให้ความเข้าใจต่อพ่อแม่พี่น้องประชาชนและสมาชิกสภาเทศบาลว่าเป็นหัวใจ สำคัญของการเมืองระดับท้องถิ่นเพราะการทำงานหากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือแล้วย่อมจะทำให้ การบริหารมีปัญหาเกิดขึ้นตามมาอย่างแน่นอน สิ่งที่เห็นได้ชัดคือสมาชิกจะเชิญชวนมาประชุม เพื่อปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆที่จะนำสู่ขั้นตอนในสภาเทศบาล

นายทวีพร จิตกุลสัมพันธ์(รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า เป็นหน้าที่ที่สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อได้กระทำอยู่เป็นประจำ การ ออกพบปะพูดคุยกับประชาชนและประชาชนในเขตเพื่อนำข้อมูลจากเทศบาลไปให้ประชาชน รับทราบสิ่งที่สมาชิกได้เสนอต่อสภาและสิ่งที่ฝ่ายบริหาร ได้ปฏิบัติตามที่ได้รับปากไว้กับประชาชน ซึ่งประชาชนก็จะเข้าใจว่าผู้แทนของตนเองได้ทำตามที่ได้รับปากไว้กับประชาชน การส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นทางสมาชิกสภาจะเชิญให้ประธานชุมชนและประชาชน เข้าร่วมประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นเมื่อมีการออกจดหมายเชิญเข้าร่วมประชุมก็จะมีประชาชนและ ประธานชุมชนมาร่วมประชุมจำนวนมากทุกครั้ง ตรงนี้ก็เป็นสิ่งที่ประจักษ์ให้รู้ว่าประชาชนได้ให้ ความสนใจที่เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง

นายณรงค์ วีระศิริ (รองนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองท่าบ่อ)

ให้ความเห็นว่า การออกพบปะพูดคุยกับประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอทำให้ประชาชน มีความสนิทสนมกับสมาชิกสภาเทศบาลทำให้เมื่อทางเทศบาลขอความร่วมมือต่างๆจึงได้รับความ ร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดีและจำนวนมาก เมื่อประชาชนในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อนก็จะ

ไปพบสมาชิกในเขตของตนเพื่อขอความช่วยเหลือ บางครั้งสมาชิกเองก็ให้ประชาชนนำเรื่องตั้งกล่าวเข้าไปพูดคุยกับฝ่ายบริหารเองหรือบางครั้งก็ให้สมาชิกนำเรื่องมาปรึกษาทั้งในและนอกสภาเทศบาล กิจกรรมที่สมาชิกปฏิบัติประจำคือการออกพบปะกับประชาชน การเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมประชุมกับเทศบาล

สรุปการตอบแบบสอบถามของประธานชุมชน

สรุปการตอบแบบสอบถามของประธานชุมชนต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

คำถามที่ 1 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ท่านและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 2 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องสิทธิของประชาชนในการเสนอเทศบัญญัติต่อสภาเทศบาลหรือไม่อย่างไร

คำถามที่ 3 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมหรือไม่อย่างไร

คำถามที่ 4 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องสิทธิในการถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อปฏิบัติหน้าที่อันมิชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

คำถามที่ 5 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ท่านและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

ตารางแสดงการตอบคำถามของประธานชุมชนเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล มีดังนี้

คำถาม	เคย	ร้อยละ	ไม่เคย	ร้อยละ	แสดง ความเห็น	ร้อยละ	ไม่แสดง ความเห็น	ร้อยละ
ข้อที่ 1	10	55.56	8	44.44	9	50	9	50
ข้อที่ 2	10	55.56	8	44.44	8	44.44	10	55.56
ข้อที่ 3	14	77.78	4	22.22	8	44.44	10	55.56
ข้อที่ 4	9	50	9	50	8	44.44	10	55.56
ข้อที่ 5	14	77.78	4	22.22	7	38.89	11	61.11
ร้อยละ	63.33		36.67		46.67		53.33	

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าประชาชนชุมชนทั้ง 18 คน ได้ตอบแบบสอบถามและสรุปได้ดังนี้

คำถามที่ 1 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ท่านและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

ประชาชนชุมชนตอบแบบสอบถามจำนวน 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ เรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน และจำนวน 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลไม่เคยให้ความรู้ เรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน และจำนวนประชาชนชุมชน 9 คน (ร้อยละ 50) ได้แสดงความคิดเห็นและจำนวนประชาชนชุมชน 9 คน (ร้อยละ 50) ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้

คำถามที่ 2 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องสิทธิของประชาชนในการเสนอเทศบาลหรือสภาเทศบาลหรือไม่อย่างไร

ประชาชนชุมชนตอบแบบสอบถามจำนวน 10 คน (ร้อยละ 55.56) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ เรื่องสิทธิของประชาชนในการเสนอเทศบาลและจำนวน 8 คน (ร้อยละ 44.44) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลไม่เคยให้ความรู้เรื่องสิทธิของประชาชนในการเสนอเทศบาลและจำนวนประชาชนชุมชน 8 คน (ร้อยละ 44.44) ได้แสดงความคิดเห็นและจำนวนประชาชนชุมชน 10 คน (ร้อยละ 55.56) ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้

คำถามที่ 3 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมหรือไม่อย่างไร

ประชาชนชุมชนตอบแบบสอบถามจำนวน 14 คน (ร้อยละ 77.78) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมและประชาชนชุมชนจำนวน 4 คน (ร้อยละ 22.22) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลไม่เคยให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม และจำนวนประชาชนชุมชน 8 คน (ร้อยละ 44.44) ได้แสดงความคิดเห็นและจำนวนประชาชนชุมชน 10 คน (ร้อยละ 55.56) ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้

คำถามที่ 4 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องสิทธิในการถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อปฏิบัติหน้าที่อันมิชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ประธานชุมชนตอบแบบสอบถามจำนวน 9 คน (ร้อยละ 50) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ เรื่องสิทธิในการถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อปฏิบัติหน้าที่อันมิชอบด้วยกฎหมายและประธานชุมชนจำนวน 9 คน (ร้อยละ 50) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลไม่เคยให้ความรู้เรื่องสิทธิในการถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อปฏิบัติหน้าที่อันมิชอบด้วยกฎหมาย และประธานชุมชนจำนวน 8 คน (ร้อยละ 44.44) ได้แสดงความคิดเห็นและจำนวนประธานชุมชน 10 คน (ร้อยละ 55.56) ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้

คำถามที่ 5 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ท่านและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

ประธานชุมชนตอบแบบสอบถามจำนวน 14 คน (ร้อยละ 77.78) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลได้เคยนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ท่านและประชาชน ประธานชุมชนจำนวน 4 คน (ร้อยละ 22.22) ตอบว่าสมาชิกสภาเทศบาลไม่เคยนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ประธานชุมชนและประชาชนและจำนวนประธานชุมชน 7 คน (ร้อยละ 38.89) ได้แสดงความคิดเห็นและจำนวนประธานชุมชน 10 คน (ร้อยละ 61.11) ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้

การแสดงความคิดเห็นของประธานชุมชนเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

คำถามที่ 1 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ท่านและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

ความเห็นประธานชุมชน เพราะผู้บริหารของหน่วยงานจากกองเทศบาลจะประสานงานกับทางคณะกรรมการชุมชนให้เข้าประชุมปรึกษาหารือกันเป็นเรื่อยๆ ไป

ความเห็นประธานชุมชน เพราะทางผู้บริหารทางเทศบาลเมืองท่าบ่อจะเป็นผู้บริหารเองจากหน่วยงานของแต่ละกองเป็นผู้รับผิดชอบพร้อมเชิญกรรมการชุมชนเข้าประชุมและรับเป็นเรื่อยๆ ไป

ความเห็นประธานชุมชน เทศบาลจัดการแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนเมือง เรื่องอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรม

ความเห็นประธานชุมชน จัดไปดูงาน ศึกษางานต่างจังหวัด

ความเห็นประธานชุมชน คือการเรียนเชิญประธานชุมชนและผู้มีความรู้มาคุยเรื่องแผนพัฒนาเทศบาล

ความเห็นประธานชุมชน เทศบาลเมืองท่าบ่อได้เชิญอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดร มาอบรมเรื่องความรู้ทางกฎหมายสองครั้ง ฝ่ายส่งเสริมวิชาการด้านปို့ชีพภาพและด้านส่งเสริมอาชีพฝึกนวดแผนโบราณ และส่งเสริมด้านกีฬาชุมชน ด้านสาธารณสุขก็ส่งเสริมทุกปีและส่งเสริมงานประเพณีทุกปี

ความเห็นประธานชุมชน ได้เชิญเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี

ความเห็นประธานชุมชน ได้เชิญประธานชุมชนเข้าประชุมกับเทศบาลบ่อยๆ ทางเทศบาลก็มีเอกสารแจกให้ในคราวประชุมและได้รับข่าวสารจาก ทิวี หนังสือพิมพ์และสิ่งอื่นๆเป็นประจำ โดยเฉพาะสมาชิกสภาเทศบาลได้พบปะกันบ่อยๆพูดเรื่องสิทธิของประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั้งสภาเล็กสภาใหญ่ด้วยและเป็นหน้าที่ของประชาชน

ความเห็นประธานชุมชน สมาชิกสภาได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเป็นอยู่อย่างไรถึงจะดีขึ้น แนะนำเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของประชาชนให้การช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากจน ตลอดจนเด็กยากจน ให้ความรู้กับประชาชนแนะนำให้หัวหน้าชุมชนได้ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนว่ามีปัญหาอะไรบ้าง ได้แนะนำการปกครองในระบบเทศบาลต่อชุมชน

คำถามที่ 2 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องสิทธิของประชาชนในการเสนอเทศบัญญัติต่อสภาเทศบาลหรือไม่อย่างไร

ความเห็นประธานชุมชน เพราะทางเทศบาลเมืองท่าบ่อจะดำเนินงานเองโดยตรง โดยจัดประชุมคณะกรรมการชุมชนเพื่อทำประชาพิจารณ์และนำเสนอในการออกเทศบัญญัติโดยนายกเทศมนตรีจะแต่งตั้งที่ปรึกษาซึ่งมาจากชุมชน และมอบหมายในงานนั้นๆ

ความเห็นประธานชุมชน เนื่องจากชุมชนคือหัวใจหลักของเทศมนตรี ดังนั้นนายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหารของเทศบาลจะดำเนินการ โดยตรงจากชุมชนเพื่อทำประชาพิจารณ์เพื่อเสนอในการออกเทศบัญญัติและนายกเทศมนตรีจะแต่งตั้งที่ปรึกษา อันมาจากชุมชนต่างๆและมอบหมายเป็นเรื่อยๆไป

ความเห็นประธานชุมชน แต่งตั้งคณะกรรมการชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการทำงานของเทศบาล

ความเห็นประธานชุมชน มีการออกพบปะประชาชน ในโครงการเยี่ยมเยียนและนำปัญหาต่างๆให้ประชาชนเสนอปัญหาในท้องถิ่น

ความเห็นประธานชุมชน เทศบาลทำบ่อเคออบรมเรื่องเสนอทางชุมชนขอไฟฟ้าและถนนหนทางให้ทางชุมชนเสนอไปทางเทศบาลก็มาทำให้ทุกอย่างและจัดอบรมเรื่องหอกระจายข่าวของชุมชน

ความเห็นประธานชุมชน ได้ร่วมประชุมในโครงการพัฒนาด้านต่างๆเป็นอย่างดี

ความเห็นประธานชุมชน มีการทำประชาพิจารณ์ก่อนที่จะสิ้นปีงบประมาณว่าชุมชนใดต้องการให้ทางเทศบาลทำอะไรให้ชุมชนตามความจำเป็นก่อนหลัง การเสนอข้อบัญญัติก็เคยได้ฝากให้ สมาชิกสภาเทศบาลดำเนินการให้ก็คงใช้ข้อบัญญัติเดิมก็คืออยู่แล้ว เทศบัญญัติบางข้อโทษเบาเกินไป เช่น การวางของขายล้ำทางเดินเท้าในชุมชนตลาดสด (ในเมือง)

ความเห็นประธานชุมชน สำหรับเรื่องการให้ความรู้เรื่องสิทธิของชุมชน มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างเทศบาลและประชาชน โดยมีผู้นำชุมชนเป็นตัวเชื่อมต่อ และเทศบาลเป็นผู้ชี้แจงเรื่องสิทธิของประชาชน ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่อยู่กับประชาชนทราบถึงปัญหาของชุมชน ผู้นำชี้แจงต่อเทศบาลและเทศบาลนำปัญหาดังกล่าวมาสู่ประชาชน

คำถามที่ 3 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมหรือไม่ อย่างไร

ความเห็นประธานชุมชน เพราะผู้บริหารเทศบาลจะประสานงานกับทางกรรมการชุมชนโดยตรงเป็นส่วนมาก

ความเห็นประธานชุมชน เพราะงานเช่นนี้ส่วนมากจะเป็นการประสานงานกันโดยตรงระหว่างเทศบาลกับคณะกรรมการชุมชน

ความเห็นประธานชุมชน มีการปรึกษาหารือกับกรรมการชุมชนและมีการพบกับประชาชนให้โอกาสให้ประชาชนได้ซักถามเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาล

ความเห็นประธานชุมชน ประธานวางแผน ให้เสนอปัญหาที่มีในท้องถิ่น

ความเห็นประธานชุมชน นายกเทศมนตรีปรึกษาทางด้านทำถนนและทำโรงฆ่าสัตว์และทำถนนเลียบริมแม่น้ำโขงและจะสร้างโรงเรียนอนุบาลให้แก่เด็กและปลูกต้นไม้และทำศาลหลักเมืองเพื่อเป็นสัญลักษณ์เมืองท่าบ่อ

ความเห็นประธานชุมชน ได้จัดให้มีถนนตลาด ถนนอาหาร เป็นระเบียบเรียบร้อยดี

ความเห็นประธานชุมชน ได้ประชุมอยู่เป็นประจำเพราะสมาชิกก็เป็นคนในพื้นที่และมีความผูกพันกันอยู่แล้ว ในทุกแผนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนก็มีการอบรมหรือการให้ความรู้ในด้านพัฒนาด้านสุขภาพ และอื่นๆ การทำแผนพัฒนาแต่ละปีก็ได้เข้าร่วมทำประชาพิจารณ์อยู่ทุกปี

คำถามที่ 4 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ท่านและประชาชนในเรื่องสิทธิในการถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลเมื่อปฏิบัติหน้าที่อันมิชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ความเห็นประธานชุมชน เพราะไม่มีปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานของ สท. ในเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ความเห็นประธานชุมชน เพราะไม่เคยมีปัญหาการอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่อันมิชอบด้วยกฎหมายของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อนี้เลย

ความเห็นประธานชุมชน ข้อนี้ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับทำมิตมิชอบของสมาชิกสภาเทศบาล ถือว่าการกระทำที่ทุจริตมิชอบต้องถูกถอดถอน โดยไม่มีข้อยกเว้น

ความเห็นประธานชุมชน คือเขาจะทำ ชอบหรือไม่ชอบเขาไม่เคยให้ความรู้ด้านนี้เลย

ความเห็นประธานชุมชน ปิดประกาศในที่เทศบาลกำหนด

ความเห็นประธานชุมชน ที่ได้เข้าประชุมมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในด้านนี้เป็นอย่างดี

ความเห็นประธานชุมชน เคยมีสมาชิกทำผิดและต้องออกเองเมื่อปี 2545 ทางประชาชนก็สอบถามสมาชิกที่อยู่ในเขตรับผิดชอบว่าจะดำเนินการอย่างไร แต่ผู้กระทำผิดเขลาออกเองยังไม่มี การถอดถอน โดยการลงมติของประชาชน รู้ยู่่ว่าประชาชนมีสิทธิถอดถอนสมาชิกสภาเทศบาลได้

ความเห็นประธานชุมชน ก็มีบ้างในข้อกฎหมายที่ประชาชนต้องรับรู้ในข้อบังคับว่าสมาชิกสภาเทศบาลจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายวางไว้

คำถามที่ 5 สมาชิกสภาเทศบาลได้เคยนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก่ท่านและประชาชนหรือไม่ อย่างไร

ความเห็นประธานชุมชน จะเอาปัญหาและความต้องการต่างๆของชุมชนเข้าแผนพัฒนาสามปีตามลำดับความจำเป็นของแต่ละชุมชน โดยให้สอดคล้องกับงบประมาณการพัฒนาของทางเทศบาล

ความเห็นประธานชุมชน จากแผนพัฒนาด้านต่างๆว่าชุมชนต้องการอะไร อย่างไรบ้างตามลำดับความจำเป็นเพื่อเข้าแผนพัฒนาสามปีโดยที่โครงการใดที่เข้าแผนพัฒนาแล้วและโครงการใดที่เข้าแผนพัฒนาแล้วแต่ยังไม่ได้ทำภายในสามปี ทางสมาชิกสภาเทศบาลก็จะแนะนำและทำความเข้าใจกับชุมชนในโครงการนั้นๆ

ความเห็นประธานชุมชน ได้มีการเสนอข่าวสารด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ พัฒนาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมสุขภาพของประชาชน

ความเห็นประธานชุมชน ออกเป็นหนังสือแจ้งมา

ความเห็นประธานชุมชน ได้รับข่าวสารเป็นประจำ หอกระจายข่าวในชุมชนประกาศเป็นประจำ

ความเห็นประธานชุมชน เคยทำเสนอเมื่อเวลาเทศบาลพบประชาชน ซึ่งจะมีปีละหนึ่งครั้ง โดยส่วนตัวสมาชิกสภาเทศบาลประจำเขตเลือกตั้งแต่ละเขตก็ไม่ได้ให้ข้อมูลในการบริหารงานของเทศบาลอยู่บ่อยๆ เหตุผลทุกชุมชนก็มีความต้องการความเจริญสู่ชุมชนของตนเอง ถ้าชุมชนใดขาดคลองระบายน้ำ ประธานชุมชนก็สอบถาม สมาชิกสภาเทศบาลประจำเขต

ความเห็นประธานชุมชน ให้ความรู้กับประชาชนได้ดีพอสมควร

ภาคผนวก จ
สรุปการสัมภาษณ์

**บันทึกการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาล
ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2549 ถึงเดือนมิถุนายน 2550**

สรุปการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย. กราบเรียนอาจารย์ที่เคารพพระภิกษุณักรศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับวิดิโอชุดนี้เป็นวิดิโอการให้สัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครอง ซึ่งนักศึกษามีประเด็นในการศึกษาด้วยกันสี่ประเด็นคือหนึ่งบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการตราเทศบัญญัติ บทบาทในการพิจารณา ร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี บทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหาร และสุดท้ายคือ บทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ประเทศไทยนำมาใช้ในการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทย บทบาทของเทศบาลนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการเมืองการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบัน ภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘๒ รัฐจะต้องให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรา ๒๘๔ รัฐจะต้องกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนนำไปสู่การประกาศใช้พระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองและอื่นๆส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนและท้องถิ่น ให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นนับว่าบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จัดตั้งขึ้น

กราบเรียนอาจารย์ที่เคารพวันนี้เป็นการให้สัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ วันนี้ นับเป็นเกียรติอย่างยิ่งจาก ร.ต.ท. สงวน คำจันทร์ ซึ่งอยู่ทางซ้ายมือของผมกราบสวัสดิ์ครับ

สท. สวัสดิ์ครับ

ผู้วิจัย. ในการทำหน้าที่ของท่านในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลไม่ทราบว่าท่านมีแนวทางในการทำหน้าที่ในบทบาทนี้อย่างไรครับ

สท. ครับ บทบาทในการทำหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลผมอยากจะเรียนว่าขั้นแรกเราจะต้องเข้าไปสู่ชุมชนแล้วสอบถามความต้องการของชุมชนว่ามีความต้องการอะไร และเราจะนำข้อมูลเหล่านั้นเข้าไปเสนอยังผู้บริการต่อไป

ผู้วิจัย. ในการนำปัญหาต่างๆ เข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาล ในการตราเทศบัญญัติในขั้นตอนนี้เป็นอย่างไบบ้างครับ

สท. การตราเทศบัญญัติในที่ประชุมสภาเทศบาลเราก็จะมีการโหวต (vote) ที่นายกเทศมนตรีมีการเสนอ เราก็จะมีการโหวตออกเสียงและก็จะมีการอภิปรายกันหลายอย่างและก็จะลงคะแนนเสียงเสร็จแล้วก็จะมีการผ่านวาระหนึ่งวาระสองและผ่านวาระสามแล้วก็จะตราเป็นเทศบัญญัติครับ

ผู้วิจัย. สำหรับในด้านการพิจารณางบประมาณส่วนใหญ่ ปัญหาที่นำสู่สภาเทศบาลที่ท่านเจอนั้นมีปัญหอะไรบ้างครับ

สท. ปัญหาเรื่องการพิจารณางบประมาณขั้นแรกฝ่ายบริหารเขาจะนำเสนอ โครงการเข้ามายังสภาเทศบาล สภาจะพิจารณาว่าโครงการนั้นตั้งงบประมาณไว้เท่าไร จะทำอะไรบ้าง ผู้รับเหมาเขาประมูลกันอย่างไร

ผู้วิจัย. แล้วถ้าหากฝ่ายบริหารที่เสนอโครงการแล้วไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน ท่านมีแนวทางในการทำงานอย่างไร

สท. มันก็มีแนวทางว่าเราก็คัดค้านอยู่ แต่ว่าเราก็ต้องใช้เสียงส่วนมากในสภา สมมติว่าของผมมีสิบแปดคน ใจใหม่ครับ ถ้ายกมือสนับสนุนสิบสี่สิบห้าคนก็ถือว่าผ่านสภา

ผู้วิจัย. หมายความว่า ถ้าหากยกมือสนับสนุนมากกว่าสิบแปดเสียงถือว่าผ่านมติของสภา ผ่านการพิจารณาขั้นตอนนี้

สท. ประกาศใช้เป็นเทศบัญญัติ

ผู้วิจัย. เพื่อให้ต่อเนื่องประเด็นการควบคุมฝ่ายบริหาร เมื่อซักครู่ก็ได้พูดมาแล้ว ที่นี้การควบคุมฝ่ายบริหารก็คือการยกมือ ท่านคิดว่าอะไรที่มีความสำคัญในการควบคุมฝ่ายบริหารเพื่อให้ฝ่ายบริหารใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะให้มากที่สุด

สท. ส่วนมากการควบคุมฝ่ายบริหาร สมมติว่าปีงบประมาณหกสิบล้านเขาทำอะไรบ้าง แล้วเราจะควบคุมในจุดนั้นว่าที่เสนอต่อสภาฝ่ายบริหารได้ทำตามนั้นหรือไม่

ผู้วิจัย. พอถึงตรงนี้อาจจะถามว่าที่ผ่านมาการใช้งบประมาณต่างๆ ของเทศบาลนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยแค่ไหนครับ

สท. ได้ผลพอสมควร

ผู้วิจัย. ส่วนใหญ่งบประมาณมุ่งไปด้านไหนมากที่สุดครับ เช่นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองหรือ โครงสร้างพื้นฐาน

สท.ส่วนใหญ่จะเป็นด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ผู้วิจัย.ประเด็นสุดท้ายประเด็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองท่านมีแนวทางในการทำงานอย่างไรในการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

สท.แนวทางในการทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เราก็จะเอาความต้องการของชุมชน เดิยวั้นนโยบายของเทศบาลเขา(ฝ่ายบริหาร)จะให้ประธานชุมชนและประชาชนเสนอข้อคิดเห็นความต้องการเข้ามาโดยผ่านสมาชิกสภาเทศบาลแล้วนำเสนอต่อฝ่ายบริหารอีกทอดหนึ่ง

ผู้วิจัย.หมายความว่าเมื่อสมาชิกสภาพบปัญหาที่จะนำไปพูดคุยกับประชาชนถ้าประชาชนเห็นด้วยก็นำประเด็นนี้เข้าสู่กระบวนการสภาเทศบาลก็คือรับหลักการ การแปรญัตติและการลงมติ ใช่ไหมครับ

สท.ใช่ครับ

ผู้วิจัย.ที่อยากเพิ่มเติมก็คือในการทำงานในบทบาทของสมาชิกสภาที่ผ่านมามีปัญหาอะไรหรือไม่

สท.ที่ชัดเจนก็คือเสนอโครงการไปแล้วไม่ได้ตามความต้องการเช่น เสนอโครงการคลองระบายน้ำ 300 เมตร ได้มาแค่ 50 เมตรบางครั้งก็ไม่ได้เลย เหตุผลที่ฝ่ายบริหารให้มาก็คือฝ่ายบริหารต้องทำหลายแห่งในเขตเทศบาล

ผู้วิจัย.เมื่อพิจารณาถึงบทบาทที่ผ่านมาของท่าน ในอนาคตท่านมีข้อเสนอแนะอะไรที่อยากให้เทศบาลของเรามีการพัฒนาในอนาคต

สท.ที่ผมอยากเสนอคือสถานที่ออกกำลังกายบริเวณรอบๆสำนักงานเทศบาลให้เป็นสถานที่ออกกำลังกาย และสถานที่ตากอากาศของเทศบาลและชุมชน

ผู้วิจัย.ในส่วนชุมชนของท่านๆอยากให้มีการพัฒนาในด้านใด

สท.ผมอยากได้คลองระบายน้ำเนื่องจากน้ำท่วมทุกปี

ผู้วิจัย.สุดท้ายนี้ในนามตัวแทนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและนักศึกษาต้องขอขอบพระคุณท่านสงวน คำจันทร์ที่ได้เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์นายครุฑ ใจดี สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย.อยากจะถามท่านว่าท่านมีแนวทางหรือหลักการในการทำหน้าที่ในบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลอย่างไรครับ

สท.ผมเคยเป็นประธานชุมชนปีสี่ห้าสี่หกผมรู้ปัญหาของประชาชนทุกหลังคาเรือนบ้านผมมีอยู่ที่ชุมชน สามหมู่บ้านหนึ่งสองแปด ส่วนมากประชาชนต้องการหนึ่งน้ำประปา สองไฟฟ้า สามมคลองระบายน้ำสี่ถนนคอนกรีตสี่อย่างนี้ชาวบ้านต้องการมาก

ผู้วิจัย.เมื่อท่านรับรู้ปัญหาต่างๆของประชาชนแล้วท่านมีขั้นตอนในการทำงานต่อไปอย่างไรครับ

สท.ผมรู้ปัญหาผมก็นำปัญหาของชาวบ้านเข้ามาประชุมกับผู้บริหารว่าชุมชนของผมต้องการอะไรบ้างแล้วนำมาลงเป็นเทศบัญญัติ บ้านน้ำโมงปีที่แล้วได้ถนนคอนกรีตเก้าเส้น ไฟฟ้าสิบสามหน่วยและน้ำประปา

ผู้วิจัย.ส่วนใหญ่เท่าที่ฟังความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างพื้นฐานความต้องการของประชาชนในประเด็นอื่นๆเช่นด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านการเมืองมีไหมครับ

สท.ด้านเศรษฐกิจก็มีครับ คือข้าวถูก ป้ายแพง กระทบละเอียดรื้อแยกรื้อแยกอยากจะให้นายกเทศมนตรีช่วยเหลือเกษตรกรอยากจะให้ข้าวราคาแพง

ผู้วิจัย.ประเด็นต่อไปนะครับ การที่ท่านนำปัญหาต่างๆเข้าสู่กระบวนการในสภาเทศบาลฝ่ายบริหารพิจารณาพร้อมพิจารณากับสมาชิกสภาเทศบาล ในการพิจารณาเทศบัญญัติหรือความต้องการของท่านในขั้นตอนนั้นท่านมีแนวทางในการทำงานอย่างไร

สท.ในการทำงานบางครั้งก็พอใจบางครั้งก็พอใจ เช่นสิ่งที่พอใจคือถนนคอนกรีตและไฟฟ้า สิ่งที่ไม่พอใจคือถนนลูกรังขอไปสิบซอยได้ไม่ถึงสิบรถ

ผู้วิจัย.ในการทำงานในสภาเทศบาลในกรณีที่มีความเห็นแตกต่าง ท่านมีแนวทางอย่างไรในประเด็นดังกล่าว

สท.ในการประชุมสภาเทศบาล เราก็เสนอเช่นน้ำประปาขุ่น ผมก็เสนอท่านนายกและเรียนว่าน้ำประปาขุ่นอยากให้คุณแก้ไข ถนนเป็นบ่อผมก็เสนอให้ฝ่ายบริหารแก้ไข

ผู้วิจัย.ในกรณีที่มีความเห็นที่แตกต่างระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ท่านมีความเห็นอย่างไรในประเด็นนี้

สท.ในกรณีนี้เราก็จะใช้มติของสภาเทศบาลตัดสิน เช่นถนนนี้ควรสร้างก็จะยกมือผ่านให้

ผู้วิจัย.ประเด็นสุดท้าย ในการทำหน้าที่ของท่านกับประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนกับท่านส่วนใหญ่บทบาทของท่านเป็นอย่างไรครับ

สท.ส่วนใหญ่ชาวบ้านคนหนึ่งตายผมก็จะมีมาปนกิจ หรือประเพณีแข่งเรือ ประเพณี
เข้าพรรษา

ผู้วิจัย. พูดย่อยๆ เท่ากับว่าประเพณีต่างในเขตเทศบาลท่านก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม
เหล่านั้น ทีนี้ในการมีส่วนร่วม กรณีที่ท่านเจอประเด็นปัญหาหรือความต้องการของประชาชนท่าน
มีแนวทางในการทำงานอย่างไรครับ เช่นท่านนำปัญหาเข้าสู่สภาเลยหรือว่านำปัญหาไปพูดคุยกับ
ฝ่ายบริหารหรือว่าท่านนำปัญหานั้นไปพูดคุยกับประชาชนก่อน

สท. นำปัญหาไปพูดคุยกับประชาชนก่อนว่าผมจะนำปัญหานี้เข้าสู่สภาให้ อย่างการแข่งขัน
ฟุตบอลด้านภัยเสด็จผมก็ไปสนับสนุนสองสามทีมว่าผมอยากให้จัดบ่อยๆ ชุมชนจะได้ไม่ติดยา
เสด็จก็เสนอเข้าสู่สภาว่าให้จัดฟุตบอลสามเดือนสี่เดือนให้จัดครั้งหนึ่ง

ผู้วิจัย. ในการทำงานในบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลท่านมีปัญหามาอย่างไรบ้างครับ

สท. ปัญหาคือการไม่ได้ตามความต้องการของผมเช่น รางระบายน้ำจากวัดพระงามไปยังวัด
หลวงงพ่องค์คือว่าปีสี่เก้านี้ได้แน่นอน

ผู้วิจัย. ในการทำงานของฝ่ายบริหารเขามีแผนนโยบายอย่างไรที่จะทำให้เรารู้ว่าโครงการ
เหล่านี้เกิดขึ้นแน่นอนหรือได้แน่นอน

สท. อยู่ในเทศบัญญัตินโยบายของเทศบาลสามปีห้าปี

ผู้วิจัย. ประเด็นสุดท้ายจากการทำงานของท่านที่ผ่านมาในอนาคตท่านอยากให้เทศบาล
เมืองท่าบ่อมีบทบาทอย่างไร

สท. อยากให้มีผลิตภัณฑ์ปลาน้ำจืดอย่างบางแสนเป็นแหล่งท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทย
ประเทศลาวหรือคนที่อยู่ใกล้ๆ อยากให้หนองคายมีแหล่งท่องเที่ยวปลาน้ำจืดอย่างบางแสน

ผู้วิจัย. เท่าที่ทราบก็คือเทศบาลเมืองท่าบ่อมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นพุทธสถานคือที่ไหนนะ
ครับ

สท. ก็คือหลวงพ่องค์คือคู่กับหลวงพ่พระใสเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญครับ

ผู้วิจัย. ในอนาคตมีแผนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างไร

สท. ฝ่ายบริหารท่านสุรศักดิ์ โสตะวงศ์ท่านก็มีนโยบายส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว

ผู้วิจัย. เท่าที่ทราบประชาชนในเขตชุมชนประชาชนมีความต้องการถนนเรียบฝั่งเพื่อให้การ
ทำกิจกรรมต่าง ไม่ทราบว่าท่านมีแนวความคิดกับเรื่องนี้อย่างไร

สท. เนื่องจากปีสี่แปดได้ไปสำรวจดูว่าอยากจะขายสินค้าตามเลียบบแม่น้ำจากหน้าวัดพระ
งามไปฟถึงหน้าวัดองค์คือ

ผู้วิจัย. สุดท้ายนี้ในนามตัวแทนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชและนักศึกษาต้อง
ขอขอบพระคุณท่านครุฑ ใจดีที่ได้เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์นายมานะชาย เจริญสุข รองประธานสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย. การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน ถ้าหากว่าเราพิจารณาด้านกฎหมาย ด้านงบประมาณ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆที่กฎหมายได้ให้อำนาจหน้าที่ไว้ให้สมาชิกสภาเทศบาลรับผิดชอบ วันนี้ผมถือโอกาสเรียนถามท่านว่าตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจหน้าที่ต่างๆให้ท่านมาท่านมีแนวทางและหลักการในการทำงานอย่างไรครับ

สท. ขอบคุณท่านผู้ดำเนินรายการ ที่ท่านได้มาสัมภาษณ์บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล ผมได้รับเลือกตั้งเมื่อปีสองพันห้าร้อยสี่สิบเจ็ด ปัจจุบันได้รับความไว้วางใจเป็นรองประธานสภาเทศบาล บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมีอยู่สี่ข้อคือหนึ่งออกเทศบัญญัติเพื่อความสงบของประชาชนในเขตเทศบาล ข้อสองตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหารในวาระสี่ปีพวกผมในฐานะที่เป็นสมาชิกเทศบาล ฝ่ายบริหารเขาทำงานอะไรบ้าง

ผู้วิจัย. การตรวจสอบฝ่ายบริหารมีความเข้มข้นแค่ไหนครับ

สท. ขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารว่าได้ทำงานตามที่ได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลไว้อย่างไร

ผู้วิจัย. หมายความว่า ฝ่ายบริหารได้แถลงนโยบายต่างๆไว้และได้นำนโยบายไปสู่

ภาคปฏิบัติมากน้อยแค่ไหนใช่ไหมครับ

สท. ใช่ครับ

ผู้วิจัย. หน้าที่อื่นเป็นอย่างไรบ้างครับ

สท. ข้อที่สามหน้าที่ให้ความเห็นชอบเทศบัญญัติงบประมาณและแผนพัฒนารายจ่ายประจำปีของฝ่ายบริหาร ในแต่ละปีทางฝ่ายสมาชิกก็ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาแต่ละอย่างว่าทำอะไบ้าง เช่นถนน

ผู้วิจัย. ไม่ทราบว่านโยบายของฝ่ายบริหารส่วนใหญ่เขาเน้นในด้านไหนครับ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมหรือโครงสร้างพื้นฐาน

สท. จำทำควบคู่กันไปการศึกษา สาธารณสุข การศึกษา การโยธาและการป้องกันภัย การประปาเทศบาลของเราเป็นผู้ดูแล

ผู้วิจัย. รายได้ส่วนใหญ่หรือส่วนหนึ่งก็คือประปาเป็นเทศพาณิชย์และเทศบาลเป็นผู้ดูแลนโยบายส่วนใหญ่เน้นไปในด้านใดครับ

สท. ส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างพื้นฐานเดี๋ยวนี้ประชาชนก็ต้องการวางระบายน้ำ

ผู้วิจัย. อันนี้เป็นความต้องการส่วนใหญ่เลยใช่ไหมครับ

สท. ครับ

ผู้วิจัย.ประเด็นสุดท้ายนะครับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตของท่าน เป็นอย่างไรบ้างครับ เช่นเมื่อพบปัญหาแล้วท่านนำปัญหาเข้าสู่สภาเลย หรือว่าท่านนำปัญหาไป พุดคุยกับประชาชนก่อน

สท.เราจะนำมาเปรียบเทียบก่อน เทศบาลเรามีสภามีสภามีสภาเราก็ปรึกษาสมาชิกทั้งสภาก็ไป ชุมชนว่าแต่ละชุมชนมีความต้องการอะไรเช่น การกีฬา ปัญหาสุขภาพจิต

ผู้วิจัย.หมายความว่าเมื่อท่านเจอปัญหาท่านก็จะนำปัญหาเหล่านั้นไปพุดคุยกับบรรดา สมาชิกสภาเทศบาลแล้วค่อยนำร่างเป็นนโยบายหลังจากนั้นค่อยนำเข้าสู่กระบวนการของสภา เทศบาลอีกครั้ง

ผู้วิจัย.อยากจะเรียนถามเพิ่มเติมว่านับตั้งแต่ท่านรับตำแหน่งรองประธานสภาเทศบาลใน การทำงานท่านมีปัญหาอะไรบ้าง

สท.ตอนนี้อยากจะ คือเทศบาลทำบ่ออยู่ติดกับแม่น้ำโขงและประเทศลาวอยากให้มีจุดผ่อนปรนๆเพื่อให้ประชาชนได้ไปมาหาสู่กันและทำบ่อมีลำห้วยโมงอยากจะเสนอนายกให้มีเรือ ท่องเที่ยวตามลำแม่น้ำโขงเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวดูการดำเนินชีวิตของประชาชนตามลำน้ำโขง

ผู้วิจัย.ประเด็นสุดท้ายอยากจะให้ท่านแนะนำเสนอในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลว่า อยากให้พัฒนาในด้านไหน

สท.อยากให้สมาชิกเสนอปัญหาในแนวเดียวกัน เทศบาลทำบ่อโดยการนำของท่านนายก สุรศักดิ์ โสตะวงศ์ ที่ท่านได้มาสืบเจ็ดเสียง การเสนอโครงการต่างๆคงไม่มีปัญหาอะไร

ผู้วิจัย.สุดท้ายขอขอบพระคุณท่านรองประธานสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อที่ได้เสียสละเวลามา ให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์นายอนนท์ นามบุปผา สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย. สำหรับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลนับว่ามีความสำคัญในปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับอดีตที่ผ่านมา โครงสร้างอำนาจหน้าที่ปัจจุบันและงบประมาณนับว่าสำคัญที่จะทำให้ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆมีการพัฒนา ในการทำหน้าที่ในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลท่านมีแนวทางในการทำงานอย่างไรบ้างครับ

สท. ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณท่านวิทยากรและนักศึกษาที่ได้ให้เกียรติในวันนี้ เป็นครั้งแรกที่ได้ให้สัมภาษณ์ สำหรับหน้าที่โดยรวมคือบทบาทในการตราเทศบัญญัติเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารท้องถิ่นของตนเอง เทศบาลเมืองท่าบ่อมีสามเขตและมีสองเขตที่ติดกับแม่น้ำซึ่งมีปัญหาค่อนข้างมากจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดูแลทุกข์สุขของประชาชนตรงจุดนี้เพื่อให้ได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุดหรือไม่ได้รับความเดือดร้อนเลยเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ

สำหรับเรื่องที่สองคือเรื่องที่จะใช้จ่ายงบประมาณแต่ละปีของเทศบาลซึ่งเราทั้งสิบแปดคนมีหัวใจเดียวกันทั้งงบประมาณแต่ละปีไม่พอกับการบริหารท้องถิ่นเพราะงบประมาณค่อนข้างจะน้อย เพราะพื้นที่ของเทศบาลเมืองท่าบ่อมีพื้นที่ทั้งหมดสิบสองตารางกิโลเมตรต้องการความเจริญเกือบทั้งหมด มีเขตทำการเกษตรอยู่ไม่ถึงสามตารางกิโลเมตรนอกนั้นเป็นเขตชุมชนที่ต้องการความเจริญทั้งหมด เพราะฉะนั้นงบประมาณที่จะนำมาใช้พัฒนาท้องถิ่นแต่ละปีหนึ่งก็ประมาณหกสิบถึงเจ็ดสิบล้านบาทซึ่งไม่พอกับการที่จะพัฒนา ก็ต้องแบ่งกันไปในแต่ละเขตๆตามความจำเป็น

เรื่องที่สามก็คือเรื่องการควบคุมดูแลฝ่ายบริหารก้าวแรกที่เราเข้ามาเป็นสมาชิกสภาเทศบาลท่าบ่อนี้ สัมผัสแรกคือการอธิบายไม่ไว้วางใจนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่สมาชิกจะต้องเอาใจใส่เราจะต้องดูแลคำพูดของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีซึ่งได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลจะอยู่ในหัวใจของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดเมื่อมีการดำเนินนโยบายในปีที่ผ่านมา รู้สึกว่าฝ่ายบริหารจะทำได้ตามที่แถลงไว้ประมาณเกือบเก้าสิบเปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่โชคดีของผมเองและสมาชิกเพราะว่าเรามีผู้บริการที่มีวิสัยทัศน์และจริงจังเห็นความจำเป็นของสมาชิกและประชาชนแต่ละเขตก็ยอมรับในจุดนี้

เรื่องที่สี่เรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและชุมชน ตรงนี้ตั้งแต่เราเข้ามาเป็นสมาชิกสภาเมืองท่าบ่อนี้รู้สึกว่าชุมชนต่างๆและกิจกรรมต่างๆ ประเพณีทั้งสิบสองเดือนของประเทศไทยรู้สึกว่าเทศบาลท่าบ่อนำมาปฏิบัติหมดยกเว้นบุญบั้งไฟ เป็นสิ่งที่ปีประเพณีสิบสองเดือนจะทำให้ประชาชนมีการจับจ่ายใช้สอยทำให้มีรายได้ยกตัวอย่าง ประเพณีลอยกระทงที่ทางเทศบาลจัดขึ้นสมาชิกก็จะเข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนของคน ให้เงินส่วนตัวในการจัดกิจกรรม สิ่งที่ได้มากที่สุดคือการจับจ่ายใช้สอยในท้องถิ่น

ผู้วิจัย. ในฐานะที่ท่านเข้าไปทำหน้าที่ในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อมีการตราเทศบัญญัติท่านมีบทบาทตรงนั้นอย่างไรครับ

สท. เราจะมองที่ปัญหาของประชาชน และจะแยกปัญหาออกเป็นกลุ่มเพื่อความเหมาะสมในการตรงเทศบัญญัติในการที่จะดูแลท้องถิ่น ในการที่จะพิจารณางบประมาณให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ผู้วิจัย. ในประเด็นการพิจารณางบประมาณไม่ทราบว่าการทำงานในด้านนี้เป็นอย่างไรบ้างครับ

สท. สำหรับการดูแลงบประมาณ เราจะทราบจากผู้บริหารแจ้งงบประมาณรายรับของปีนี้ เช่นปีที่ผ่านมาเราตั้งไว้ที่ห้าสิบล้าน

ผู้วิจัย. นโยบายส่วนใหญ่นำไปพัฒนาท้องถิ่นในด้านใดครับ

สท. ส่วนใหญ่นำไปพัฒนาในด้านถนนหนทาง คลอง

ผู้วิจัย. ส่วนใหญ่ก็นำไปพัฒนาในโครงสร้างพื้นฐาน และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม การเมืองได้มีนโยบายเหล่านี้หรือเปล่าครับ

สท. สำหรับสังคมเราช่วยเหลือเกี่ยวกับยาเสพติด ความมั่นคงภายใน ด้านเศรษฐกิจเราเน้นสินค้าโอท็อป ทางสมาชิกพยายามหาสินค้าที่จะทำชื่อเสียงให้กับท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงตอนนี้ก็คือการทอดผ้าพื้นเมือง อาหารเวียดนาม

ผู้วิจัย. ประเด็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ท่านมีแนวทางหรือหลักการในการทำงานอย่างไร

สท. ก็จะนำความต้องการความเดือดร้อนของประชาชนไปพูดคุยกับสมาชิกสภาเทศบาล ส่วนเป็นปัญหาใหญ่ตอนนี้คือปัญหาลำห้วยโหม่ง ก็จะนำปัญหานี้ไปพูดคุยกับสมาชิกสภาเทศบาลก่อนนำไปสู่กระบวนการภายในสภาเทศบาล

ผู้วิจัย. ในการทำงานของท่านที่ผ่านมาท่านเจอปัญหาอะไรบ้างครับ

สท. ส่วนมากเป็นปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาในการทำหน้าที่ในบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลไม่มี เพราะสมาชิกมาจากประชาชนยึดถือประชาชนเป็นหลัก

ผู้วิจัย. ในอนาคตท่านอยากให้เทศบาลพัฒนาในอนาคตอย่างไร

สท. อยากให้เทศบาลสวยงาม มีความเป็นระเบียบ เราอยากทำโครงสร้างพื้นฐานให้แล้วเสร็จและงบประมาณต่างเราก็จะนำมาทำให้เทศบาลสวยงาม นักท่องเที่ยวจะมาเห็นประทับใจกับเมืองหนองคายเป็นเมืองที่น่าอยู่อันดับเจ็ดของโลก

ผู้วิจัย. สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านอนนท์ นามบุญผาศสมาชิกสภาเทศบาลเขต 1 ที่เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์ นายวรุฒิ พรหมบุญ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย. ท่านมีแนวทางหรือหลักการในการทำงานในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลอย่างไร

สท. หลักการในการทำงานคือยึดความต้องการของประชาชนเป็นหลัก เมื่อประชาชนในเขตเทศบาลต้องการความช่วยเหลือก็จะดูแล การช่วยเหลือประชาชนก็จะมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือการนำเรื่องต่างๆอภิปรายในสภา

ผู้วิจัย. มีความต้องการอะไรที่ทางสมาชิกและทางเทศบาลไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

สท. มีครบแต่เป็นส่วนน้อย ปัญหาเรื่องเราไม่สามารถเบิกเงินเกินงบประมาณเพื่อนำไปแก้ปัญหาของประชาชนได้ เนื่องจากความต้องการของประชาชนมีมากกว่าเงินงบประมาณที่เรามี

ผู้วิจัย. ในการพิจารณางบประมาณที่ผ่านมาท่านมีบทบาทอย่างไรครับ

สท. ในส่วนของรายจ่ายเทศบาลทุกครั้งจะต้องเสนอรายจ่ายต่อสภาเทศบาลเพื่อพิจารณา หากเม็ดเงินในโครงการใดที่เกินความจำเป็นเราก็สามารถตัดทอนลงได้ หรือกรณีที่มีนโยบายใดที่ต้องการงบประมาณที่มากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหานั้นก็สามารถอภิปรายเพื่อเพิ่มงบประมาณในส่วนนั้นได้ เช่นกรณีทำถนนลูกรังเราจะทราบอยู่แล้วว่าถนนนั้นจะต้องใช้งบประมาณเท่าไรหากฝ่ายบริหารตั้งงบประมาณที่สูงเกินไปเราก็จะเสนอต่อสภาว่าให้ตัดทอนงบประมาณส่วนนั้นลง แล้วนำเงินที่ตัดทอนนั้นไปใช้ในโครงการอื่นที่จะเป็น

ผู้วิจัย. บทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นอย่างไรบ้างครับ

สท. ในบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เทศบาลจะเชิญประธานชุมชน ประชาชนของแต่ละหมู่บ้านมาประชุมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆเพื่อเสนอความต้องการของตัวเองในส่วนนี้เราจะให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่และจะนำความต้องการของประชาชนไปจัดทำงบประมาณเพื่อสนับสนุนความต้องการของประชาชนที่เสนอมานี้ และที่ความต้องการตอนนี้ก็คืออยากจะให้เทศบาลทำแผนจัดทำผังเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย. สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่าน วรุฒิ พรหมบุญสมาชิกสภาเทศบาลที่เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์นายสมคิด นครภักดีสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 2

ผู้วิจัย.ท่านมีแนวทางหรือหลักการในการทำหน้าที่ในบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลอย่างไรบ้างครับ

สท.บทบาทของสมาชิกก็มีหน้าที่ต่อสภา ในการประชุมสภาแต่ละครั้ง สมาชิกแต่ละเขตก็จะเสนอโครงการพัฒนาเทศบาลต่อสภา ผมก็ได้เสนอโครงการพัฒนาในพื้นที่ที่ต้องการในเขตของผมและนอกเขต มองการไกลก็คือการพัฒนาาร่างระบายน้ำบ้างเรื่องสาธารณสุขบ้าง เรื่องการศึกษาบ้างความต้องการส่วนใหญ่ก็มาจากประชาชน

ผู้วิจัย.บทบาทในสภาเทศบาลของท่านมีบทบาทอย่างไรบ้างครับ

สท.ส่วนมากไม่ปัญหา

ผู้วิจัย.บทบาทในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนท่านมีแนวทางในการทำงานอย่างไรครับ

สท.นำข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ออกไปให้ประชาชนได้ทราบว่าเทศบาลได้ทำอะไรบ้าง

ผู้วิจัย.ท่านมีแนวทางในการควบคุมฝ่ายบริหารอย่างไร

สท.ในการเสนอโครงการต่างๆของฝ่ายบริหารจะพิจารณาว่าโครงการต่างๆมีความเหมาะสมอย่างไร

ในอนาคตอยากให้เทศบาลพัฒนาในด้านการศึกษา

ผู้วิจัย.สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านสมคิด นครภักดีสมาชิกสภาเทศบาลเขต 2 ที่เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

บทสัมภาษณ์สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ นายสง่า เนาวรัตน์

ผู้วิจัย.ท่านมีแนวทางหรือหลักการในการทำงานในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลอย่างไรบ้างครับ

สท.บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อดูที่ระเบียบข้อบังคับที่ฝ่ายบริหารเสนอมา ถ้าโครงการที่เสนอมาต้องใช้งบประมาณเกินความจำเป็นเราก็คัดถอนลงไป บทบาทในสภาส่วนใหญ่ผมสนใจเรื่องศาสนา

ผู้วิจัย.การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนท่านมีแนวทางอย่างไร

สท.เมื่อฝ่ายบริหารมีโครงการใดก็จะนำเรื่องดังกล่าวไปพูดคุยกับประชาชน อนาคตต้องการให้เทศบาลเป็นเมืองที่น่าอยู่ เป็นเมืองท่องเที่ยวให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี

ผู้วิจัย.สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านสง่า เนาวรัตน์สมาชิกสภาเทศบาล ที่เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์ นายชัชวาลย์ ศิริวัฒนกิจกุล สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย. ในการทำหน้าที่ของท่านในบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลท่านมีแนวทางในการทำงานอย่างไรบ้างครับ

สท. สำหรับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล เราต้องการที่จะพัฒนาเขตเทศบาลของเราให้ตรงกับความต้องการของประชาชน เรารับฟังความต้องการของประชาชนเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาของประชาชน บทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหารเราจะดูว่าฝ่ายบริหารได้ใช้งบประมาณเหมาะสมหรือไม่ โครงการใดที่ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมเราก็จะให้การสนับสนุน โครงการใดที่ใช้งบประมาณเกินความจำเป็นเราก็จะเสนอให้ตัดงบประมาณ

ผู้วิจัย. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนท่านมีแนวทางในการทำงานอย่างไรบ้างครับ

สท. โดยมากเทศบาลได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการวางโครงการต่างๆเราก็จะเชิญตัวแทนของประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบความคิดเห็นและความต้องการของชุมชน และจะเข้าร่วมประชุมกับประธานชุมชนเพื่อรับทราบปัญหาต่างๆ

ผู้วิจัย. สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านสง่า เนาวรัตน์สมาชิกสภาเทศบาล ที่เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์นายไกรสร โรจนธรรมสมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย. ท่านมีแนวทางหรือหลักการในการทำหน้าที่ในบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลอย่างไรบ้าง

สท. หลักการในการทำหน้าที่ของผมก็คือนำความต้องการของประชาชนหรือของหมต่อสภาเทศบาล

ผู้วิจัย. บทบาทในการพิจารณางบประมาณเป็นอย่างไร

สท. งบประมาณฝ่ายบริหารเป็นผู้เสนอต่อสภาเทศบาลให้ที่ประชุมสภาได้พิจารณาว่างบประมาณที่ฝ่ายบริหารเสนอนั้นสมควรหรือไม่ การควบคุมฝ่ายบริหารเนื่องจากฝ่ายบริหารและสมาชิกสภาเทศบาลมาจากกลุ่มเดียวกันเมื่อมีโครงการหรือแผนงานก็จะมาปรึกษาสมาชิกสภาเทศบาลจึงทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น ปัญหาชุมชนที่พบก็คือลำห้วยโหม่งพัง อนาคตต้องการพัฒนาเศรษฐกิจ และการศึกษา สร้างศูนย์กลางการเกษตร สนับสนุนให้ประชาชนเลิกประกอบอาชีพปลูกยาสูบ

ผู้วิจัย. สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านไกรสร โรจนธรรมสมาชิกสภาเทศบาล ที่เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์นายวิเชียร คุลยสุข สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อ

ผู้วิจัย.ท่านมีแนวทางหรือหลักการในการทำหน้าที่ในบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลอย่างไรครับ
สท.สำหรับบทบาทของผมเมื่อมีปัญหาต่างๆเกิดขึ้นก็จะนำไปพูดคุยกันในสภาเทศบาล นำความต้องการของประชาชนเพื่อนำมาร่างเป็นนโยบายเพื่อพิจารณางบประมาณ ปัญหาต่างๆไม่ค่อยมีเนื่องจากการทำงานของสมาชิกสภาเทศบาลกับฝ่ายบริการเป็นทีมเดียวกัน

ผู้วิจัย.การควบคุมฝ่ายบริหารเป็นอย่างไรบ้างครับ

สท.จะพูดคุยกันในสภาเทศบาลอย่างเดียว

ผู้วิจัย.การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นอย่างไรบ้างครับ

สท.ผมกับประชาชนอยู่กันแบบพี่แบบน้องไปมาหาสู่กันอยู่เป็นประจำ ส่วนใหญ่ประชาชนจะนำปัญหาเกี่ยวกับการเกษตรมาปรึกษา

ผู้วิจัย.สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านวิเชียร คุลยสุขสมาชิกสภาเทศบาล ที่เสียสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณครับ

สรุปการสัมภาษณ์นายอนันต์ ศรีภา สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 3

ผู้วิจัย บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลทั้งในสภาและนอกสภาเกี่ยวกับเทศบัญญัติไม่ทราบว่าคุณมีบทบาทในด้านนี้อย่างไร

สท. สวัสดีครับ ผม นายอนันต์ ศรีภา สมัยนี้เป็นสมัยแรกที่ผมมาทำหน้าที่สมาชิกสภา บางอย่างก็รู้อย่างก็ไม่รู้ส่วนมากก็ได้อ่านจากหนังสือ และการอบรม สำหรับเทศบัญญัติส่วนมากก็จะเป็นฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการแล้วมาเสนอที่ประชุมสภา ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นฝ่ายเดียวกันกับฝ่ายบริหารการทำงานก็จะง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ ฝ่ายบริหารว่าอย่างไรก็เอาตามนั้น เทศบัญญัติส่วนใหญ่ฝ่ายบริหารเป็นผู้เสนอ ทางสภาเทศบาลเป็นผู้ลงมติรับรองเทศบัญญัติเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นเทศพาณิชย์ เทศบัญญัติเกี่ยวกับโรงรับจำนำ

ผู้วิจัย บทบาทในการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ท่านมาแนวทางหรือหลักการในการทำหน้าที่ตรงนี้อย่างไร

สท. ทางสมาชิกจะนำปัญหาต่างๆของประชาชนมาพิจารณาร่วมกันไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองนำไปเสนอต่อคณะผู้บริหารเทศบาลเพื่อพิจารณาบรรจุในนโยบายของเทศบาล และทางสมาชิกเองก็มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาต่างร่วมกับฝ่ายบริหารในการพิจารณางบประมาณในด้านต่างๆ

ผู้วิจัย ประเด็นต่อมาคือบทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหาร ประเด็นนี้นับว่ามีความสำคัญที่จะทำให้งบประมาณนำไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างแท้จริง บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลมี

ความสำคัญอย่างยิ่งที่จำทำให้งบประมาณได้นำไปใช้ให้ตรงกับนโยบายต่างๆของฝ่ายบริหารที่ได้
 แสดงไว้ ไม่ทราบว่ามีบทบาทตรงนี้ของท่านเป็นอย่างไรบ้างครับ

สท. เรียนตามตรงว่าสมาชิกของเราได้รับเลือกเข้ามาเยอะมากที่มาเข้ามา ส่วนมากการบริหาร
 จัดการจะเป็นฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการคือท่านนายกเทศมนตรี สำหรับกรณีที่สมาชิกจะไปควบคุม
 ฝ่ายบริหารจะน้อย ซึ่งแตกต่างจากสมัยก่อนที่นายกเทศมนตรีมาจากการแต่งตั้งหากมีอะไรที่ไม่
 ถูกต้อง สมาชิกก็จะมาพิจารณาร่วมกันเพื่อถอดถอนนายกเทศมนตรีได้ แต่ปัจจุบันนายกมาจากการ
 เลือกตั้ง ต้องยอมรับประการหนึ่งว่าประชาชนในเขตเทศบาลทำบ่อเขาไม่ค่อยมาสนใจการเมือง
 เท่าไหร่ หากเทศบาลทำให้ก็ถือว่าดีไป หากไม่มาทำให้ก็ไม่เป็นไร สมาชิกเองก็จะตรวจสอบการ
 ทำงานของฝ่ายบริหารในสภาเทศบาลอยู่ตลอดเวลา แต่ผมก็ติดใจอยู่นิดหนึ่ง ซึ่งผมเพิ่งเข้ามาเป็น
 สมาชิกสภาเทศบาลก็ยังไม่รู้บทบาทเท่าไร

ผู้วิจัย บทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของ
 ประชาชน ไม่ทราบว่าท่านมีบทบาทตรงนี้อย่างไรบ้างครับ

สท. สำหรับบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน เมื่อมีการ
 ประชุมเทศบาลทางสมาชิกก็จะนำเรื่องต่างๆมาประชุมร่วมกับประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้รับ
 ทราบข้อมูลและหากประชาชนมีความคิดเห็นอย่างไรหรือความต้องการอะไรก็จะนำไปเสนอให้
 ฝ่ายบริหารรับทราบ ทางเทศบาลจะมีการประชุมนอกรอบเดือนละหนึ่งครั้งเพื่อพิจารณาปัญหาของ
 ประชาชนก่อนนำไปสู่กระบวนการสภาเทศบาล สำหรับปัญหาของเทศบาลในปัจจุบันเนื่องจาก
 สมาชิกสภาเทศบาลได้มาแบบขกทิมจึงเป็นผลเสียมากกว่าผลดีเนื่องจากไม่มีฝ่ายค้านเพื่อตรวจสอบ
 การทำงานของฝ่ายบริหาร การประชุมสภาเทศบาลเพื่อลงมติแต่ละครั้งมีแต่ผ่านความเห็นชอบ
 ส่วนตัวของผมปัจจุบันมีความอึดอัดใจเมื่อเราไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้
 มีความรู้สึกว่าการทำงานของฝ่ายบริหารไม่มีความโปร่งใส แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้เนื่องจากฝ่าย
 บริหารมีเสียงข้างมากในสภาเทศบาล ผู้บริหารไม่ค่อยสนใจปัญหาประชาชนที่ทางสมาชิกนำไป
 เสนอฝ่ายบริหาร

สรุปการสัมภาษณ์นายวิจิต หนันคำ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองท่าบ่อเขต 1

ผู้วิจัย อยากจะทราบว่าบทบาทของท่านในด้านการตราเทศบัญญัติของท่านเป็นอย่างไรบ้าง

สท. ก่อนที่จะตราเทศบัญญัติจะต้องออกพบปะกับประชาชนเพื่อรับทราบความเดือดร้อน
 หรือความต้องการของประชาชนแต่ละเขตก่อนที่จะนำเข้าไปปรึกษาหารือกับฝ่ายบริหารก่อนนำเข้าไป
 สู่กระบวนการในสภาเทศบาล

ผู้วิจัย ประเด็นการพิจารณาเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีท่านมีหลักการอย่างไรครับ

สท. งบประมาณรายจ่ายแต่ละปีพิจารณาจากการเสนอของสมาชิกสภาเทศบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานไม่ว่าจะเป็น ไฟฟ้า ถนนหนทาง คลองระบายน้ำ

ผู้วิจัย บทบาทในการควบคุมฝ่ายบริหารไม่ทราบว่าท่านมีบทบาทด้านนี้อย่างไรครับ

สท.การควบคุมฝ่ายบริหาร จะสอบถามการดำเนินงานฝ่ายบริหารทั้งในสภาและนอกสภาเทศบาลในทุกๆ โครงการต่างๆของทางเทศบาล

ผู้วิจัย บทบาทในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนท่านมีแนวทางอย่างไรบ้างครับ

สท. ทางเทศบาลได้ให้สมาชิกสภาเทศบาลออกพบปะกับประชาชนเพื่อรับทราบปัญหาของประชาชน และทางเราก็จะร่วมประชุมกับประชาชนเพื่อนำปัญหาต่างๆมาพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายต่อไป ปัจจุบันปัญหาหลักก็คือปัญหาน้ำประปา

ภาคผนวก ฉ

สรุปบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลจากเอกสารรายงานการประชุมสภาเทศบาล

ฉ. สรุปบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลจากรายงานการประชุมสภาเทศบาล

ตารางบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาลในด้านการตราเทศบัญญัติ พ.ศ. 2548

No	เกี่ยวกับตราเทศบัญญัติ	บทบาทสมาชิกสภา
10/3/2548	ญัตติขอความเห็นชอบแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2548 และการ โอนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2548(จำนวนเงิน 6708800 ล้านบาท)	สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความคิดเห็น
10/3/2548	ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม 2548 (จำนวนเงิน 18.142.474.00 ล้านบาท)	สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความคิดเห็น
11/3/2548	ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติม ฉบับที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ในวาระที่ 2 และวาระที่ 3	สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความคิดเห็น
11/3/2548	ญัตติขอความเห็นชอบการจ่ายขาดเงินสะสมประจำปีงบประมาณ 2548 ครั้งที่ 2(จำนวนเงิน 5000000 ล้านบาท)	สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความคิดเห็น
30/5/2548	ญัตติขอความเห็นชอบร่างระเบียบเทศบาลเมืองท่าบ่อ ว่าด้วยการจัดตั้งชุมชนและการจัดระเบียบบริหารการดำเนินงานชุมชนของเทศบาลเมืองท่าบ่อ พ.ศ.2548 - สอบถามกฎหมายรองรับบทบาทของประธานชุมชนและคำตอบแทนประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน - สอบถามกฎหมายรองรับบทบาทของประธานชุมชนและคำตอบแทนประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน	สภาเห็นชอบ 17 เสียง มีการแสดงความคิดเห็น นายไกรสร โรจนธรรม นายอนนท์ นามบุปผา

No	เกี่ยวกับตราทศบัญญัติ	บทบาทสมาชิกสภา
15/7/2548	<p>ญัตติขออนุมัติแผนพัฒนา 3ปี(พ.ศ.2548-2549)</p> <p>ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติสถานธนาอนุบาล (โรงรับจำนำ)</p> <p>ญัตติขออนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2548</p>	<p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>
10/8/2548	<p>ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2549 วาระที่ 1 จำนวนเงิน 68,962,545 บาท</p> <p>ญัตติขอโอนเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2548</p> <p>ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพิ่มเติม ฉบับที่ 2ประจำปี 2548</p>	<p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>
11/8/2548	<p>ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2549 วาระที่ 2,3 จำนวนเงิน 68,962,545 บาท</p>	<p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>
13/11/2548	<p>ญัตติขอโอนเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2549</p> <p>ญัตติขออนุมัติจ่ายขาดเงินสะสมของเทศบาล ประจำปี 2549</p>	<p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>
25/11/2548	<p>ญัตติขอโอนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2549</p>	<p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>

ตารางบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในสภาเทศบาล พ.ศ.2549

No	เกี่ยวกับตราเทศบัญญัติ	บทบาทสมาชิกสภา
16/1/2549	<p>ญัตติขอโอนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2549</p> <p>ญัตติขอความเห็นชอบในหลักการ การรับโอน สถานศึกษาหรือการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2549 ของเทศบาลเมืองท่าบ่ออภิปรายสนับสนุน เนื่องจากปัจจุบันค่าใช้จ่ายสูงและคุณภาพต่ำ</p> <p>ญัตติขอความเห็นชอบในหลักการ โครงการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองท่าบ่อ ประจำปี พ.ศ.2549</p> <p>สอบถามการดำเนินการในโครงการจะเริ่มเมื่อไหร่ เงินงบประมาณจะนำมาจากส่วนใด</p>	<p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 16 เสียง นายไกรสร โรจนธรรม</p> <p>สภารับหลักการด้วย คะแนนเสียง 16 เสียง นายไกรสร โรจนธรรม</p>
27/2/2549	<p>ญัตติขออนุมัติโอนเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2549</p> <p>เสนอญัตติด่วน เรื่องการขออนุมัติจ่ายขาดเงินสะสม ประจำปีงบประมาณ 2549</p>	<p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>
1/5/2549	<p>ญัตติขออนุมัติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจง งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2549</p> <p>ญัตติขออนุมัติขอโอนเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2549</p> <p>ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติสถานธนาบาล วาระที่ 1 (โรงรับจำนำ)</p>	<p>สภาเห็นชอบ 16 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 16 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาเห็นชอบ 16 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>
2/5/2549	<p>ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติสถานธนาบาล (โรงรับจำนำ)วาระที่ 2,3</p>	<p>สภาเห็นชอบ 15 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>

No	เกี่ยวกับตราเทศบัญญัติ	บทบาทสมาชิกสภา
19/5/2549	<p>ญัตติขอให้สภาพิจารณาเรื่องการขยายเขตนำ ประปาของเทศบาลตำบลโพสนา</p> <p>ญัตติขอโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ 2549</p>	<p>สภามีมติไม่เห็นด้วย ด้วยมติ 15 เสียง งดออกเสียง 1 เสียง มีการแสดงความเห็น สภาเห็นชอบ 15 เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>
10/8/2549	<p>ญัตติขอความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี 2549</p> <p>กระผมได้ตรวจดูแล้วครับ ส่วนใหญ่ก็มีความ เหมาะสม เพราะท่านได้ให้ความเป็นธรรมดี โดย ได้รับการพัฒนาเท่ากันทุกเขตอาจจะมีบางส่วนที่ ตกหล่นไปบ้างก็คงไม่เป็นไรครับ ขอบคุณครับ นายไกรสร โรจนธรรม</p> <p>ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมได้ตรวจดูร่างเทศ บัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2550 โดยรวมก็ ถือว่าจัดทำได้ดี ครอบคลุมทุกด้าน แต่ท่าน ประธานครับในบางรายการบางกอง บางหมวดที่ ผมดูแล้วเห็นว่าจะมีการจัดตั้งงบประมาณรายจ่าย เกินความจำเป็นหรือบางรายการไม่เหมาะสมเลย ซึ่งการจัดทำร่างงบประมาณรายจ่ายในครั้งนี้ผมขอ เรียนว่าเป้าหมายหลักของเราควรอยู่ที่เน้นการ พัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างเช่น ถนน หนทาง รางระบายน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนในแต่ละพื้นที่ให้ครบก่อน นายชัชวาลย์ ศิริพัฒนกิจกุล</p>	<p>สภาเห็นชอบ 17 เสียง</p>

No	เกี่ยวกับตราเทศบาลบัญญัติ	บทบาทสมาชิกสภา
	<p>ส่วนใหญ่กระหมกก็เห็นด้วยกับทางผู้บริหารแต่เนื่องจากว่าเขต 1 บ้านน้ำโมงบางส่วนในส่วนที่จำเป็นที่เราเคยรับปากกับพี่น้องประชาชน เช่นวางระบายน้ำกลับไม่เห็นมีการเพิ่มเติมขึ้นมา อย่างเช่นวางระบายน้ำหน้าวัดพระงามฯ ไปจรดที่เดิมที่สร้างไว้ชอยถนนวนวงประชาและหลังวัดศรีชมภูองค์คือซึ่งไม่เห็นในร่างเทศบาลบัญญัติงบประมาณจึงอยากให้ทางผู้บริหารพิจารณาด้วยนะครับ ขอขอบคุณครับ</p> <p>นายอนนท์ นามบุปผา ผู้คัดค้าน เรื่องการให้ความยินยอมทำกิจการนอกเขตเทศบาลของเทศบาลตำบลโพนสาเรื่องการขยายเขตน้ำประปา</p> <p>ในคราวก่อนนั้นทางสภาของเราได้พิจารณาไปแล้วนั้นว่าจะไม่อนุมัติอยากให้ทางเทศบาลของเราขยายเขตน้ำประปาออกไปมากกว่าหรือว่าคิดที่ว่าทางเทศบาลของเราเป็นเทศบาลพี่เทศบาลน้องกับโพนสา อยากให้มองถึงอนาคต</p> <p>นายไกรสร โรจนธรรม</p> <p>ตามที่ทางเทศบาลโพนสาทำโครงการขยายเขตน้ำประปา ระยะ 520 เมตร ครั้งที่แล้วเราไม่ได้อนุมัติให้ทำซึ่งถ้าเราอนุมัติในวันข้างหน้าลูกหลานของเราจะถูกสภาของเราที่อนุมัติให้เทศบาลขยายเขตน้ำประปาเข้ามาเป็นประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สองเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ต่อไประยะทาง 520 เมตรจะมีการขยายเขตออกไปเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์มหาศาล ขอขอบคุณครับ</p> <p>นายมานะชาย เจริญสุข</p>	<p>นายกเทศมนตรี ขอถอนผู้คัดค้านกล่าว</p>

No	เกี่ยวกับตราเทศบาลบัญญัติ	บทบาทสมาชิกสภา
	<p>เราช่วยขยายเขตน้ำประปาได้ไหมครับ เนื่องจากต่อไปทางเทศบาลของเราจะขยายเขตออกไปเรื่อยๆ ระยะทางเพียง 520 เมตรเราจะขยายเขตได้หรือไม่ครับ อยากจะฝากท่านประธานถามฝ่ายบริหารว่าเราจะขยายเขตน้ำประปาได้หรือไม่</p> <p>นายสง่า เลิศทรัพย์สิน</p> <p>กระผมเห็นว่าเราควรสนับสนุนครับ เนื่องจากเรามีที่ดินอยู่ในบริเวณดังกล่าวยังไม่เห็นว่าจะมีอะไรซึ่งบ้านทั้งเจ็ดหลังเขาเดือดร้อนจริงจึงทำหนังสือขอมาเป็นครั้งที่สองและทางเทศบาลของเรายังไม่มีกำลังที่จะขยายเขตน้ำประปาไปยังบริเวณดังกล่าว เพราะพื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาลที่มีประชาชนหนาแน่นมากกว่าบางเขตยังไม่มีน้ำประปาใช้กันอย่างทั่วถึง แล้วเราจะเองประมาณไปทุ่มกับเขตนั้นทำไม ผมเชื่อว่าอีกสิบปีเทศบาลของเราก็คงยังไม่มีกำลังขยายน้ำประปาไปยังจุดนั้น ถ้าเทศบาลโพนสาเข้ามากำลังที่ทำได้ก็ให้เขาทำเถอะครับแล้วเราค่อยทำสัญญากับเทศบาลโพนสาว่าเมื่อเมืองของเราขยายออกปะเอาพื้นดังกล่าวคืนได้หรือไม่อยากให้ทางสภาช่วยพิจารณาเรื่องนี้อีกทีครับ</p> <p>ขอบคุณครับ</p> <p>นายอนันต์ ศรีภา</p> <p>เรื่องที่ทางเทศบาลโพนสาขอขยายเขตน้ำประปา เราควรที่จะอนุญาตให้เขา นะครับ เนื่องจากเราเป็นเทศบาลเพื่อเทศบาลน้องกัน เราก็อาศัยที่ทิ้งขยะของทางเทศบาลโพนสาทิ้งขยะ นะครับ</p> <p>ขอบคุณครับ</p> <p>นายวรวุฒิ พรหมบุญ</p>	

No	เกี่ยวกับตราเทศบัญญัติ	บทบาทสมาชิกสภา
	<p>กระผมคิดว่าเราควรที่จะขยายเขตน้ำประปา เนื่องจากเมื่อคูบประมาณที่เราตั้งไว้ปี2550 มีความเพียงพอที่จะสามารถคดทอนนำมาขยายเขตน้ำประปาในส่วนนี้ได้และเกรงว่าถ้าเราให้ทางเทศบาลโพนสาทำกิจการนอกเขตเราจะไม่สามารถขอส่วนนั้นกลับคืนมาได้ ขอขอบคุณครับ</p> <p>นายอนนท์ นามบุปผา</p> <p>กระผมอยากให้ท่าน สท.อนันต์ ศรีภักดิ์ที่มีที่คินอยู่ในบริเวณดังกล่าวทำเรื่องขอขยายเขตน้ำประปามายังเทศบาลเมืองท่าบ่อ ซึ่งทางสมาชิกสภาเขตสามไม่มีปัญหาในเรื่องดังกล่าวดีกว่าที่เราจะไปขยายเขตกับทางโพนสานะครับ</p> <p>นายมานะชาย เจริญสุข</p> <p>เราเป็นเทศบาลเมืองเรามีงบประมาณมากกระผมอยากฝากท่านประธานไปบอกยังคณะผู้บริหารให้ตั้งงบประมาณในการขยายเขตน้ำประปาไปยังเขตบ้านโพนสา เพื่อเราจะได้ไม่มีปัญหากับเทศบาลโพนสาต่อไป ขอขอบคุณครับ</p> <p>นายสง่า เลิศทรัพย์สิน</p> <p>กระผมคิดว่าเราคงใช้งบประมาณ 180000 บาทโดยเราไปขอกองอื่นมามันพอจะเป็นไปได้หรือเปล่าครับท่านประธาน ขอขอบคุณครับ</p> <p>นายพิเชษฐ ธรรมชัย</p>	

No	เกี่ยวกับตราเทศบัญญัติ	บทบาทสมาชิกสภา
	<p>ญัตติด่วน ขอความเห็นชอบให้มีการกระจายเสียงตามสายการ ประชุมสภาเทศบาล นายมานะชาย เจริญสุข สนับสนุนญัตติโดย นายไกรสร โรจนธรรม ผู้ไม่เห็นด้วย โดยอนันต์ ศรีภา ความเห็นเป็นกลาง นายอนนท์ นามบุปผา</p>	<p>สภาอนุมัติ 13 เสียง ไม่อนุมัติ 4 เสียง งดออกเสียง 1 เสียง</p>
11/8/2549	<p>ญัตติพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี พ.ศ.2550วาระที่ 2,3</p>	<p>สภาลงมติเห็นชอบ 16เสียง งดออกเสียง 1 เสียง</p>
22/9/2549	<p>ญัตติขออนุมัติโอนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2549</p> <p>ญัตติขออนุมัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2549</p> <p>ญัตติขอความเห็นชอบขอขึ้นประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาใหม่2550 ระดับปฐมวัย</p>	<p>สภาลงมติเห็นชอบ 16เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาลงมติเห็นชอบ 16เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p> <p>สภาลงมติเห็นชอบ 16เสียง ไม่มีการแสดงความเห็น</p>
30/11/2549	<p>ญัตติขอความเห็นชอบการกู้เบิกเงินเกินบัญชีเพื่อ เพิ่มทุนหมุนเวียนในการรับจํานำจํานวนเงิน 15 ล้านบาท</p>	<p>สภาลงมติเห็นชอบ 16เสียง มีการแสดงความเห็น</p>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายชาคริตชัย จอมแจ้ง
วัน เดือน ปีเกิด	20 กุมภาพันธ์ 2510
สถานที่เกิด	2 หมู่ 1 ต.น้ำโมง อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2543
ประวัติการทำงาน	เจ้าหน้าที่ประจำห้องผ่าตัดโรงพยาบาลกรุงเทพ โรงพยาบาลกรุงธน โรงพยาบาลเกษมราษฎร์
สถานที่ทำงาน	บริษัท บางกอกยูนิเทรอด จำกัด 1266 ถ.ศรีนครินทร์ แขวงสวนขวาง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
ตำแหน่ง	UPC SPINE SUPERVISOR (THAILAND) PROJECT MANAGER (LAOS)